

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työttömyysturvalakia, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia, työsopimuslakia, kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia ja erityösopimuslakia. Ehdotetuilla muutoksilla toteutetaan työmarkkinajärjestöjen työurasopimukseen sisältyvät ehdotukset. Nämä sekä muut esitykseen sisältyvät ehdotukset yksinkertaistavat lainsäädäntöä ja lisäävät työttömyysturvan kannustavuutta.

Työurien pidentämiseksi ehdotetaan lisäpäivärahaoikeuden alkamisikää nostettavaksi 60 vuodesta 61 vuoteen. Ansiopäivärahan ansio-osan kestoja ehdotetaan lyhennettäväksi 400 päivään niillä työnhakijoilla, jotka eivät ole olleet työssä vähintään kolmea vuotta ennen työttömyyden alkamista. Ansiopäivärahan ansio-osan enimmäisaikaa lyhennettäisiin lisäksi 100 päivällä, jos työnhakija on ilman pätevää syytä kieltäytynyt työllistymistä edistävästä palveluista tai keskeyttänyt palvelun 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana.

Työttömyyspäivärahan saamisen ehtona olevaa työssäoloa ehdotetaan lyhennettäväksi palkansaajilla 34 viikosta 26 viikkoon ja yrittäjillä 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Palkansaajien työssäoloa voitaisiin laskea korkeimmalla korotetulla palkkatuella tehty työ kokonaan.

Työttömyysturvan yksinkertaistamiseksi ansioturvan etuustasojen määrää ehdotetaan vähennettäväksi kolmesta kahteen ja eri perusteiden myönnettävien päivärahaetuuksien määrä viidestä kolmeen. Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi muutosturvalisästä ja muutosturvan ansio-osasta, jonka saamiseen

liittyy runsaasti erityisehtoja. Sen sijaan kaikille maksettaisiin työllistymistä edistävien palvelujen ajalta korotusosaa tai korotettua ansio-osaa, jonka määrä korotettaisiin nykyisen muutosturvan ansio-osan tasolle. Lisäksi korotusosan ja korotetun ansio-osan maksamisesta 20 ensimmäiseltä työttömyyspäivärahapäivältä luovutettaisiin.

Muutosturvan toimintamalli säilyisi edelleen, mutta koska muutosturvan piiriin kuulumisella ei olisi enää vaikutusta työnhakijan saamiin etuuksiin, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetusta laista kumottaisiin muutosturvan piiriin kuulumista koskevat säännökset.

Pitkän työuran päättyessä maksettavan korotusosan tai korotetun ansio-osan enimmäismaksuaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi 100 päivästä 90 päivään ja sen taso nostettavaksi nykyisen muutosturvan tasoiseksi.

Sovitellun ansiopäivärahan enimmäismäärää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se lapsikorotuksineen yhdessä työtulon kanssa voisi olla enintään 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta. Voimassa olevan lain mukaan enimmäismäärä on nykyisin 90 prosenttia tavallisessa ansiopäivärahassa ja 100 prosenttia, jos työnhakija saa korotettua tai muutosturvan ansio-osaa.

Yrittäjien työssäoloehdon täyttävä vakuutettu työtulo ehdotetaan korotettavaksi 1000 euroon, jota vuosittain korotettaisiin palkkakerroimella. Yrittäjän työssäoloa laskettaessa voitaisiin laskea yhteen kaikki yrittäjänä tehty työ. Yrittäjien työttömyysturvan saamisen edellytyksiä lievennettäisiin myös katsomalla yritystoiminta sivutoimiseksi ny-

kyistä helpommin, lieventämällä yritystoiminnan myyntivoiton jaksotusta sekä lieventämällä edellytyksiä, joilla perheenjäsen pääsee työttömyysturvan piiriin yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisesti heikentyessä. Se, että yritystoimintaa pidetään aiempaa helpommin sivutoimisena, parantaa myös palkansaajien edellytyksiä käynnistää yritystoimintaa palkkatyön ohella.

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyyspäivärahan omavastuu-aikaa ei otettaisi eikä palkanmääritystä tehtäisi, jos omavastuu-aika on otettu tai palkanmääritys on tehty viimeisen vuoden aikana.

Työmarkkinatukea ehdotetaan muutettavaksi kannustavammaksi siten, että korotusosaa voitaisiin maksaa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta riippumatta siitä, miten pitkään työmarkkinatuen saaja on ollut työttömänä. Lisäksi omavastuu-aika ehdotetaan otettavaksi vain kerran työmarkkinatuen maksamisen aikana. Työmarkkinatuen tarveharkintaa koskevia säännöksiä ehdotetaan yksinkertaistettaviksi luopumalla apurahan-

saajia koskevista erityisehdoista ja 180 tarveharkinnattomasta jaksosta 500 työttömyyspäiväraha-päivän jälkeen.

Sovittelun päivärahan maksamiseen ja ansiopäivärahan perusteena olevan palkan laskemiseen ehdotetaan lisäksi muutoksia, jotka helpottavat toimeenpanoa ja nopeuttavat päiväraha-hakemusten käsittelyä.

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan työttömyysetuutta ja kulukorvausta niiltä päiviltä, joina työnhakija osallistuu palveluun. Ongelmaksi on muodostunut, että osa hakijoista ei ilmoita poissaolojaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että näissä tilanteissa työttömyyskassalla tai Kansaneläkelaitoksella olisi mahdollisuus nykyistä yksinkertaisemmassa menettelyssä ratkaista asia uudelleen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	3
YLEISPERUSTELUT	5
1 JOHDANTO	5
2 NYKYTILA	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	5
Työssäoloehto	5
Työttömyyspäivärahan taso	7
Työttömyyspäivärahauden enimmäisaika ja lisäpäiväoikeus	8
Työmarkkinatuki	8
Yrittäjät	9
Muutosturva	9
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	11
3.1 Johdanto	11
3.2 Työssäoloehto	11
3.3 Työllistyminen yritystoiminnassa	12
3.4 Ansio-osan maksamisen kesto	12
3.5 Etuustasojen ja -perusteiden vähentäminen	12
3.6 Lisäpäiväoikeus ja työllistämisvelvoite	13
3.7 Sovittelun ansiopäivärahan enimmäismäärä	13
3.8 Työmarkkinatuki	13
3.9 Muut muutokset	14
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	14
4.1 Vaikutukset kotitalouksien asemaan	14
4.2 Vaikutukset yrittäjien asemaan ja yrityksiin	16
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	17
4.4 Taloudelliset vaikutukset	18
Kokonaisvaikutukset	18
Yksittäisten ehdotusten vaikutukset	18
Vaikutukset valtiolle	20
Vaikutukset työttömyysvakuutusrahaston ansioturvamenoihin ja työttömyysvakuutusmaksuun	20
Vaikutukset työttömyyskassoille	21
4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset	21
5 ASIAN VALMISTELU	22
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	22
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	22
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	23
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	24
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	24
1.1 Työttömyysturvalaki	24
1 luku Yleiset säännökset	24
2 luku Etuuden saamisen yleiset työvoimapoliittiset edellytykset	24
2 a luku Työvoimapoliittisesti moitittava menettely	24
3 luku Etuuden saamisen yleiset rajoitukset	24
4 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset	24
5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset	25
6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto	27

7 luku	Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset.....	31
11 luku	Toimeenpanoa koskevat säännökset.....	32
12 luku	Muutoksenhaku	32
13 luku	Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset.....	33
14 luku	Erinäisiä säännöksiä	33
1.2	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta	35
1 luku	Yleiset säännökset	35
2 luku	Työnhakija.....	35
6 luku	Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu	36
11 luku	Työllistämisen- ja aluevelvoitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki	36
12 luku	Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö	36
1.3	Työsopimuslaki	36
9 luku	Työsopimuksen päättämismenettely.....	36
1.4	Laki kunnallisesta viranhaltijasta	37
1.5	Merityösopimuslaki	37
10 luku	Työsopimuksen päättämismenettely.....	37
2	VOIMAANTULO	37
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	37
	LAKIEHDOTUKSET	40
1	Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	40
2.	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta	50
3.	Laki työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:n muuttamisesta.....	52
4.	Lakikunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta	53
5.	Laki merityösopimuslain 10 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta	54
	LIITE.....	55
	RINNAKKAISTEKSTIT	55
1.	Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	55
2.	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta	79
3.	Laki työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:n muuttamisesta.....	84
4.	Laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta	86
5.	Laki merityösopimuslain 10 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta	87

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hallitusohjelman mukaan työttömyysturva-järjestelmää uudistetaan kolmikantaisesti tavoitteena järjestelmän yksinkertaistaminen ja selkiyttäminen nykyjärjestelmän pohjalta. Tavoitteena on nykyistään nopeampi työllistyminen. Osana syksyllä 2011 solmittua raamisopimusta Suomen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamisesta työmarkkinajärjestöt sopivat joistakin työttömyysturvajärjestelmää koskevista muutoksista sekä järjestelmän jatkokehittämisessä tarkasteltavista asioista. Uudistus on kokonaisuutena sovittu tehtäväksi kustannusneutraalisti. Raamisopimukseen sisältyvät ehdotukset päivärahan maksamisesta kokonaan työttömiltä päiviltä ilman sovittelua niille, joiden työaika on lyhennetty lomautuksen johdosta yhdellä tai useammalla päivällä viikossa, sovitellun päivärahan maksamisen edellytyksenä olevan työaika-ajan korottamisesta ja lomakorvauksen jaksotuksen poistamisesta on jo toteutettu. Vuoden 2012 keväällä tehtyyn työmarkkinajärjestöjen työurasopimukseen sisältyy useita työttömyysturvaan ehdotettuja muutoksia, joilla toteutetaan työttömyysturvajärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita.

Tällä esityksellä toteutetaan työurasopimuksessa sovitut muutokset. Sen lisäksi esitykseen sisältyy useita muita lainsäädäntöä yksinkertaistavia ja työnteon kannustavuutta lisääviä muutoksia. Lainmuutoksilla on pyritty myös helpottamaan lain toimeenpanoa, mikä edesauttaa hakemusten nopeampaa käsittelyä ja vähentää viiveitä etuuksien maksatuksessa. Esitykseen sisältyy myös työ- ja elinkeinotoimistojen sekä muutoksenhaku-elinten työtä tehostavia esityksiä. Tämän esityksen lisäksi on tarkoitus muuttaa asetuksilla annettuja säännöksiä tavalla, joka lisää etuuksien maksamiseen joustavuutta ja vähentää siihen liittyvää hallinnollista työtä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työssäoloehto

Työttömyyspäivärahaan on oikeus työttömällä, joka on täyttänyt työssäoloehdon. Työssäoloehdon tarkoituksena on osoittaa, että henkilö on ollut vakiintuneesti työmarkkinoilla ja saanut ansiotyöstä toimeentulonsa.

Työssäoloehdosta säädetään työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvussa. Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (tarkastelujakso) ollut 34 kalenteriviikkoa työssäoloehdon täyttävässä työssä. Työssäoloehdoton luetaan ne kalenteriviikot, joina henkilön työaika on ollut vähintään 18 tuntia ja palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoajatyön palkan on oltava vähintään 1 134 euroa kuukaudessa. Viikoittaisesta työaika-edellytyksestä voidaan poiketa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetyillä edellytyksillä työaikajärjestelyiltään epätavallisilla aloilla.

Työttömyysturvalain 5 luvun 4 §:n 4 momentin mukaan työssäoloehdon täyttymistä laskettaessa otetaan huomioon puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea. Työssäoloehdoton ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan.

Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, tarkastelujaksoa pidenään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Henkilön ollessa työssä, jonka

palkkauskustannuksiin on myönnetty yhdistelmätukea tai korkeinta korotettua palkkatukea, tarkastelujaksoa pidennetään ajalla, jolta työtä ei työttömyysturvalain 5 luvun 4 §:n 4 momentin rajoituksen vuoksi lueta työssäolohtoon. Tarkastelujaksoa pidennetään myös ajalta, jolta henkilö saa osasairauspäivärahaa tai jolta hänelle on maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen perusteella alennettua sairausajan palkkaa

Jos työttömyyskassan jäsen on työskennellyt yrittäjänä yli 18 kuukautta tai jos on täyttänyt yrittäjäkassan jäsenenä yrittäjän työssäoloehdon, ei hänelle myönnetä palkansaajan työttömyyspäivärahaa ennen kuin hän on yritystoiminnan jälkeen täyttänyt työssäoloehdon. Tällöin työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö yritystoiminnan jälkeen on mennyt työhön.

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (tarkastelujakso) on työskennellyt yhteensä 18 kuukautta yrittäjänä siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista. Kukin yrittäjänä työskennellyt jakso luetaan yrittäjän työssäolohtoon vain kerran. Työssäolohtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen työtulosta sekä työntekijän eläkelain mukaisesta työansioista, joka osoittaa, että yritystoiminta on laajuudeltaan olennaista. Asetuksen mukaan yritystoiminta on olennaista niinä kuukausina, joina henkilöllä on ollut voimassa yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus toiminnasta, josta määritetty työtulo on vähintään 710 euroa kuukaudessa tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen vakuutus toiminnasta, josta määritetty työtulo on vähintään 400 euroa kuukaudessa. Peruspäivärahassa yrittäjän työssäolohtoon luetaan lähinnä 28 edellisen kuukauden aikana tehty palkansaajan työssäolohtoon luettava työ.

Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla tai on työskennellyt osasai-

rauspäivärahaa saadessaan, tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

Jos yrittäjäkassan jäsen kuukauden kuluessa palkansaajaksi ryhtymisestä ja yrittäjäkassasta eroamisesta liittyy palkansaajakassaan, hänen hyväkseen luetaan ansiopäivärahan työssäoloehdossa enintään 10 viikkoa työs-kentelyaikaa yrittäjäkassassa. Vastaavasti ansiopäivärahassa yrittäjän työssäolohtoon luetaan enintään kuusi kuukautta palkansaajakassan jäsenenä hankittua työssäolohtoa, jos palkansaajakassan jäsen kuukauden kuluessa yrittäjäksi ryhtymisestä ja palkansaajakassasta eroamisesta liittyy yrittäjäkassaan.

Jos palkansaajakassasta yrittäjäkassaan siirtynyt jää työttömäksi ennen kuin hän on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon, hänellä on oikeus siihen työttömyyspäivärahaan, joka hänelle maksettaisiin, jos hän olisi edelleen palkansaajakassan jäsen. Vastaavasti jos yrittäjäkassasta palkansaajakassaan siirtynyt jää työttömäksi ennen kuin hän on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, hänellä on oikeus siihen työttömyyspäivärahaan, joka hänelle maksettaisiin, jos hän olisi edelleen yrittäjäkassan jäsen. Tätä ns. jälkisuojaa sovelletaan, jos henkilö on kassasta erottuaan kuukauden kuluessa liittynyt toiseen työttömyyskassaan.

Jos palkansaajakassan jäsen on ollut poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä yli kuusi kuukautta, hänelle ei myönnetä palkansaajan ansiopäivärahaa ennen kuin hän on täyttänyt poissaolon jälkeen työssäoloehdon. Tällöin työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö on poissaolon jälkeen mennyt työhön. Jos yrittäjäkassan jäsen on ollut poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä yli kuusi kuukautta, hänelle ei myönnetä yrittäjän ansiopäivärahaa ennen kuin hän on täyttänyt poissaolon jälkeen työssäoloehdon. Tällöin 48 kuukauden tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö on poissaolon jälkeen aloittanut yritystoiminnan. Jos henkilö, joka ei ole työttömyyskassan jäsen, on ollut poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä yli kuusi kuukautta, hänelle ei myönnetä peruspäivärahaa ennen kuin hän on täyttänyt poissaolon jälkeen työssäoloehdon. Tällöin työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö on poissaolon jälkeen mennyt työhön. Henkilön katsotaan olleen

työmarkkinoilla, jos hän on ollut työssä-oloheitoon luettavassa työssä tai työllistynyt yritystoiminnassa tai omassa työssä taikka on ollut työllistymistä edistävässä palvelussa tai on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Henkilöllä katsotaan olleen hyväksyttävä syy työmarkkinoilta poissaololle sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan syyn johdosta.

Työttömyyspäivärahan taso

Peruspäiväraha on 32,46 euroa päivältä. Peruspäivärahan korotusosa ja muutosturvalliset ovat kumpikin 4,75 euroa päivältä. Lisäksi työttömyyspäivärahaan maksetaan lapsikorotukset.

Ansiopäiväraha muodostuu peruspäivärahan suuruudesta perusosasta ja ansio-osasta. Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 57,5 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Muutosturvan ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähin-

tään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan kolmella eri perusteella: työttömyyden alkaessa, pitkän työuran päätyttyä ja työllistymistä edistävän palvelun ajalta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 20 päivältä työnhakijalle, joka on ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista.

Korotettua ansio-osaa maksetaan työnhakijalle, joka on menettänyt työnsä työ sopimuslain 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä, vastaavista syistä erityösopimuslain mukaan tai julkisen yhteisön toiminnasta johtuvista vastaavista syistä, joka on ennen työn menettämistä ollut palkansaajakassan jäsen vähintään viisi vuotta ja joka on ennen työn menettämistä ollut työssä vähintään 20 vuotta. Henkilön katsotaan menettäneen työnsä tuotannollisista tai taloudellisista syistä myös, jos hän on irtisanonut työ sopimuksensa työ sopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää. Peruspäivärahan korotusosaa maksetaan vastaavassa tilanteessa olevalle työnhakijalle, joka ei ole työttömyyskassan jäsen. Korotettua ansio-osaa ja peruspäivärahan korotusosaa maksetaan yhteensä enintään 100 päivältä.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta enintään 200 päivältä.

Muutosturvallisia ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan työnhakijalle, joka kuuluu julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 10 §:n mukaisesti muutosturvan piiriin, jolla on voimassa oleva työllistymissuunnitelma tai työllistymissuunnitelmaa korvaava suunnitelma ja jolla on oikeus työttömyyspäivärahaan täytettyään palkansaajan työssäoloehdon. Niitä maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmassa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta enintään 200 päivältä. Muutosturvallisia ja muutosturvan ansio-osaa ei makseta, jos työnhakijalla on oikeus työttömyyspäivära-

han 500 päivän jälkeen maksettaviin lisäpäiviin.

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä välittömästi edeltäneeltä ajanjaksolta, jona henkilö on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Yrittäjän ansiopäiväraha määrätään sen työtulon perusteella, jonka mukaan yrittäjä on vakuutanut itsensä yrittäjäkassassa yhteensä enintään 18 kuukauden ajan ennen työttömyyttä. Ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa ei kuitenkaan saa määrätä suuremmaksi kuin henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettu työtulo mainittuna aikana tai työntekijän eläkelain mukainen palkka keskimäärin mainittuna aikana on ollut.

Työttömyyspäivärahauden enimmäisaika ja lisäpäiväoikeus

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 500 työttömyyspäivältä. Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

Ennen vuotta 1950 syntyneelle työnhakijalle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä, voidaan enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona hän täyttää 60 vuotta. Ennen vuotta 1950 syntyneelle henkilölle, joka on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan täyttymistä, päivärahaa maksetaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona 500 päivän enimmäisaika täyttyy. Ennen vuotta 1950 syntyneillä on oikeus työttömyyseläkkeeseen enimmäisajan täytyttyä.

Vuosina 1950—1954 syntyneille työnhakijoille voidaan enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja jos hänellä on työssäolo-

aikaa vähintään 5 vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Vuosina 1955 tai sen jälkeen syntyneelle työnhakijalle voidaan enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja jos hänellä on työssäoloaikaa vähintään 5 vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Työmarkkinatuki

Työmarkkinatuki on peruspäivärahan suuruinen ja sitä maksetaan työttömälle työnhakijalle, joka ei täytä työttömyyspäivärahan työssäoloehtoita tai joka on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan.

Työmarkkinatuen korotusosaan on oikeus henkilöllä, joka aloittaessaan työllistymistä edistävän palvelun on saanut työmarkkinatukea enintään 500 päivältä tai enintään 180 päivältä sen jälkeen, kun hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan täyttymisen vuoksi. Korotusosaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä. Korotusosan maksaminen aloitetaan alusta, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

Työmarkkinatuki on tarveharkintainen ja siinä otetaan huomioon henkilön omat pääoma- ja muut tulot. Yksin asuvalla työttömällä työmarkkinatukea vähentävät hänen tulonsa, kun ne ylittävät 311 euroa kuukaudessa. Täysimääräisestä työmarkkinatuesta vähennetään 75 prosenttia tulorajan ylittävistä tuloista. Avio- tai avoliitossa asuvalla ja perheellisellä työttömällä tuloraja on 1 044 euroa. Tulorajaa korotetaan 130 eurolla jokaista huollettavaa lasta kohden. Täydestä työmarkkinatuesta vähennetään 50 % tulorajan ylittävistä tuloista.

Vanhempiensa taloudessa asuvalle työttömälle, joka ei ole täyttänyt työssäoloehtoita, työmarkkinatuki on 50 prosenttia siitä työmarkkinatuesta, joka hänelle muutoin mak-

settaisiin. Vähennystä ei kuitenkaan tehdä aikana, jona työnhakija osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin. Vähennystä ei tehdä myöskään silloin, kun vanhempien tulot ovat enintään 1 781 euroa kuukaudessa. Tulorajaa nostetaan 106 eurolla jokaisen työnhakijan vanhempien huollettavana olevan samassa taloudessa asuvan osalta. Jos hakija kykenee luotettavasti osoittamaan, etteivät vanhemmat tosiasiallisesti häntä taloudellisesti tue, työmarkkinatuki on maksettava ilman vähennystä, vaikka tuloraja ylittyisi.

Työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa siltä ajalta, jona henkilö osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin.

Työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa myös sellaiselle 55 vuotta täyttäneelle henkilölle, joka on työttömäksi joutuneensa täyttänyt työssäoloehdon.

Henkilölle, joka on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan, työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa 180 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta.

Henkilölle maksetaan työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa 130 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta, jos hän on ennen työttömyyden alkamista ollut vakuutettuna maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukaisesti yhteensä 24 kuukautta lähinnä edellisen 48 kuukauden aikana (apurahansaajan vakuutusehto).

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viisi työpäivää enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana (omavastuu aika). Omavastuu aika on voimassa sen kalenterivuoden loppuun, jona se on kokonaan hankittu. Alkavan kalenterivuoden aikana uutta omavastuu aikaa ei edellytetä niin kauan kuin henkilö yhdenjaksoisesti saa työmarkkinatukea. Jos työmarkkinatuen maksatus katkeaa, uutta omavastuu aikaa ei pääsääntöisesti edellytetä, jos oikeus työmarkkinatukeen alkaa uudelleen 14 päivän kuluessa edellisen työmarkkinatukioikeuden päättymisestä.

Yrittäjät

Työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n mukaan henkilön katsotaan työllistyvän päätoimisesti yrittäjänä tai omassa työssään eikä hänellä

ole oikeutta työttömyysetuuteen, jos toiminnan vaatima työ määrä on niin suuri, että se on esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Työllistymisen katsotaan lähtökohtaisesti sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään kahdeksan kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä. Henkilön katsotaan tällöin työssäolollaan osoittaneen, ettei yritystoiminta estä kokoaikatyön vastaanottamista.

Päätoimisesti yritystoiminnassa työllistyneelle henkilölle voidaan maksaa työttömyysetuutta, kun koko yritystoiminta on lopetettu tai henkilön oma työskentely yrityksessä on päättynyt työttömyysturvalaissa säädetyllä tavalla. Yrittäjän perheyriyksessä työllistynyt perheenjäsen voi joissakin tilanteissa päästä varsinaista yrittäjää helpommin työttömyysetuuden piiriin.

Yrittäjän perheenjäsen voi työttömyysturvalain 2 luvun 7 §:n mukaan saada työttömyysetuutta muun muassa, kun hänen työnsä on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin työttömyysturvalain 5 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yritystoiminnan olennaisuutta osoittava työtulon määrä eikä yrityksessä työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä. Yrityksestä saatavaa tuloa pidetään olennaisena, kun se on yrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutetuilla vähintään 710 euroa kuukaudessa ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti vakuutetuilla 400 euroa kuukaudessa.

Muutosturva

Muutosturvalla tarkoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan työ- ja elinkeinotoimiston, työnantajan ja työntekijöiden yhteistyönä toteutettavaa toimintamallia, jonka avulla pyritään edistämään irtisanotun, toistaiseksi tai vähintään 180 päiväksi lomautetun tai määräaikaisessa työsuhteessa olevan työttömäksi jäävän työntekijän mahdollisimman nopeaa uudelleen työllistymistä ja joka muodostuu työllistymissuunnitelmassa sovituista tämän

lain mukaisista palveluista ja mahdollisista muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä palveluista.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 10 §:n mukaan muutosturvan piiriin kuuluu työnhakija, jonka työnantaja on irtisanonut työsopimuslain 7 luvun 3, 7 tai 8 §:ssä tai merityösopimuslain 8 luvun 3, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä ja jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä. Vastaavat työhistoriaedellytykset täyttävä työnhakija kuuluu muutosturvan piiriin myös silloin, kun hän on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n tai merityösopimuslain 6 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

Määräaikaisessa työsuhteessa ollut työnhakija kuuluu muutosturvan piiriin, jos hän on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneiden 42 kuukauden aikana. Lisäksi muutosturvan piiriin kuuluu työnhakija, jonka työsuhte on päätynyt työsopimuksen määräaikaisuuden takia ja jolle työsuhteen päättyessä on kertynyt työhistoriaa saman tai eri työnantajien työssä yhteensä vähintään viisi vuotta työsuhteen päättymistä edeltäneiden seitsemän vuoden aikana.

Työnhakija voi kuulua muutosturvan piiriin myös lomautuksen perusteella, jos hänet lomautetaan vähintään 180 päiväksi tai hän on jo ollut lomautettuna vastaavan ajan ja hänellä on yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä. Toistaiseksi lomautettujen katsotaan lähtökohtaisesti täyttävän lomautuksen kesto koskevan edellytyksen.

Muutosturvan piiriin kuulumisen edellytyksenä on edellä mainitun lisäksi, että henkilön työnhaku on alkanut 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä tai lomautuksen kesto koskevien edellytysten täyttymisestä, jollei työnhaun alkaminen myöhemmin johdu työssäolohtoon luettavassa työssä olemisesta, sairaudesta, laitoshoidosta, kuntoutukses-

ta, asevelvollisuudesta, siviilipalveluksesta, vapausrangaistuksesta, opinnoista, apurahakaudesta, lapsen syntymästä, alle kouluikäisen lapsen hoidosta, vammaisen tai vanhukseen hoidosta tai muusta näihin rinnastettavasta syystä taikka muutosturvan piiriin kuulumisen epääminen muutoin ole kohtuutonta.

Työ- ja elinkeinotoimisto tutkii muutosturvan piiriin kuulumisen edellytykset työllistymissuunnitelman laatimisen tai tarkistamisen yhteydessä. Työnhakijan työssäoloaika otetaan huomioon työnhakijan tai työnantajan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena. Henkilö kuuluu muutosturvan piiriin sinä aikana, kun hän on työnhakijana. Muutosturvan piiriin kuulumisen lakkaa, kun työnhakijan oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

Työnhakijan kuulumisella muutosturvan piiriin on merkitystä ainoastaan silloin, kun työnhakija osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin. Muutosturvan piiriin kuuluvilla työnhakijoilla voi olla oikeus saada palvelun ajalta työttömyysetuutta muutosturvalisällä tai muutosturvan ansio-osalla korotettuna. Muutosturvan piiriin kuulumisella ei käytännössä ole vaikutusta työ- ja elinkeinotoimistojen ja työnantajien yhteistyöhön esimerkiksi suurempien irtisanomisten yhteydessä eikä siihen, mitä palveluita työ- ja elinkeinotoimisto tarjoaa työttömäksi jääville henkilöille uudelleen työllistymisen tukemiseksi.

Työnantajalla on työsopimuslain (55/2001) ja merityösopimuslain (756/2011) mukaan velvollisuus ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle, kun se irtisanoo taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla muutosturvan piiriin kuuluvan työntekijän tai muutosturvan piiriin kuuluvan työntekijän työsuhte päättyy määräaikaisuuden takia. Työsopimuslain kyseisiä säännöksiä sovelletaan myös kunnalliseen vi-
ranhaltijaan.

Työnantajan ilmoitusvelvollisuuden keskeisenä tarkoituksena on, että työ- ja elinkeinotoimistolla olisi mahdollisuus varautua irtisanottujen tai määräaikaisesta työstä työttömäksi jäävien tulemiseen toimiston asiakkaiksi. Toimiston tulee julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaan varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajan edellä tarkoitettua ilmoituksen.

Tarkkoja tietoja siitä, kuinka kattavasti työnantajat ilmoittavat irtisanomisista ja määräaikaisten työsuhteiden päättymisistä työ- ja elinkeinotoimistolle ei ole saatavissa. Työ- ja elinkeinotoimistot hyödyntävät saamia tietoja vaihtelevasti.

Työllistämisvelvoite

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n mukaan vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneelle työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta. Jos mainitut edellytykset täyttävää työnhakijaa ei voida työllistää avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työvoimakoulutusta tai kuntoutusta, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kahdeksan kuukauden ajaksi. Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnalla on oikeus saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistänyt edellä selostetun työllistämisvelvoitteen täyttämiseksi.

Työllistämisvelvoitteen tarkoituksena on turvata niiden 55-vuotiaana työttömäksi jääneiden työnhakijoiden oikeus työttömyyspäivärahaan, joilla ei ole työttömyysturvalaissa säädettyä lisäpäiväoikeutta, toisin sanoen ikään ja työhistoriaan perustuvaa oikeutta saada työttömyysetuutta 500 päivän enimmäisajan estämättä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Johdanto

Esityksen tavoitteena on järjestelmän yksinkertaistaminen ja selkiyttäminen nykyjärjestelmän pohjalta. Esityksellä toteutetaan vuoden 2012 keväällä tehtyyn työmarkkinajärjestöjen työurasopimukseen sisältyvät

työttömyysturvaan ehdotetut muutokset. Esitykseen sisältyy lisäksi useita muita lainsäädäntöä yksinkertaistavia ja työnteon kannustavuutta lisääviä muutoksia. Lainmuutoksilla pyritään helpottamaan lain toimeenpanoa, mikä edesauttaa hakemusten nopeampaa käsittelyä ja vähentää viiveitä etuuksien maksatuksessa.

3.2 Työssäoloehto

Työssäoloehdotetaan lyhennettäväksi palkansaajilla 34 viikosta 26 viikkoon ja yrittäjillä 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Palkansaajan työssäoloehdon lyhentäminen auttaa ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevia pääsemään työttömyyspäivärahan piiriin tarveharkintaisen työmarkkinatuen sijaan. Muutos parantaa ennen kaikkea nuorten toimeentuloa.

Työssäoloehdotusta koskevia säännöksiä ehdotetaan samalla yksinkertaistettaviksi. Nykyisin voidaan työssäoloehdotukseen lukea sellainen neljän peräkkäisen kalenteriviikon ajanjakso, jossa työaika on yhteensä vähintään 80 tuntia jakaantuneena kullekin kalenteriviikolle, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää ennen työssäoloehdon täyttymistä. Tämä säännös ehdotetaan poistettavaksi, koska sitä on käytännössä sovellettu hyvin harvoin.

Työssäoloehdotusta laskettaessa huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea. Tämä ehto ehdotetaan poistettavaksi, jolloin kaikki työsuhteessa tehty työ kerryttäisi samalla tavalla työssäoloehdotusta, mikä lisäisi työttömien yhdenvertaista kohtelua.

Palkansaajakassasta yrittäjäkassaan tai yrittäjäkassasta palkansaajakassaan siirtynyt on voinut lukea hyväkseen osan aiemmassa kassassaan hankkimasta työssäoloehdosta. Säännös on käytännössä tarpeeton, koska lain 10 §:ssä oleva jälkisuojaa koskeva säännös turvaa sen, ettei kassaa vaihtaneen työttömyysturvaan tule katkosta. Säännöksen poistaminen myös yksinkertaistaa lainsäädäntöä.

Yrittäjän työssäoloehdon laskentaa ja ansiopäivärahan perusteena käytettävän työtulon laskemista koskeviin säännöksiin ehdotetaan lisäksi muutoksia, jotka selkeyttävät

lainsäädäntöä ja poistavat tarpeettomia eroja palkansaajien ja yrittäjien työttömyysturvasa. Esityksessä ehdotetaan, että laissa säädettäisiin siitä työtulon vähimmäismäärästä, joka kerryttää yrittäjän työssäoloehdot. Nykyisin asiasta on säädetty työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetulla valtioneuvoston asetuksella (1330/2002).

Tässä yhteydessä ehdotetaan, että yrittäjän työssäoloehdoton vaadittavan työtulon määrää korotettaisiin 1000 euroon. Työtulon määrää tarkistettaisiin vuosittain palkkakertoimella. Työtulon määrää on muutettu viimeksi vuonna 2003. Samalla ehdotetaan, että tuloraja säädettäisiin samaksi kaikilla yrittäjillä. Työtulon määrää ehdotetaan 1 000 euroksi, koska yrittäjän ei kannata vakuuttaa itseään työttömyyden varalle, ellei siitä ole mitään taloudellista hyötyä. Lisäksi ehdotetaan, että työssäoloehdon täyttymistä tarkasteltaessa yrittäjän kaikki vakuutetut työtulot voitaisiin laskea yhteen. Yrittäjällä voi olla sekä yrittäjän eläkelain että maatalousyrittäjän eläkelain mukaista yritystoimintaa yhtä aikaa. Lisäksi varsinaisen yrittäjätoiminnan ohella hän voi toimia työntekijän eläkelain mukaisesti vakuutettuna ns. osaomistajana. Eri yrityslähteistä saatujen tulojen huomioon ottaminen vastaa palkansaajien työttömyysturvassa sovellettavaa käytäntöä, jossa eri osaikatyösuhteissa tehty työ voidaan laskea yhteen työssäoloehdotta laskettaessa.

3.3 Työllistyminen yritystoiminnassa

Työnhakija voisi osoittaa kuuden kuukauden kokoaikatyössä olemisella, ettei hänen samaan aikaan harjoittamansa yritystoiminta tai työllistyminen omassa työssä ole esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Tällöin yritystoimintaa tai työllistymistä omassa työssä pidettäisiin sivutoimisena, eikä se olisi esteenä työttömyysetuuden saamiselle. Nykyisin vaaditaan kahdeksan kuukauden työssäolo. Muutos perustuu työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon lyhentymiseen kahdeksasta kuukaudesta kuuteen kuukauteen.

Yrittäjän perheyrietyksessä työllistyneen perheenjäsenen pääsyä työttömyysetuudelle helpotettaisiin tilanteissa, jossa yritystoiminnan edellytykset ovat heikentyneet pysyväis-

luonteisesti eikä perheenjäsen enää työskentele yrityksessä. Edellytyksenä olisi muun ohessa, ettei yritystoiminnasta syntyvä tulo ylitä 1000 euroa kuukaudessa yrityksessä työskentelevää henkilöä kohti.

Yritystoiminnan edellytysten heikentymiseen liittyvä muutos olisi yhdenmukainen sen kanssa, mitä työttömyysturvalain 5 luvussa ehdotetaan säädettäväksi yrittäjän työssäoloehdoton luettavan yritystoiminnan vaadittavasta laajuudesta.

3.4 Ansio-osan maksamisen kesto

Työttömyysturvan kannustavuuden lisäämiseksi ehdotetaan lyhennettäväksi ansiopäivärahan maksamisen kesto. Ansiopäivärahan keston vaikuttaisivat työnhakijan työhistorian pituus ja aktiivisuus työnhakijana. Ansiopäivärahan ansio-osan kesto lyhennettäisiin 500 päivästä 400 päivään niillä työnhakijoilla, jotka eivät ole olleet työssä yhteensä vähintään kolmea vuotta ennen työttömyyden alkamista. Uudistus toteutettaisiin siten, että päivärahan saamisen enimmäisaika säilyy kaikilla 500 päivänä, mutta työttömyyskassa ei maksa viimeiseltä 100 päivältä ansio-osaa, vaan ansiopäiväraha maksetaan sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Ansiopäivän ansio-osan enimmäisaikaa lyhennettäisiin lisäksi 100 päivällä kaikilla niillä ansiopäivärahan saajilla, jotka ovat ilman pätevää syytä kieltäytyneet työllistymistä edistävistä palveluista tai keskeyttäneet palvelun 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana. Tällaisessa tapauksessa ansio-osaa maksettaisiin enintään 300 tai 400 päivältä. Säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että työnhakijalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa tai korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä.

3.5 Etuustasojen ja -perusteiden vähentäminen

Työttömyysturvajärjestelmän yksinkertaistamiseksi työttömyysturvalaissa säädettäisiin, että työllistymistä edistävien palveluiden

ajalta maksetaan korotusosaa tai korotettua ansio-osaa, jonka määrä vastaisi nykyisen muutosturvan ansio-osaa. Muutosturvalisästä ja muutosturvan ansio-osasta luovuttaisiin. Tämä tarkoittaisi sitä, ettei julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa olisi enää tarpeen säätää muutosturvan piiriin kuulumisen edellytyksistä. Muutosturvan piiriin kuulumista koskeva säännös kumottaisiin.

Muutosturvan piiriin kuulumista koskevan säännöksen kumoaminen ei vaikuttaisi muutosturvan toimintamallin toimeenpanoon. Käytännössä työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyö henkilöstöä vähentävien työnantajien kanssa ja työntekijöille tarjottavat palvelut säilyisivät ennallaan. Työ- ja elinkeinotoimistojen työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyvä työ kuitenkin vähenisi, kun työllistymissuunnitelmia laadittaessa ei tarvitsisi laskea työnhakijan työhistoriaa.

Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) mukainen työnantajan velvollisuus ilmoittaa tietyissä tilanteissa työ- ja elinkeinotoimistolle yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisesta ja työsopimuslaissa säädetty velvollisuus ilmoittaa vähintään 10 työntekijän lomauttamisesta sekä vastaavat velvollisuudet muiden lakien mukaan säilyisivät ennallaan. Työsopimuslaissa ja merityösopimuslaissa säädettyä työnantajan velvollisuutta ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle työntekijöiden irtisanomisesta taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla sen sijaan muutettaisiin siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi kaikkia vähintään 10 työntekijää koskevia irtisanomisia riippumatta työntekijöiden työhistoriasta. Velvollisuudesta ilmoittaa määräaikaisten työsuhteiden päättymisestä luovuttaisiin.

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen 20 ensimmäiseltä työttömyyspäivärahapäivältä ehdotetaan lopetettavaksi. Muutos yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja vähentää hallinnollista työtä, kun päivärahan taso ei vaihtelee. Myös pitkän työuran päättyessä maksettavan korotusosan tai korotetun ansio-osan enimmäismaksuaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi 100 päivästä 90 päivään ja sen taso nostettavaksi nykyisen muutosturvan tasoiseksi.

Ehdotettujen muutosten jälkeen työttömyyspäivärahassa olisi kaksi tasoa: perustaso

ja korotettu taso. Korotettua tasoa eli korotusosaa tai korotettua ansio-osaa maksettaisiin työllistymistä edistävien palvelujen ajalta ja pitkän työuran päätyttyä.

3.6 Lisäpäiväoikeus ja työllistämisvelvoite

Työurien pidentämiseksi työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneiden lisäpäiväoikeuden alaikäraja nostettaisiin yhdellä vuodella 60 vuodesta 61 vuoteen. Osana tätä kokonaisuutta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädettäisiin, että 60 vuotta täyttäneillä olisi oikeus osallistua työllistymistä edistävään palveluun tai päästä palkkatuetuun työhön, jos työttömyyspäiväraha-oikeus muutoin päättyisi. Työttömyysturvalakiin esitetään säännöstä, jonka mukaan 60 vuotta täyttäneiden työssäoloehto kertyisi myös työllistymistä edistävään palveluihin osallistumisen ajalta.

3.7 Sovitellun ansiopäivärahan enimmäismäärä

Sovitellun ansiopäivärahan enimmäismäärää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se lapsikorotuksineen yhdessä työtulon kanssa voisi olla enintään 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta. Voimassa olevan lain mukaan enimmäismäärä on nykyisin 90 prosenttia tavallisessa ansiopäivärahassa ja 100 prosenttia, jos työnhakija saa korotettua tai muutosturvan ansio-osaa. Muutos lisää työnteon kannustavuutta niillä, joiden päivärahan perusteena olevat ansiot eivät ole korkeat.

3.8 Työmarkkinatuki

Työmarkkinatukea ehdotetaan muutettavaksi kannustavammaksi siten, että korotusosaa voitaisiin maksaa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta riippumatta siitä, miten pitkään työmarkkinatuen saaja on ollut työttömänä. Tämä lisää myös pidempään työttömänä olleiden kannusteita osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin ja asettaa heidät yhdenvertaiseen asemaan muiden työttömien kanssa.

Työn vastaanottamisen kannustavuuden lisäämiseksi omavastuuajaksi ehdotetaan otettavaksi vain kerran työmarkkinatuen maksamisen aikana. Voimassaolevan lain mukaan työmarkkinatuen omavastuuajaksi on periaatteessa kalenterivuosi. Jos omavastuuajaksi on otettu, se otetaan uudelleen seuraavana kalenterivuonna, jos päivärahan maksamiseen tulee vähintään 14 päivän keskeytys, joka ei johdu sairaudesta tai kuntoutuksesta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että yli kaksi viikkoa kestävä työ aiheuttaa uuden omavastuuajan asettamisen. Omavastuuajaksi vähentää kannusteita työn vastaanottamiseen ja soveltuu muutoinkin huonosti työmarkkinatuen kaltaiseen perusturvaan, jota maksetaan niille, jotka eivät ole olleet työssä työssäoloehtoon vaadittavaa määrää. Omavastuuta koskeva muutosehdotus lisäksi yksinkertaistaa lainsäädäntöä.

Myös työmarkkinatuen tarveharkintaa koskevia säännöksiä ehdotetaan yksinkertaistettaviksi luopumalla apurahansaajia koskevista erityisehdoista ja 180 tarveharkinnattomasta jaksosta 500 työttömyyspäivärahopäivän jälkeen. Kun puolisojen tarveharkinnasta luovuttiin vuoden 2013 alusta, tarveharkintaa koskevilla säännöksillä ei ole vastaavaa merkitystä kuin niillä oli ennen lainmuutosta.

3.9 Muut muutokset

Lakiesitykseen sisältyy useita muita muutoksia, jotka kannustavat työllistymiseen sekä vähentävät hallinnollista työtä ja helpottavat hakemusten käsittelyä. Esityksessä ehdotetaan, että työttömyyspäivärahan omavastuuajaksi ei otettaisi eikä palkanmäärityksiä tehtäisi, jos omavastuuajaksi on otettu tai palkanmääritys on tehty viimeisen vuoden aikana. Myös sovitellun päivärahan maksamiseen ja ansiopäivärahan perusteena olevan palkan laskemiseen ehdotetaan muutoksia, jotka helpottavat toimeenpanoa ja nopeuttavat päiväraha hakemusten käsittelyä.

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan työttömyysetuutta ja kulukorvausta niiltä päiviltä, joina työnhakija osallistuu palveluun. Ongelmaksi on muodostunut, että osa hakijoista ei ilmoita poissaolojaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että näissä tilanteissa

työttömyyskassalla tai Kansaneläkelaitoksella olisi mahdollisuus nykyistä yksinkertaisemmassa menettelyssä ratkaista asia uudelleen. Ehdotus vähentää huomattavasti työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan tehtäviä poistohakemuksia ja siten nopeuttaa valitusasioiden käsittelyä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Sovitellun ansiopäivärahan enimmäismäärää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se lapsikorotuksineen yhdessä työtulon kanssa voisi olla enintään 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta. Voimassa olevan lain mukaan enimmäismäärä on nykyisin 90 prosenttia tavallisessa ansiopäivärahassa ja 100 prosenttia, jos työnhakija saa korotettua tai muutosturvan ansio-osaa. Muutos lisäisi osaltaan työnteon kannustavuutta alemmilla tulotasoilla ja vähentäisi tilanteita, joissa työnteko ei lisää tuloja. Niillä, jotka ovat nykyisin olleet oikeutettuja korotettuun tai muutosturvan suuruiseen ansio-osaan ja joiden ansiopäiväraha mahdollisine lapsikorotuksineen on voinut yhdessä työtulon kanssa olla enintään päivärahan perusteena olevan palkan suuruinen, päivärahan taso laskisi hieman. Koska korotettua ansio-osaa ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan pääasiassa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta, jolloin työssäolo on vähäistä, sovitellun päivärahan enimmäismäärän lasku koskisi huomattavasti harvempia kuin enimmäismäärän nousu.

Palkansaajien työssäoloehdon lyhentäminen 34 kalenteriviikosta 26 kalenteriviikkoon helpottaisi ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle pääsyä. Palkansaajan työssäoloehdon lyhentäminen auttaa ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevia pääsemään työttömyyspäivärahan piiriin tarveharkintaisen työmarkkinatuen sijaan. Tämä koskisi ennen kaikkea nuoria. Työssäoloehdon lyhentäminen kannustaisi myös lyhyiden ja määräaikaisten töiden vastaanottamiseen työttömyyden aikana, koska työssäoloehdon täyttäminen uudestaan helpottuu. Tilastojen mukaan työssäoloehdon lyhentäminen koskisi kuu-

kausitasolla noin 5 000 henkilöä. Näistä keskimäärin 2 600 saisi peruspäivärahaa ja loput ansiosidonnaista päivärahaa.

Työssäoloaika, jolta työnantajalle maksettu korkeinta korotettua palkkatukea, ehdotetaan otettavaksi täysimääräisesti huomioon työssäoloehdotta laskettaessa. Myös tämä muutos osaltaan helpottaa ansiopäivärahalle pääsyä. Keskimääräinen palkkatukijakso on kesto- taan noin kuusi kuukautta ja riittää usein työssäoloehdon täyttämiseksi. Palkkatuetun työn kuukausiansioksi on arvioitu keskimäärin noin 1 700 euroa kuukaudessa. Jos he työssäoloehdon täytyttyä siirtyisivät ansiopäivärahan piiriin, nousisi heidän keskimääräinen työttömyysetuutensa työmarkkinatuen 32,76 eurosta päivässä noin 52 euroon päivässä.

Yli kolme vuotta ennen työttömyyden alkamista työssä olleille työttömyyden alkaessa 20 päivältä maksettava korotusosa tai korotettu ansio-osa poistuisi. Näille henkilöille nykyisin maksettava korotettu ansiopäiväraha muuttuisi ensimmäiseltä 20 työttömyyspäivältä normaaliksi ansiopäivärahaksi. Muutoksen seurauksena 2 000 euron kuukausipalkkaa saaneella päiväraha laskisi 7,11 euroa, 3 000 euron kuukausipalkalla päivärahan laskee 12,71 euroa, 4 000 euron kuukausipalkalla 18,80 euroa ja 5 000 euron kuukausipalkalla 25,50 euroa päivässä.

Pitkän työuran päätyttyä maksettava 100 päivää korotusosaa tai korotettua ansio-osa lyhenisi 90 päivään ja taso nousisi nykyisen muutosturvan tasoiseksi. Vuoden 2012 tilastojen perusteella tämä koskisi noin 13 000 henkilöä. Korotettua ansio-osaa maksettaisiin myös työllistymistä edistävien palvelujen ajalta ja se olisi nykyisen muutosturvan tason mukainen. Vuoden 2012 tilastojen perusteella tämä koskisi noin 29 000 henkilöä. Muutos korottaa aktiivitoimenpiteisiin osallistuvien päivärahaa, koska muutosturvan mukainen päiväraha on korkeampi kuin korotettu päiväraha ja kannustaisi työtöntä osallistumaan aktiivitoimenpiteisiin. Muutos korottaisi 2 000 euron kuukausipalkkaa saaneella ansiopäivärahaa 4,25 euroa, 3 000 euron kuukausipalkalla päivärahan nousu on 7,62 euroa, 4 000 euron kuukausipalkalla 9,96 euroa ja 5 000 euron kuukausipalkalla 10,52 euroa päivässä. Peruspäivärahaan maksetaan ansio-

päivärahaa vastaavasti korotusosaa ja muutosturvalisää, joiden suuruus on 4,75 euroa päivässä. Jatkossa peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saajille maksettaisiin edelleen nykyisen suuruista korotusosaa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Samoin peruspäivärahan saajilla päättyisi 4,75 euron korotusosan maksaminen ensimmäiseltä 20 työttömyyspäivältä.

Niillä, jotka ovat olleet alle kolme vuotta työssä ennen työttömyyden alkamista, ansioosan maksamisen kesto lyhenisi 400 päivään. Tämän arvioidaan koskevan noin 500 henkilöä ja lyhentävän näiden osalta ansioosan maksuaikaa noin 70 päivällä.

Työllistymistä edistävästä toimenpiteistä kieltäytyminen tai palvelun keskeyttäminen lyhentäisi alle kolme vuotta työssä olleilla ansiopäivärahakauden kestoja edelleen 300 päivään ja yli kolmen vuoden työhistorian omaavilta 100 päivällä 400 päivään. Ansiopäivärahakauden kesto ei lyhenisi, jos työnhakijalle olisi maksettu työttömyyspäivärahaa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta vähintään 40 päivältä ensimmäisten 250 työttömyyspäivärahapäivän aikana. Jos 5 prosenttia ansiopäivärahan saajista jättäisi aloittamatta tai keskeyttäisi 40 päivää kestävänsä aktiivitoimen, ansiopäivärahakausi lyhenisi noin 1 000 henkilöllä.

Pitkän työuran johdosta 100 päivältä maksettujen korotusosien tason nostaminen muutosturvan tasolle ja maksuajan lyhenemisen 90 päivään arvioidaan kokonaisuutena vaikuttavan ansiopäivärahojen määrään vain vähän. Pitkän työhistorian omaavalle maksettavia korotusosia maksettiin vuonna 2012 noin 0,8 miljoonalta päivältä ja keskimäärin 59 päivältä. Siten sellaisia henkilöitä, jotka saisivat korotusosia täydet 100 päivää, arvioidaan olevan vähän.

Lisäpäiväoikeuden ikärajan korottamisen vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneillä arvioidaan siirtävän näiden henkilöiden työttömyyden alkamista vuodelle. Muutoksen on arvioitu vaikuttavan vuoden 2015 alusta, jolloin vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneillä työttömyyden alkamisen on arvioitu siirtyvän vuodelle lisäpäiväoikeuden ikärajan siirtymistä vastaavasti. Muutoksen on arvioitu koskevan vuosittain yhtä ikäluokkaa ja noin 1 100 henkilöä.

Työmarkkinatuen korotusosaan työllistämistä edistävien palvelujen ajalta on oikeus henkilöllä, joka on saanut työmarkkinatukea enintään 500 päivältä tai enintään 180 päivältä sen jälkeen, kun hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan täyttymisen vuoksi. Näiden rajoitusten kumoamisella ei arvioida olevan kovinkaan suuria kustannusvaikutuksia. Sen sijaan rajoitusten poistamisen voi olettaa kannustavan työtöntä osallistumaan palveluihin. Nykyisen 500 päivän rajoituksen poistaminen koskisi noin 1 800 saajaa ja 180 päivän rajoituksen poistamisen arvioidaan koskevan noin 2 300 saajaa.

Työttömyyspäivärahaa enimmäisajan saaneelle maksetaan nykyisin työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa 180 päivän ajan. Koska puolison tulojen huomioon ottamisesta on vuoden 2013 alusta luovuttu, tämän säännöksen käytännön merkitys on vähentynyt huomattavasti. Sama koskee niitä apurahansaa- jia, jotka ovat täyttäneet ns. apurahansaa- jien vakuutusehdon. Vakuutusehto täyttyy, kun apurahansaaaja on ollut vakuutettuna maatalousyrittäjien eläkelain 10 a §:n mukaisesti vähintään 24 kuukautta 48 kuukauden aika- na. Vakuutusehdon täyttäneelle apurahansaa- jalle voidaan maksaa työmarkkinatukea il- man tarveharkintaa 130 päivältä. Tällä perus- teella etuutta on maksettu vuodessa runsaalle 100 työmarkkinatuen saajalle. Tarveharkin- nan ulottaminen pääomatulojen osalta työ- markkinatuen maksamisen alusta lukien ar- vioidaan koskevan noin 1 900 työmarkkina- tuen saajaa ja vähentävän heidän työmarkki- natukeaan keskimäärin noin 0,34 euroa päi- vässä ensimmäisten 180 päivän maksamisen ajalta.

Työmarkkinatuen omavastuuajan ottami- nen vain kerran kannustaisi työtöntä otta- maan vastaan myös lyhyitä työsuhteita ja sit- ten lisäksi mahdollisuuksia työllistyä pysy- vämmin.

4.2 Vaikutukset yrittäjien asemaan ja yrityksiin

Yritysomaisuuden myyntivoiton raja-arvon nostamisella 10 000 eurosta 20 000 euroon ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vai- kutuksia. Raja-arvon nostaminen hyödyttäisi

osaa yrittäjistä, koska koko myyntivoiton jaksotuksen piirissä oli vuonna 2011 yhteen- sä 117 päivärahahakijaa. Yrittäjien työssä- oloehdon lyhentäminen 18 kuukaudesta 15 kuukauteen helpottaisi yrittäjien pääsyä työt- tömyyspäivärahalle. Lisäksi ehdotetaan, että kaikki yrittäjänä tehty työ riippumatta siitä, minkä eläkelain mukaisesti työ on vakuutet- tu, laskettaisiin mukaan yrittäjän työssä- oloehtoon. Samoin ne voitaisiin vakuuttaa työttömyyskassassa, jolloin työttömyyden kohdatessa työttömyyspäiväraha vastaisi pa- remmin menetettyä ansiota. Yrittäjien ansio- päivärahoja maksettiin vuonna 2012 noin 800 saajalle. Työssäoloehdon lyheneminen saattaa alentaa yrittäjäkassan jäseneksi liit- tymisen kynnystä. Yrittäjien ja palkansaajien työttömyysetuuksista olevia perusteettomia eroja ehdotetaan poistettavaksi siten, että yrittäjän työtuloa voitaisiin tarkistaa palkka- kertoimella samalla tavoin kuin palkansaajil- la.

Yritystoiminnan sivutoimisuuden osoitta- miseksi vaadittavan yritystoiminnan aikaisen työhistorian lyhentäminen kahdeksasta kuu- teen kuukauteen lisäisi hieman sivutoimisten yrittäjien määrää. Toisaalta muutos voi lisätä halukkuutta aloittaa pienimuotoinen yritys- toiminta palkkatyön ohella esimerkiksi ta- loudellisista tai tuotannollisista syistä päätty- vän työsuhteen loppupuolella. Tämä voi ma- daltaa kynnystä päätoimisen yritystoiminnan aloittamiseen myöhemmin työttömyysaikana ja siten lyhentää työttömyysjaksoja.

Ehdotettu muutos, jossa perheenjäsenen pääsyä työttömyysetuudelle helpotettaisiin yritystoiminnan edellytysten heikennyttyä pysyväisluonteisesti, koskisi arviolta joitakin kymmeniä henkilöitä vuosittain. Koska per- heyritysten omistaja on usein mies ja sään- nöstä sovellettaisiin hänen perheenjäseniinsä, ehdotettu parannus kohdistuisi erityisesti nai- siin.

Muutosturvan piiriin kuulumista koskevan säännöksen kumoaminen ja siihen liittyvien muiden muutosten takia työnantajalla ei enää olisi velvollisuutta laskea irtisanottavien ja määräaikaisessa työssä olleiden työntekijöi- den työhistoriaa. Tältä osin muutos kohdis- tuisi kaikkiin yrityksiin ja yhteisöihin niiden koosta riippumatta. Työnantajan irtisanottuja työntekijöitä koskevan ilmoitusvelvollisuu-

den supistuminen koskemaan vain vähintään 10 työntekijää koskevia irtisanomisia ja ilmoitettavien tietojen vähentyminen vähentäisivät erityisesti pienten yritysten hallinnollista taakkaa, koska muutamia työntekijöitä irtisanottaessa ilmoitusvelvollisuutta ei enää olisi. Määräaikaisten työsuhteiden päättymisestä koskevan ilmoitusvelvollisuuden lakkaaminen puolestaan kohdistuisi erityisesti kuntiin ja kuntayhtymiin. Työnantajavelvoitteiden tosiasiallista vähentymistä on mahdotonta arvioida, koska käytettävissä ei ole tietoja siitä, kuinka kattavasti ilmoitusvelvollisuutta on nykyisin noudatettu.

Asetuksella on tarkoitus säätää ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä siten, että palkkaa ei tarvitsisi aina ilmoittaa välittömästi työttömyyttä edeltävältä ajalta, vaan työttömyyden alkamisen ja viimeisimmän palkkajakson päättymisen välissä voisi olla enintään 30 päivää. Tämä myös vähentää jonkin verran yritysten palkkatodistusten kirjoittamiseen käyttämää aikaa.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Työttömyysetuuksien toimeenpanosta huolehtivat Kansaneläkelaitos ja työttömyyskassat. Esitys yksinkertaistaisi lainsäädäntöä ja helpottaisi sen toimeenpanoa. Työttömyysturvan saamiseen liittyviä ehtoja ehdotetaan vähennettäväksi, mikä helpottaa tiedotusta ja neuvontaa. Myös hakemusten käsittelyyn liittyvä hallinnollinen työ vähenisi. Eniten lain toimeenpanoa helpottaa etuustasojen väheneminen kolmesta kahteen ja kahden etuuden poistuminen: työttömyyden alkaessa maksettava korotusosa ja korotettu ansio-osa sekä muutosturvalisä ja muutosturvan ansio-osa.

Esitykseen sisältyy useita muita vähäisempiä muutoksia, jotka yhdessä muiden muutosten kanssa vähentävät toimeenpanoon tarvittavaa työtä ja yksinkertaistavat järjestelmää. Työttömyyskassojen työmäärään vaikuttaa myös ansiopäivärahan keston lyheneminen työhistorian ja työnhaun aikaisen aktiivisuuden perusteella. Työhistorian laskenta ehdotetaan tehtäväksi samalla tavalla kuin se voimassa olevan lain mukaan tehdään maksettaessa korotettua ansio-osaa työttömyyden alkaessa. Muutos ei siten lisää työmäärää

työttömyyskassoissa, mutta vähentää sitä hyötyä, mitä etuuslajien vähentämisellä saadaan. Ehdotetut muutokset vaikuttavat yleisesti ottaen enemmän työttömyyskassojen työmäärää vähentävästi, koska ansiopäivärahassa on enemmän sovellettavia säännöksiä kuin peruspäivärahassa tai työmarkkinatuesta.

Työ- ja elinkeinotoimistojen työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyvää työtä vähentää muutosturvan piiriin kuulumista koskevan säännöksen kumoaminen. Nykyisin työ- ja elinkeinotoimiston tulee tapauskohtaisesti selvittää työnhakijan työhistoriaa muutosturvan piiriin kuulumisen ratkaisemiseksi enimmillään seitsemän vuoden ajalta. Säännöksen kumoamisen jälkeen työhistoriaa selvitetäisiin työttömyysetuuden työvoimapolitiittisten edellytysten takia enimmillään puolen vuoden ennen työttömyyttä muun muassa mahdollisen työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn toteutukseksi. Tätä pitemmältä ajalta työhistoriaa selvitetäisiin lähinnä vain silloin, kun työnhakijalle on jo asetettu työssäolovelvoite työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn takia tai hänelle voisi tulla asetettavaksi työmarkkinatuen odotusaika.

Ehdotetulla muutoksella ei olisi vaikutusta muutosturvan toimintamalliin tai esimerkiksi työllistymissuunnitelmien laatimiseen. Muutos näkyisi siten, että päähuomio työllistymissuunnitelmaa laadittaessa tai tarkistettaessa olisi suunnitelman sisällössä eikä työnhakijan työhistorian selvittämisessä, koska muutosturvan piiriin kuulumisen selvitetään nykyisin suunnitelman laatimisen tai tarkistamisen yhteydessä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädettäisiin, että työ- ja elinkeinotoimiston tulisi varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta erityyppisistä sopimuksista tai kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tarkoitetun ilmoituksen työntekijöiden irtisanomisesta taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla. Vaikka säännös olisi tältä osin uusi, se ei merkitsi uusia tehtäviä työ- ja elinkeinotoimistoille, koska toimistojen tulisi toimia vastaavasti jo nykyisin ilman laissa säädettyä velvollisuutta. Työnantajan ilmoitusvelvollisuuden nykyistä tarkoituksenmu-

kaisempi kohdentuminen laajempiin irtisanomisiin ja ilmoituksen sisällöllinen muuttaminen kuitenkin parantaisivat tietojen käytettävyyttä ja työ- ja elinkeinotoimiston mahdollisuuksia varautua tarvittaviin toimenpiteisiin.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan työmäärään ja siten valitusten käsittelyaikaan on vaikuttanut poistohakemusten voimakas kasvu vuoden 2010 alussa voimaantulleiden työttömyyslain muutosten jälkeen. Yhtenä suurena syynä tähän on poistohakemukset, jotka aiheutuvat siitä, että työnhakijalle on maksettu etuutta työllistymistä edistävän palvelun ajalta, vaikka hänelle ei ole ollut siihen oikeutta.

Poistohakemusten määrän vähentämiseksi esityksessä ehdotetaan, että työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos voisi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen, jos työttömyysetuuden saajalle on myönnetty työllistymistä edistävän palvelun ajalle työttömyysetuutta ja 10 luvun 6 §:ssä mainittua kulukorvausta, koska hakija on antanut osallistumisestaan työllistymistä edistävään palveluun virheellisen tiedon. Tämä vähentää olennaisesti poistohakemusten määrää ja siten hallinnollista työtä lähinnä Kansaneläkelaitoksessa. Vuonna 2011 Kansaneläkelaitos teki noin 1 800 työttömyysetuutta koskevaa poistohakemusta. Näistä suuri osa koski poissaoloa työllistymistä edistävästä palvelusta. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ehdotettu muutos vähentäisi työmäärää arviolta 0,5 henkilötyövuotta.

4.4 Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutukset

Työttömyysetuuksia koskevat ehdotukset ovat käytännössä kustannusneutraaleja. Vuoden 2014 alussa voimaantulevien työttömyysturvalain muutosten arvioidaan lisäävän valtion menoja 0,9 miljoonaa euroa, työttömyysvakuutusrahaston 0,7 miljoonaa euroa ja työttömyyskassojen noin 2,9 miljoonaa euroa. Muutokset lisäävät peruspäivärahamenoja ja valtion osuutta ansiopäivärahan rahoituksessa, koska työssäoloehdon lyhentäminen ja korkeimmalla korotetulla palkka-

tuella tehdyn työn laskeminen kokonaan mukaan työssäoloehtoon nopeuttaa siirtymistä työmarkkinatueltä työttömyyspäivärahalle. Valtiolle syntyy tätä vastaava säästö työmarkkinatukimenoissa.

Vuodesta 2015 alkaen lisäpäiväoikeuden ikärajan korottamisen arvioidaan alentavan työttömyyspäivärahamenoja 18,3 miljoonaa euroa, josta syntyy säästöä valtiolle 9,6 miljoonaa euroa, työttömyysvakuutusrahastolle 7,7 miljoonaa euroa ja työttömyyskassoille 1,0 miljoonaa euroa.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädettävästä työllistämisvelvoitteen muutoksesta aiheutuisi valtiolle vuodesta 2017 alkaen arviolta 5,8 miljoonan euron ja kunnille 2,5 miljoonan euron kustannukset. Heti lain voimaantullessa valtion palkkatukimenot vähenisivät työssäoloehdon lyhenemisen vuoksi noin 1,4 miljoonalla eurolla ja kuntien palkkausmenot noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa, koska työllistämisvelvoite lyhenee 8 kuukaudesta 6 kuukauteen.

Ehdotetuilla muutoksilla on vaikutuksia toimeentulo- ja asumistukimenoihin, koska osa työmarkkinatuen saajista siirtyy työmarkkinatueltä ansiopäivärahalle, jonka taso on työmarkkinatukea korkeampi. Näitä vaikutuksia ei kuitenkaan voida luotettavasti arvioida.

Yksittäisten ehdotusten vaikutukset

Sovittelun ansiopäivärahan enimmäismäärä korottaminen 90 prosentista 95 prosenttiin päivärahan perusteena olevasta palkasta arvioidaan lisäävän ansiopäivärahamenoja noin 7 miljoonalla eurolla. Vastaavasti enimmäismäärän laskeminen 100 prosentista 95 prosenttiin arvioidaan vähentävän ansiopäivärahamenoja 2 miljoonalla eurolla.

Palkansaajien työssäoloehdon lyhentäminen 34 kalenteriviikosta 26 kalenteriviikkoon koskisi kuukaudessa noin 5 000 henkilöä. Näistä noin 2 600 on arvioitu työtulojen perusteella saavan peruspäivärahaa ja loput ansiosidonnaista päivärahaa. Ansiosidonnaisten on arvioitu lisääntyvän 33 miljoonalla eurolla, peruspäivärahamenojen on arvioitu lisääntyvän 23 miljoonalla eurolla ja työmark-

kinatukimenojen vähenevän 45,7 miljoonalla eurolla.

Työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon lyhentymisen vähentäisi kunnan velvollisuutta järjestää palkkatuetta työtä työttömille työnhakijoille, jotka ovat täyttäneet työttömyyspäiväraha-oikeuden päättyessä enimmäisajan takia 57 vuotta, mutta jotka ovat alle 60-vuotiaita. Tällaisia työllistettyjä oli vuonna 2012 keskimäärin noin 620 henkilöä ja vuoden aikana yhteensä noin 1 600 henkilöä. Jos työllistämismuutoksen toteuttamiseksi järjestettävän palkkatuetun työn keskimääräinen kesto lyhenisi työssäoloehdon muutoksen vuoksi neljänneksellä, valtiolle näiden henkilöiden työllistämistä aiheutuvat palkkatukimeno vähenisivät noin 1,4 miljoonalla eurolla vuodessa. Kunnille aiheutuvat palkkausmenot puolestaan vähenisivät arviolta noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Työttömyyden alkaessa maksettiin vuonna 2012 korotusosia noin 2,3 miljoonalla päivältä ja niiden osuus korotuspäivistä oli noin puolet. Työttömyyden alussa maksettavista 20 päivän korotusosista luopuminen säästäisi ansioturvan bruttomenoja arviolta 40 miljoonaa euroa.

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettava nykyisen muutosturvan suuruisen korotettu ansio-osaa lisäisi bruttomenoja arviolta noin 20 miljoonaa euroa.

Pitkän työuran päättymisen johdosta maksettavan korotusosan maksuajan lyhentämisellä 100 päivästä 90 päivään ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta. Pitkän työuran johdosta maksettavia korotusosia maksettiin vuonna 2012 noin 0,8 miljoonalla päivältä keskimäärin 59 päivää saajaa kohden. Siten maksuajan lyhentämisen merkityksen arvioidaan olevan vähäinen.

Lisäpäiväoikeuden ikärajan korottamisen arvioidaan siirtävän työttömyyden alkamista 1957 ja sen jälkeen syntyneillä henkilöillä vuodelle. Muutoksen on arvioitu vähentävän työttömyysturvamenoja bruttomääräisesti arviolta 18 miljoonalla eurolla vuosittain vuodesta 2015 lukien.

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestäisi 60 vuotta täyttäneille mahdollisuuden osallistua työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuetuun työhön ennen työttömyyspäivära-

han enimmäisajan täyttymistä. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ olisi järjestettävä siten, että työnhakija täyttäisi uudelleen työssäoloehdon. Säännöksen soveltaminen alkaisi vuonna 2017 ja sen piiriin tulisivat ensimmäisenä vuonna 1957 syntyneet. Heitä arvioidaan olevan noin 1 000. Heistä arviolta noin 270 osallistuisi työllistymistä edistäviin palveluihin nykyistä vastaavasti. Koska näille työnhakijoille järjestettyjen työllistymistä edistävien palveluiden keskimääräinen kesto on nykyisin noin 3 kuukautta, heille tulisi lisäksi järjestää palkkatuetta työtä noin 3 kuukaudeksi. Lopuille arviolta noin 730 työnhakijalle järjestettäisiin palkkatuetta työtä enintään kuudeksi kuukaudeksi. Palkkatuetun työn järjestämisestä aiheutuisi valtiolle palkkatukimenoja vuosittain arviolta noin 5,8 miljoonaa euroa. Jos kaikki arviolta 1 000 henkilöä työllistettäisiin palkkatuetuun työhön, valtiolle aiheutuisi kustannuksia vuosittain noin seitsemän miljoonaa euroa.

Palkkatuetussa työssä olevista 60 vuotta täyttäneistä on nykyisin työllistetty kuntiin noin 34 prosenttia. Jos kuntien ja muiden työnantajien palvelukseen työllistettävien suhdeluku pysyisi samana, kunnat työllistäisivät ehdotetun 60 vuotta täyttäneitä koskevan työllistämismuutoksen perusteella vuonna 2017 keskimäärin 150 henkilöä ja vuoden aikana yhteensä noin 340 henkilöä. Heistä aiheutuisi kunnille palkkatuen vähentämisen jälkeen palkkauskustannuksia arviolta 2,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistämistä edistävien palvelujen ajalta on työnhakijalla, joka on saanut työmarkkinatukea enintään 500 päivältä tai enintään 180 päivältä sen jälkeen, kun hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan täyttymisen vuoksi. Korotusosaa arvioidaan maksettavan 500 päivän rajoituksen poistamisen jälkeen lisää 60 000 päivältä yhteensä noin 0,3 miljoonaa euroa ja 180 päivän rajoituksen poistamisen johdosta lisäksi 142 000 päivältä yhteensä 0,65 miljoonaa euroa.

Työttömyyspäivärahaa enimmäisajan saaneelle maksetaan nykyisin työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa 180 päivän ajan. Jos tarveharkinnassa otetaan pääomatulot huomioon heti työmarkkinatuen maksamisen

alusta, tämän arvioidaan vähentävän työmarkkinatukimenoja noin 1,5 miljoonalla eurolla. Muutoksen arvioidaan koskevan noin 4,4 miljoonaa päivää. Apurahansaajien tulemiselle tarveharkinnan piiriin olisi vain vähäinen taloudellinen merkitys.

Työmarkkinatuen omavastuuajan ottaminen vain kerran lisää valtion rahoittamia työttömyysturvamenoja 0,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2012 työ- ja elinkeinotoimistot tekivät päätöksen korkeimman korotetun palkkatuen myöntämisestä 18 600 työnhakijalle. Keskimääräinen palkkatukijakso oli kestoltaan noin kuusi kuukautta. Korkeimmalla korotetulla palkkatuella tuetun työn lukeminen työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevaan työssäoloehtoon nopeuttaisi ennen palkkatukijaksoa työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden tuloa työttömyyspäivärahan piiriin enimmillään noin kolmella kuukaudella, mikä bruttomääräisesti lisäisi ansioturvamenoja 41,7 miljoonalla eurolla.

Vaikutukset valtiolle

Alle kolme vuotta työssä olleiden ansiopäivärahakauden lyheneminen 100 päivällä vähentää ansio-osan maksamista. Samoin työllistymistä edistävästä palveluista kieltäytyminen tai palvelun keskeyttäminen ensimmäisen 250 päivärahapäivän aikana lyhentää ansiopäivärahan maksamista 100 päivällä. Työttömyyskassat maksavat kuitenkin edelleen peruspäivärahan suuruiseen päivärahaa 500 päivän täyttymiseen asti, jolloin tällä muutoksella ei ole vaikutusta valtion rahoitusosuuteen.

Työssäoloehtoon tehtyjen muutosten johdosta työttömät saavat aiempaa useammin työmarkkinatuen sijasta työttömyyspäivärahaa. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta valtion rahoitusosuuteen. Valtion osuus lisääntyy ansioturvassa 22,7 miljoonaa euroa ja peruspäivärahassa 23 miljoonaa euroa, mutta vastaavasti työmarkkinatukimenoissa syntyy säästöä 45,7 miljoonaa euroa. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimistot tekevät arviolta noin 18 600 palkkatukipäätöstä, joiden keskimääräinen kesto on kuusi kuukautta ja joka luetaan työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevaan työssäoloehtoon. Tämä nopeuttaisi ennen palkkatukijaksoa työmarkkinatukea

saaneiden henkilöiden tuloa työttömyyspäivärahan piiriin enimmillään noin kolmella kuukaudella. Työmarkkinatukimenot vähenisivät vuositasolla 39,3 miljoonalla eurolla ja ansioturvamenot lisääntyisivät noin 41,7 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus olisi noin 26,2 miljoonaa euroa. Peruspäivärahamenot lisääntyisivät myös 13,1 miljoonalla eurolla. Valtiolle vaikutus on kustannusneutraali.

Lisäpäiväoikeuden ikärajan korottaminen yhdellä vuodella 1957 syntyneiltä ja sen jälkeen syntyneiltä arvioidaan tuovan säästöä ansioturvamenoihin vuositasolla 18 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on 9,6 miljoonaa euroa vuodesta 2015 lähtien.

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien korotusosien 500 ja 180 päivän rajoitusten poistuminen arvioidaan lisäävän 0,9 miljoonaa euroa lisäystä työmarkkinatukimenoja. Tarveharkinnan laajentamisen arvioidaan tuovan säästöjä 1,5 miljoonaa euroa valtion menoihin.

Työmarkkinatuen omavastuuajan ottaminen vain kerran lisää valtion menoja 0,5 miljoonaa euroa.

Kokonaisuudessaan esityksen arvioidaan olevan valtion menojen osalta lähes kustannusneutraali. Tämä johtuu siitä, että valtio rahoittaa kaikista työttömyyspäivärahoista peruspäivärahaa vastaavan osuuden sekä myös työmarkkinatuen. Siten valtion menojen osalta suurimmat vaikutukset tulevat menojen ja säästöjen uudelleen kohdentamisesta työttömyysturvan talousarvioin momenttien osalta. Vuodesta 2015 lukien lisäpäiväoikeuden ikärajan nostosta arvioidaan syntyvän säästöä valtion menoihin noin 9,6 miljoonalla eurolla.

Vaikutukset työttömyysvakuutusrahaston ansioturvamenoihin ja työttömyysvakuutusmaksuun

Työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa ansiopäivärahan ansio-osan työttömyysvakuutusmaksun tuotoilla.

Korotetun ansio-osan poistuminen ja aktiivijalta maksettavan etuuden tason korottamisen on arvioitu sekä lisäävän että vähentävän ansiopäivärahan ansio-osaa. Työttömyyden alkaessa maksettavan korotetun ansio-osan lakkaaminen säästää työttömyysvakuu-

tusrahadon menoja noin 37,8 miljoonaa euroa ja aktiivialalta maksettava muutosturvan suuruinen ansio-osa lisää työttömyysvakuutusrahaston menoja noin 18,9 miljoonaa euroa.

Työllistymistä edistävästä palveluista kieltäytymisen tai palvelun keskeyttämisen johdosta ansiopäivärahan keston arvioidaan lyhenevän siten, että ansio-osien määrä vähenee 2,1 miljoonaa euroa, josta työttömyysvakuutusrahaston osuus on 1,9 miljoonaa euroa.

Alle kolme vuotta työssä olleiden ansiopäivärahakauden lyheneminen 100 päivällä vähentää ansioturvamenoja 0,9 miljoonalla eurolla, josta työttömyysvakuutusrahasto säästö on 0,8 miljoonaa euroa.

Työssäoloehdoton tehtyjen muutosten johdosta työttömät saavat aiempaa useammin työmarkkinatuen sijasta työttömyyspäivärahaa. Ansioturvamenojen on arvioitu lisääntyvän 74,7 miljoonaa euroa, josta työttömyysvakuutusrahaston osuus on 21,7 miljoonaa euroa.

Sovitellun päivärahan enimmäismäärän korottaminen lisää työttömyysvakuutusrahaston menoja arviolta 2,0 miljoonalla eurolla ja enimmäismäärän laskeminen niiltä, joilla on nyt 100 prosentin enimmäismäärä, vähentää rahaston menoja 0,7 miljoonalla eurolla.

Lisäpäiväoikeuden ikärajan korottamisen yhdellä vuodella vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneillä arvioidaan tuovan säästöä ansioturvamenoihin vuositasolla 18 miljoonaa euroa, josta työttömyysvakuutusrahaston osuus on 7,7 miljoonaa euroa vuodesta 2015 alkaen.

Kokonaisuutena esitys lisää työttömyysvakuutusrahaston rahoitusvastuuta ansiosidonnaisista työttömyysetuksista 0,7 miljoonalla eurolla. Tällä ei ole vaikutusta työttömyysvakuutusmaksuun. Vuodesta 2015 alkaen työttömyysvakuutusrahaston menoja vähentää lisäpäiväoikeuden ikärajan nosto.

Vaikutukset työttömyyskassoille

Kokonaisuutena työttömyyskassojen menot lisääntyisivät arviolta 2,9 miljoonaa euroa, mikä aiheutuu työssäoloehdon laskentaan tehdyistä muutoksista.

4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitys yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja helpottaa sen toimeenpanoa. Tämä vähentää hakemusten käsittelyssä viiveitä ja sitä kautta osaltaan edistää työllistymistä. Viiveiden väheneminen maksatuksessa vähentää myös tarvetta toimeentulotuen hakemiseen.

Työssäoloehdoton tehtävät muutokset vaikuttavat siten, että työtön saa nykyistä useammin työttömyyspäivärahaa työmarkkinatuen sijaan. Tämän vähentää niiden työnhakijoiden määrää, jotka saavat työmarkkinatuen lisäksi toimeentulotukea. Jos työnhakija siirtyy ansiopäivärahalle, tämä tuo säästöä toimeentulotukimenoihin, mutta myös lisää kannusteita työn vastaanottamiseen, koska toimeentulossa ansiot vähentävät etuutta selvästi enemmän kuin työttömyyspäivärahassa. Toisaalta työssäoloehdon lyhentäminen vaikuttaa siihen, että uusi 500 päivän ansiopäivärahakausi on helpommin saavutettavissa. Tämä saattaa osalla työnhakijoita vähentää kannusteita työllistymiseen.

Vaikka työssäoloehdon lyhentämiseen liittyy mahdollisia haittavaikutuksia, se toisaalta parantaa nuorten, usein määräaikaisissa työsuhteissa olevien asemaa. Esityksessä on useita muita ehdotuksia, jotka parantavat epätyypillisiä töitä tekevien asemaa. Tällaisia ovat ehdotukset sovitellun päivärahan enimmäismäärän korottamisesta, palkanmääritysten ja omavastuuajkojen vähentämisestä ja kaikista töistä saatujen ansioiden huomioon ottamisesta päivärahan määrittelyssä.

Työttömyyspäivärahan lisäpäivien alkamista myöhennetään yhdellä vuodella vuonna 1957 tai sen jälkeen syntyneillä. Aiemmin tehty ikärajan nostot ovat tutkimusten mukaan lisänneen ikääntyneiden työllisyyttä, joten ehdotus vaikuttaa työuria pidentävästi.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotettu säännös, jonka mukaan 60 vuotta täyttäneillä olisi oikeus päästä työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön, parantaisi ikääntyneiden asemaa työmarkkinoilla. Edellytyksenä kuitenkin on, että kyseessä oleville työnhakijoille voidaan tarjota työvoimapolitiittisesti tarkoituksenmukaisia palveluita tai sellaista palkkatuettua työtä, joka parantaa heidän myöhempiä mahdollisuuksiaan työllistyä. Jos

palvelulla ja palkkatuetulla työllä ainoastaan täytetään työssäoloehto, ehdotetulla säännöksellä ei olisi työuria pidentävää vaikutusta. Työssäoloehdon täyttäminen työllistymistä edistävään palveluun osallistumisella voi lisätä ikääntyneiden halukkuutta osallistua palveluihin.

Esitys kokonaisuutena lisää kannusteita työntekoon ja osallistumiseen työllistymistä edistäviin palveluihin. Jos näin saadaan työttömyysjaksoja lyhennettyä, parantaa se ennen kaikkea työllistyneiden taloudellista tilannetta, mutta myös samalla vähentää etuusmenoja ja kasvattaa verotuloja.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esityksen valmistelu perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan työttömyysturvajärjestelmää uudistetaan kolmikantaisesti tavoitteena järjestelmän yksinkertaistaminen ja selkiyttäminen nykyjärjestelmän pohjalta. Tavoitteena on nykyistäkin nopeampi työllistyminen. Jo osana syksyllä 2011 solmittua raamisopimusta Suomen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamisesta työmarkkinajärjestöt sopivat joistakin työttömyysturvajärjestelmää koskevista muutoksista sekä järjestelmän jatkokehittämisessä tarkasteltavista asioista. Tässä sopimuksessa sovitut työttömyysturvavalainsäädäntöä koskevat muutokset on toteutettu jo aiemmin. Vuoden 2012 keväällä tehtyyn työmarkkinajärjestöjen työurasopimukseen sisältyy useita työttömyysturvaan ehdotettuja muutoksia, jotka toteuttavat työttömyysturvajärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita.

Tämä hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön sekä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Valmistelun yhteydessä on kuultu Kansaneläkelaitosta ja Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:tä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot työ- ja elinkeinoministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Finanssival-

vonnalta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Kansaneläkelaitokselta, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:ltä, työttömyysvakuutusrahastolta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akava ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Tietosuojavaltuutetulta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalta ja Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry:ltä.

Lausunnonantajat suhtautuivat esitettyihin muutoksiin pääosin myönteisesti ja pitivät niitä toimeenpanoa helpottavina ja lainsäädäntöä yksinkertaistavina. Lakiesityksen katsottiin myös lisäävän työnhakijoiden yhdenvertaista kohtelua ja työttömyysturvan kannustavuutta.

Myönteisimpänä ja selvästi eniten lainsäädäntö yksinkertaistavana muutoksena pidettiin siirtymistä kahteen etuustasoon ja korotusosan sekä korotetun ansio-osan myöntöperusteiden yksinkertaistamista. Muutosturvallisista ja muutosturvan ansio-osasta luopuminen vähentää erityisesti työ- ja elinkeinotoimistojen hallinnollista työtä. Myös työmarkkinatuen saajiin kohdistuneita muutoksia pidettiin kannatettavina. Useimmin mainittiin korkeimmalla korotetulla palkkatuella tehdyn työ lukeminen kokonaisuudessaan työssäoloehtoon, jonka katsottiin lisäävän työttömien yhdenvertaista kohtelua ja kannustavan palkkatuetun työn vastaanottamiseen.

Työttömyyspäivärahan ansio-osan maksamisen lyhentämistä työnhakijan työhistorian ja työnhakijan osoittaman aktiivisuuden perusteella pidettiin useassa lausunnossa muutoksena, joka monimutkaistaa järjestelmää ja hankaloittaa sen toimeenpanoa. Toisaalta sen myös katsottiin mahdollisesti lisäävän työnhakijoiden halukkuutta osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin. Ansio-osan maksamisajan lyhentäminen oli ainoa esityksen keskeisistä muutoksista, jota kohtaan esitettiin yleisemmin kritiikkiä.

Oikeusministeriön piti lausunnossaan ansiopäivärahan ansio-osan keston lyhentämistä, lisäpäivärahaoikeuden alkamisen myöhentämistä sekä 60 vuotta täyttäneiden työllistämiselvoitetta ja työssäoloehdon täyttymistä työllistymistä edistävästä palvelusta perus-

tuslain mukaisena, mutta samalla esitti sääntämisyjärjestystä koskevien perustelujen täydentämistä. Se piti myös perusteltuna, että työttömyysetuutta ja ylläpitokorvausta koskeva päätös voidaan ehdotetuissa tapauksissa ratkaista uudelleen ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry. esitti lausunnossaan, että korotusosaa ja korotettua ansio-osaa tulisi maksaa myös määräaikaisen työsuhteen päättymisen jälkeen niille, joilla vähintään 20 vuotta työhistoriaa, ja että 60 päivän ilmoittautumisajasta tulisi voida poiketa perustellusta syystä. Lisäksi se esitti, että päivärahan perusteena oleva palkka tulisi laskea uudelleen aina, jos se nousisi aikaisemmin lasketusta.

Pitkän työuran päätyttyä maksettavaa korotusosaa ja korotettua ansio-osaa koskevaa säännöstä on esityksessä hieman laajennettu sen toimeenpanon yksinkertaistamiseksi ja käytännössä esiintyneiden ongelmien poistamiseksi, mutta sen tarkoituksena on edelleen korvata irtisanomisesta aiheutuvia taloudellisia menetyksiä. Ehdotus 60 päivän ilmoittautumisaikaan tehtävistä poikkeuksista on perusteltu ja sitä koskeva säännös on lisätty lakiin. Esitys palkan uudelleen määrittelystä tilanteissa, joissa se on aiempaa palkkaa korkeampi, lisäisi työttömyyskassojen hallinnollista työtä ja olisi siten esityksen tavoitteiden vastainen.

Suomen Yrittäjien lausunnossa ehdotetaan yrityksen myyntivoiton jakсотukseen muutoksia tai siitä luopumista. Tässä esityksessä

myyntivoiton laskemiseen ei esitetä muita muutoksia kuin taserajan nostamista 10 000 eurosta 20 000 euroon.

Kuntaliitto esittää huolensa siitä, että lakiehdotuksessa ei ole arvioitu maaliskuun 2013 kehyspäätöksen ja tämän esityksen välisiä yhteisvaikutuksia. Lisäksi se on Kuntaliitto huolissaan siitä, että esitetyt ansio-osien maksukausien leikkaukset lisäävät kuntien vastuuta työttömien sosiaaliturvan rahoituksesta entisestään.

Kehyspäätöksen vaikutuksia ei ole arvioitu, koska kehyspäätöksen tarkempi sisältö ratkeaa lainvalmistelussa, jota ei ole vielä aloitettu. Esitys tulee vähentämään kuntien toimeentulotukimenoja, koska työssäoloehdon täytyminen helpottuu ja koska työmarkkinatuen saamisen ehtoja parannetaan. Suurin säästö, jolla esityksestä aiheuttamia menonlisäyksiä rahoitetaan, on luopuminen työttömyyden alussa 20 päivältä maksettavasta korotusosasta ja korotetusta ansio-osasta.

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistointajärjestö TVY ry. esittää osittaisesta työmarkkinatuesta luopumista.

Saamelaiskäräjät on antanut esityksestä lausunnon, jossa se kiinnittää huomiota poronhoitajien asemaan.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Työttömyysturvalaki****1 luku Yleiset säännökset**

5 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 14 kohdassa olevaan lomautukseen rinnastettavan syyn määritelmään tehtäisiin kirkkolain (1054/1993) muuttamisesta johtuva tekninen muutos.

2 luku Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset

5 §. Yritystoiminta ja oma työ. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että henkilö voisi osoittaa, ettei yritystoiminta ole esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle, olemalla yritystoiminnan aikana vähintään kuusi kuukautta yritystoimintaan liittymättömässä kokoaikatyössä. Vaadittava työssäolo vastaisi tällöin kestoltaan palkansaajan työssäoloehdon lyhentymistä kuuteen kuukauteen. Säännöksen sanamuodon perusteella yritystoiminnan sivutoimisuuden voisi nykyistä vastaavasti osoittaa kokoaikatyön lisäksi myös työssäoloehtoon luettavalla osa-aikatyöllä.

7 §. Yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättyminen. Pykälän 1 momentin 7 kohdassa säädettäisiin, että yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisesta heikentymisestä voisi muiden edellytysten täytyessä olla kyse, jos yritystoiminnasta yrityksessä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo olisi vähemmän kuin 1 000 euroa kuukaudessa. Muiden vaadittavien edellytysten osalta säännöstä ei muutettaisi. Edellytyksenä olisi nykyistä vastaavasti muun muassa, että yrittäjän perheytyksessä työllistyneen perheenjäsenen työ on kokonaan päättynyt.

2 a luku Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

1 §. Työstä eroaminen ja erottaminen. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin kirkkolain muuttamisesta johtuva tekninen muutos.

3 luku Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §. Ikä. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lakiviittausta koskeva tekninen korjaus.

7 §. Yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutus. Pykälän 2 momentin mukaan myyntivoittoa ei jaksoteta, jos yritystoiminta on kestänyt enintään 18 kuukautta tai jos yrityksen viimeisen tilikauden taseen loppusumma vähennettynä yritystoiminnan veloilla on enintään 10 000 euroa. Edellä mainittu taseen loppusumma ehdotetaan muutettavaksi 20 000 euroksi. Jaksotuksen rajana oleva summa on ollut samansuuruinen koko 2000-luvun, minkä vuoksi summan korottaminen on perusteltua. Ehdotetun, ansiotason nousua korkeamman korotuksen tavoitteena on vähentää jaksotusten määrää ja nopeuttaa hakemusten käsittelyä.

4 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

5 §. Etuuden määrä. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 2 momentin säännöstä sillä poikkeuksella, että soviteltu ansiopäiväraha voisi olla yhdessä työtulon kanssa enintään 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta, kun se voimassa olevan lain mukaan voi olla enintään 90 prosenttia. Tätä sääntöä sovellettaisiin myös silloin, kun henkilöllä on oikeus korotettuun ansio-osaan tai muutos-

turvan ansio-osaan. Voimassa olevan lain mukaan korotettu ansio-osaa tai muutosturvan ansio-osaa saavalla työtulo ja soviteltu päiväraha voivat yhdessä olla enintään päivärahan perusteena olevan palkansuuruinen. Ansiopäiväraha maksettaisiin aina vähintään samansuuruisena kuin peruspäiväraha ja vertailussa otettaisiin huomioon mahdolliset lapsikorotukset ja korotusosat kuten nykyisin. Ehdotetulla muutoksella pyritään yksinkertaistamaan lainsäädäntöä sekä lisäämään työn vastaanottamisen kannustavuutta.

5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

2 §. Palkansaajan oikeus työttömyyspäivärahaan. Pykälän 1 momentissa säädetään ajasta, jonka palkansaajakassan jäsenen on oltava vakuutettuna tullakseen oikeutetuksi ansiopäivärahaan. Kun 3 §:n mukaista työssäoloehdotetaan lyhennettäväksi 34 viikosta 26 viikkoon, ehdotetaan vastaavasti lyhennettäväksi aikaa, jonka palkansaajan on oltava työttömyyskassan jäsenenä.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

3 §. Palkansaajan työssäoloehto. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan palkansaajan työssäoloehdotetta lyhennettäväksi nykyisestä 34 kalenteriviikkoon.

4 §. Palkansaajan työssäoloehto luettava työ. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 60 vuotta täyttäneellä työssäoloehdotetaan luettavaksi myös sellaiset täydet kalenteriviikot, joihin henkilö on ollut työ- ja elinkeinotoimiston julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella järjestämässä työllistymistä edistävässä palvelussa. Työllistymistä edistävän palvelun aika laskettaisiin palvelun keston perusteella, eikä sillä olisi merkitystä, että etuutta ei ole maksettu joltakin ajalta. Työllistymistä edistävän palvelun katsottaisiin kestäneen kalenteriviikon, jos palvelu on kestänyt vähintään maanantaista perjantaihin riippumatta siitä, onko palvelua jokaisena päivänä viikon aikana. Toisaalta sellainen kahden palvelun välinen, enintään seitsemän kalenteripäivän aika, jolta on maksettu korotettua etuutta 6 luvun 3 b §:n

1 momentin perusteella, ei kerryttäisi työssäoloehdotetta.

Pykälän 2 momentin mukaan nykyisin voidaan työssäoloehdotetta lukea sellainen neljän peräkkäisen kalenteriviikon ajanjakso, jossa työaika on yhteensä vähintään 80 tuntia ja kaantuneena kullekin kalenteriviikolle, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää ennen työssäoloehdotetta täyttymistä. Tämä säännös ehdotetaan poistettavaksi, koska sitä on käytännössä sovellettu hyvin harvoin. Se on alun perin otettu lakiin tilanteessa, jossa työttömyys oli korkealla ja työssäoloehdotetta vaadittiin 43 viikkoa kuukauden työssäoloa 24 kuukauden aikana. Tässä esityksessä ehdotetaan työssäoloehdotetta lyhennettäväksi 26 viikkoon tarkastelujakson säilyessä 28 kuukautena. Työssäoloehdotetta hankkiminen on siten olennaisesti helpompaa, kun verrataan tilanteeseen, jossa alkuperäinen säännös on annettu. Muutos yksinkertaistaa työssäoloehdotetta laskentaa koskevia säännöksiä.

Pykälän 3 momentissa säädetään vähimmäispalkasta, joka kokoaikatyössä on ansaittava, jos alalla ei ole työehtosopimusta. Vähimmäispalkkaa korotetaan vuosittain 14 luvun 1 a §:n perusteella palkkakertoimella. Voimassa olevassa laissa palkan määrä on vuoden 2007 tasossa. Palkan määrä ehdotetaan muutettavaksi viimeisen vahvistetun palkkakertoimen mukaiseksi eli vuoden 2013 tasolle.

Pykälän 4 momentista poistettaisiin ehto, jonka mukaan työssäoloehdotetta laskettaessa huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joihin tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

5 §. Palkansaajalle hyväksi luettavat vakuutuskaudet. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Vuoden 2010 alussa voimaantullut 5 luvun 10 a §:n mukainen suojasäännös estää tilanteet, joissa henkilö työttömyyskassasta toiseen siirtyminen vuoksi jäisi ansioturvan ulkopuolelle. Kun työssäoloehdotetta esityksen mukaan lyhenee 34 viikosta 26 viikkoon, säännöksellä on käytännössä vähäinen merkitys.

6 §. Yrittäjän oikeus työttömyyspäivärahaan. Pykälän 1 momentissa säädetään ajasta, jonka yrittäjäkassan jäsenen on oltava va-

kuutettuna tullaan oikeutetuksi ansiopäivärahaan. Kun 7 §:n mukaista yrittäjän työssäoloehdotetaan lyhennettäväksi 18 kuukaudesta 15 kuukauteen, ehdotetaan vastaavasti lyhennettäväksi aikaa, jonka yrittäjän on oltava työttömyyskassan jäsenenä.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

7 §. Yrittäjän työssäoloehto. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yrittäjän työssäoloehdosta, jota ehdotetaan lyhennettäväksi nykyisestä 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Samalla ehdotetaan, että laissa säädettäisiin siitä työtulon vähimmäismäärästä, joka kerryttää yrittäjän työssäoloehdotusta. Nykyisin asiasta on säädetty työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetulla valtioneuvoston asetuksella (1330/2002). Samalla pykälästä poistettaisiin asetuksenantovaltuutus.

Tässä yhteydessä ehdotetaan, että työssäoloehdotetaan vaadittavan työtulon määrää korotettaisiin 1 000 euroon. Työtulon määrää tarkistettaisiin vuosittain palkkakertoimella. Työtulon määrää on muutettu viimeksi vuonna 2003. Samalla ehdotetaan, että tulo-rajaa säädettäisiin samaksi kaikilla yrittäjillä. Työtulon määrää ehdotetaan 1 000 euroksi, koska yrittäjän ei kannata vakuuttaa itseään työttömyyden varalle, ellei siitä ole mitään taloudellista hyötyä. Ansiopäiväraha on 45 prosenttia perusosan (698 euroa/kk) ylittävästä tulosta. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen saa olla enintään 90 prosenttia päivärahasta perusteena olevasta tulosta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen. Ehdotetusta 1 000 euron tulosta muodostuisi 136 euron ansio-osa eli ansiopäiväraha olisi lapsettomalla 834 euroa kuukaudessa. Yhdestä lapsesta maksettava lapsikorotus on 113 euroa kuukaudessa, mikä yhdessä ansiopäivärahan kanssa ylittäisi 90 prosenttia päivärahasta perusteena olevasta ansiosta. Tämän vuoksi päivärahaa maksettaisiin vain 900 euroa kuukaudessa. Yrittäjältä työssäoloehdotetaan vaadittava määrä ei voi olla alempi, jotta vakuuttaminen työttömyyden varalle olisi perusteltua. Kun työmarkkinatuen tarveharkinta poistui puolison tulojen osalta vuoden 2013 alusta, ei työtulon määrällä ja sitä kautta työssäoloehdotuksen täyttämisenä ole aiempaa merkitystä.

Lisäksi ehdotetaan, että työssäoloehdotuksen täyttymistä tarkasteltaessa yrittäjän kaikki vakuutetut työtulot voitaisiin laskea yhteen. Yrittäjällä voi olla sekä yrittäjän eläkelain että maatalousyrittäjän eläkelain mukaista yritystoimintaa yhtä aikaa. Lisäksi varsinaisen yrittäjätoiminnan ohella hän voi toimia yrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutettuna ns. osaomistajana. Eri yrityslähteistä saatujen tulojen huomioon ottaminen vastaa palkansaajien työttömyysturvassa sovellettavaa käytäntöä, jossa eri osa-aikatyösuhteissa tehty työ voidaan laskea yhteen työssäoloehdotusta laskettaessa.

8 §. Yrittäjälle hyväksiluettavat vakuutuskaudet. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan lain 3 momenttia. Voimassa olevan lain 2 momentin mukaan ansiopäiväraha yrittäjän työssäoloehdotukseen luetaan enintään kuusi kuukautta palkansaajakassan jäsenenä hankittua työssäoloehdotusta ja vakuutettunaoloaika, jos palkansaajakassan jäsen kuukauden kuluessa yrittäjäksi ryhtymisestä ja palkansaajakassasta eroamisesta liittyy yrittäjäkassaan. Säännöksen tarkoituksena on ollut kannustaa yrittäjäksi ryhtyvää nopeasti vakuuttamaan itsensä yrittäjäkassassa ja samalla turvata hänen toimeentulonsa mahdollisen työttömyyden kohdatessa. Vuoden 2010 alussa voimaantullut 5 luvun 10 a §:n mukainen suoja säännös estää tilanteet, joissa henkilö työttömyyskassasta toiseen siirtymisen vuoksi jäisi ansioturvan ulkopuolelle. Käytännössä voimassa olevan lain 2 momentin säännös ei suosi nopeaa liittymistä yrittäjäkassan jäseneksi, koska yrittäjän työssäoloehdotuksen täyttymisen pääsääntöisesti johtaa alempaan päivärahaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että palkansaajakassassa hankittua työssäoloehdotusta ei luettaisi mukaan yrittäjän työssäoloehdotukseen.

13 §. Omavastuu-aika. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksista 1 momentissa mainittuun pääsääntöön, jonka mukaan omavastuu-aika asetetaan kerran työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti. Koska työssäoloehdotusta on ehdotettu lyhennettäväksi kuuteen kuukauteen, tulisi työssäoloehdotuksen täyttävissä

osa-aikatyössä olevalle omavastuu-aika kuuden kuukauden välein. Samoin työnhakijalle, joka on useissa lyhytaikaisissa työsuhteissa, voisi tulla asetettavaksi kaksi omavastuu-aikaa vuoden aikana. Tämän vuoksi ehdotetaan säännöstä, joka estää sen, että työnhakijalle asetetaan kaksi omavastuu-aikaa vuoden aikana, ja joka myös tukee nopeaa työllistymistä.

Omavastuu-aikaa ei asettaisi työttömyyspäivärahan hakijalle, jos päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos omavastuu-aika olisi asetettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa. Säännöstä sovellettaisiin siten, että verrattaisiin edellisen 500 päivän päivärahakauden ensimmäistä maksettua päivää uuden 500 päivän päivärahakauden ensimmäiseen maksettavaan päivään. Jos nämä päivät olisivat vuoden sisällä, omavastuu-aikaa ei asetettaisi. Jos esimerkiksi ensimmäinen maksettava päivä olisi 14.3.2013, omavastuu-aikaa ei asetettaisi, jos henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen, ja uuden 500 päivärahapäivän ensimmäinen maksettava päivä olisi viimeistään 13.3.2014.

Säännöstä sovellettaessa ei olisi merkitystä sillä syyllä, minkä vuoksi uusi päivärahakausi alkaa vuoden kuluttua edellisen päivärahakauden alkamisesta. Säännöksen tarkoitus huomioon ottaen maksun alkamisajankohtaa tarkasteltaessa ei otettaisi huomioon omavastuu-aikaa. Jos henkilö täyttää työssäoloehdon vuoden aikana, mutta maksun alkaminen esimerkiksi korvauksettoman määrärajan, työkyvyttömyyden tai työnhaun alkamisen vuoksi siirtyy siten, että uusi päivärahakausi ei ala vuoden kuluessa edellisen päivärahakauden alkamisesta, uusi omavastuu-aika asetettaisiin. Säännöstä sovellettaisiin niissä tilanteissa, joissa omavastuu-aika on otettu edellisen päivärahakauden alkaessa. Tämän vuoksi esimerkiksi jatkuvaa, työssäoloehdon täyttävää osa-aikatyötä tekevällä uusi omavastuu-aika asetettaisiin joka toisen työssäoloehdon täyttymisen yhteydessä.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan lain 3 momenttia sillä poikkeuksella, että viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi,

koska ehdotetussa 13 §:ssä on neljä momenttia aiemman kolmen sijaan.

6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §. Työttömyyspäivärahan määrä. Pykälän 1 momentin määrä muutettaisiin vastaamaan sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2012 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Tarkoitus on päivittää laissa olevia etuusmääriä aina, kun työttömyysturvalakiin tehdään muutoksia. Vuoden 2012 indeksitaso on valittu sen vuoksi, että vuoden 2013 etuuksiin on tehty ylimääräinen 0,7 prosentin korotus.

Pykälän 2 momentista poistetaan maininta muutosturvallisästä, koska mainittu etuus ehdotetaan poistettavaksi. Samalla korotusosan määrä muutetaan vastaamaan sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2012 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

2 §. Ansiopäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa. Pykälän otsikosta ehdotetaan poistettavaksi maininta muutosturvan ansio-osasta.

Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korotetun ansio-osan laskentasaanto olisi sama kuin nykyisessä muutosturvan ansio-osassa. Työllistymistä edistävän palvelun ajalta maksettaisiin aina korotettua ansio-osaa ja muutosturvan ansio-osasta luovutettaisiin.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan lain 4 momenttia.

3 §. Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että vähemmän kuin kolme vuotta työssä olleiden ansiopäivärahakautta lyhennettäisiin 500 päivästä 400 päivään. Kolmen vuoden aika laskettaisiin palkansaajilla samalla tavalla kuin voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin mukainen oikeus saada korotettua ansio-osaa työttömyyden alkaessa lasketaan (HE 179/2009 s. 24). Lisäksi työssäoloeksi katsottaisiin aika, jona henkilöllä on ollut yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen vakuutus. Tätä sovellet-

taisiin myös apurahansaajiin eli maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti vakuutettua apurahalla työskentelyä pidettäisiin työssäolona. Tarkoituksena on kannustavuuden lisäämiseksi lyhentää päivärahauden kestoja. Hallinnollisesti tehokkain tapa toteuttaa uudistus on se, että päivärahan saamisen enimmäisaikana säilyy kaikilla 500 päivänä, mutta työttömyyskassa ei maksa viimeiseltä 100 päivältä ansio-osaa, vaan ansiopäiväraha maksetaan sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Päivärahaan sisältyisi siten mahdollinen lapsikorotus ja korotusosa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytyminen tai palvelun keskeyttäminen ensimmäisen 250 päivärahopäivän aikana pääsääntöisesti lyhentäisi ansio-osan maksamista 100 päivällä. Jos työnhakijalla olisi työssäoloa vähintään kolme vuotta, ansio-osaa maksettaisiin työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytyneelle enintään 400 päivältä. Jos työssäoloa olisi vähemmän, päivärahaa maksettaisiin enintään 300 päivältä. Säännöksen soveltamisessa olisi ratkaistava se, milloin kieltäytyminen tai keskeyttäminen tapahtui. Jos kieltäytymisestä aiheutuva korvaukseton aika tai työssäolovelvoite alkaisi 250 ensimmäisen päivärahopäivän aikana, ansio-osan maksamisen kesto lyhennettäisiin. Jos henkilölle myöhemmin maksettaisiin esimerkiksi hänen tekemänsä valituksen hyväksymisen johdosta lisää päivärahaa evätyltä ajalta tai häneltä perittäisiin aiemmin maksettua päivärahaa pois, se ei vaikuttaisi ansio-osan maksamisen kestoan. Maksettujen päivien lisääntyminen tai väheneminen saattaisi rajatapauksessa vaikuttaa esimerkiksi siihen, onko työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytyminen tai palvelun keskeyttäminen tapahtunut ennen tai jälkeen 250 maksetun työttömyyspäivärahopäivän. Säännöksen tarkoituksena on vaikuttaa työnhakijan päätöksentekoon työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytyneelle. Siksi ei ole perusteita ottaa huomioon seikkoja, jotka ovat tapahtuneet sen jälkeen, kun henkilö on aloittanut palvelun tai kieltäytynyt siitä. Jos sen sijaan työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytymisestä asetettu määräaika valituksen johdosta poistettaisiin, ei ansiopäivä-

rahan ansio-osan maksuajan lyhentämiselle olisi enää perustetta.

Pykälän 3 momentin mukaan 2 momentin soveltamisen edellytyksenä olisi, että työnhakijalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahopäivän aikana työllistymistä edistävästä palvelusta ajalta korotusosaa tai korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä. Ansio-osan maksuaikaa ei siis lyhennettäisi pelkästään asetetun korvaukseton määrääjän perusteella, vaan vaadittaisiin myös, ettei korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ole maksettu 40 päivältä. Siten palvelusta kieltäytynyt tai sen keskeyttänyt voisi säilyttää oikeutensa ansio-osaan ansiopäivärahan enimmäisaikana olemalla työllistymistä edistävässä palvelussa 40 päivää ennen tai jälkeen työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytymistä tai sen keskeyttämistä.

Ehdotettu ansio-osan maksuajan lyhentäminen koskisi vain 500 päivän enimmäisaikaa. Jos työnhakijan ansio-osan maksamista on lyhennetty 500 päivästä 40 päivään, ja hänelle aletaan maksaa työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja lisäpäiviä, maksetaan näiltä lisäpäiviltä myös ansio-osa.

3 a §. *Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan korotusosan ja korotetun ansio-osan maksuaika lyhennettäväksi 100 päivästä 90 päivään, koska korotusosaa ehdotetaan nostettavaksi nykyisen muutosturvan tasolle.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa ehdotetaan, että korotusosaa tai korotettua ansio-osaa maksettaisiin työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen vuoksi, että hänen työsuhteensa on irtisanottu ja irtisanominen ei ole 2 a luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla hänen syytään. Korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamisen edellytyksenä ei enää olisi se, että työntekijä on menettänyt työnsä tuotannollisista tai taloudellisista syistä. Muutoksen tarkoituksena on, että työntekijällä olisi oikeus korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan myös niissä tilanteissa, joissa hän on tehnyt työnantajan kanssa sopimuksen työsuhteen päättämisen ehdoista. On tavallista, että työnantajat vähentäessään työvoimaa tuotannollisista ja taloudellisista syistä tarjoavat irtisanottaville taloudellisia etuuksia. Näiden etuuksien ehtona on yleensä

sä, että työntekijä luopuu joistakin työsopimuslain mukaisista oikeuksistaan. Voimassa olevan lain tulkinta on, ettei tällaisen sopimuksen tehneelle työntekijälle makseta korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

Pääsääntönä korotusosaa ja korotettua ansio-osaa myönnettäessä olisi, että oikeus niihin syntyisi, jos työnantaja on irtisanonut työntekijän ja eikä irtisanomisen ole työntekijän syytä. Irtisanomisen katsottaisiin johtuvan työntekijästä, jos siitä seuraisi 2 a luvun 1 §:n 1 momentin mukainen korvaukseton määräaika. Säännös laajentaisi oikeutta korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan, koska muiden edellytysten täytyessä myös työntekijät, joiden työsuhde on päätynyt esimerkiksi terveydellisten syistä johtuneeseen irtisanomiseen, olisivat oikeutettuja korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohta vastaa voimassa olevan lain 2 momenttia.

Pykälän 2 momentin korotusosaa maksettaisiin myös työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi määräaikaisesta työsuhteesta, jonka hän on aloittanut hänet irtisanoneen työnantajan palveluksessa välittömästi 3 a §:n 1 momentissa tarkoitetun työsuhteen päätyttyä. Oikeus korotusosaan säilyisi, vaikka määräaikaisia työsuhteita olisi peräkkäin useita. On tilanteita, joissa irtisanotulle työntekijälle tarjotaan määräaikaista työtä hänet irtisanoneessa yrityksessä siten, että työ alkaa heti hänen työsuhteensa päätyttyä eikä työntekijä ole päiväkään työttömänä. Voimassa olevan lain tulkinnan mukaan määräaikaisen työsuhteen päätyttyä hänen ei katsota menettäneen työtään tuotannollisista tai taloudellisista syistä, eikä hänellä ole siten oikeutta korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan. Jos työntekijän irtisanonut yritys menisi konkurssiin ja irtisanottu työntekijä jatkaisi välittömästi konkurssipesän palveluksessa määräaikaisessa työsuhteessa, sovellettaisiin ehdotettua säännöstä myös tällaisessa tapauksessa.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaa yhtä poikkeusta lukuun ottamatta asiallisesti voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentin mukaan yhtenä edellytyksenä korotusosan tai korotetun ansio-osan myöntämiseksi on se, ettei työsuhteen päätyminen on johtunut hakijan moitittavasta menettelystä. Jotta työsuhteen

päätyminen tulisi työ- ja elinkeinoviranomaisen arvioitavaksi, ehdotetaan 3 ja 4 momenttiin yhdeksi etuuden myöntöperusteeksi, että työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä. Etuuden saamisen ehdoksi asetettu 60 päivän määräaika tukee osaltaan myös tavoitetta estää työttömyyden pitkittymistä.

Pykälän 5 momentin mukaan korotusosan ja korotetun ansio-osan myöntämisen yhtenä edellytyksenä olevaan 20 vuoden työssäoloaikaan ei laskettaisi sellaista aikaa, jonka perusteella työnhakijalle on aiemmin myönnetty korotusosaa tai korotettua ansio-osaa. Jos työntekijä on irtisanottu ja hänelle on syntynyt oikeus korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan, voisi hän saada uudelleen 90 päivää korotusosaa tai korotettua ansio-osaa aikaisintaan 20 vuoden kuluttua aiemman työsuhteen päättymisestä. Jos hakija olisi työsuhteen päättyessä estynyt olemasta työmarkkinoilla työttömyysturvalain 5 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hyväksyttävästä syystä, laskettaisiin 60 päivän aika työnhakijaksi ilmoittautumiseen tämän esteen päättymisestä. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi sairaus, asevelvollisuus, päätoimiset opinnot ja enintään 3-vuotiaan lapsen hoito.

Voimassa olevasta laista poiketen työsuhteen irtisanomisen riittävyyden ei vaikuttaisi korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamiseen.

3 c §. Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen edellytykset. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska etuustasoja vähennetään lainsäädännön yksinkertaistamiseksi. Kun korotetun ansio-osan laskentaa sääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa nykyisen muutosturvan ansio-osan tasoa, muutosturvan ansio-osaa koskeva säännös on tarpeeton.

3 d §. Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen enimmäisaika. Koska muutosturvalisästä ja muutosturvan ansio-osasta ehdotetaan luovuttavaksi, säännös on tarpeeton.

3 e §. Korotusosien ja korotettujen ansio-osien maksamisjärjestys. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska muutosturvalisästä ja muutosturvan korotusosasta luovutaan. Koska työnhakija voisi saada korotusosaa tai ko-

rotettua ansio-osaa vain kahdella perusteella, ehdotetaan, että hakijalla maksettaisiin ensisijaisesti työllistymistä edistävien toimenpiteiden ajalta maksettavaa etuutta. Tämä vastaa voimassa olevaa lakia.

4 §. Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei päivärahan perusteena olevaa palkkaa olisi pakko laskea välittömästi työttömyyttä edeltäneistä ansioista. Tämä toisi joustoa palkanmäärittelyyn ja helpottaisi palkkatodistusten toimittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vakiintuneesta ansiotulosta ja siinä huomioon otettavissa tuloista. Tässä asetuksessa on tarkoitus säätää siitä, että päivärahan perusteena olevan viimeisen palkkakauden ja työttömyyden alkamisen välinen aika voisi olla enintään 30 päivää. Tarkoituksena on, että palkkatodistukset voisi antaa esimerkiksi lomautustilanteissa palkanmaksukausien mukaan.

5 §. Yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määrätään 18 kuukauden sijaan 15 kuukauden vakuutusta työtulosta. Muutos johtuu siitä, että 5 luvun 6 §:n § 1 momenttia on ehdotettu muutettavaksi siten, että yrittäjän työssäoloa lyhenee 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Edellä 5 luvun 7 §:ssä ehdotetaan, että yrittäjän työssäoloa laskettaessa voitaisiin ottaa huomioon kaikki hänen yrittäjänä tekemänsä työ riippumatta siitä, minkä eläkelain piiriin työ kuuluu. Vastaavasti yrittäjän ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa laskettaessa otettaisiin huomioon se, paljonko yrittäjän eläkevakuutettu tulo on yhteensä. Tämä tulo voisi muodostua yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta työtulosta sekä työntekijän eläkelain mukaisesta työansioista.

6 §. Lapsikorotus. Pykälässä säädetyt lapsikorotusten määrät vastaamaan sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2012 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

8 §. Päivärahaikauden alkaminen alusta ja palkan uudelleenlaskeminen. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin pykälän sisältöä. Pykälän 1 moment-

tiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen korjaus, jolla laissa käytettyjä termejä yhdenmukaistetaan. Lain 6 luvun 4 §:ssä käytetään termiä palkan laskeminen, joten sitä ehdotetaan käytettäväksi laissa systemaattisesti. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin pääsääntöön. Sen mukaan päivärahan perusteena olevaa palkkaa ei laskettaisi uudelleen, jos uudelleen lasketun palkan mukainen päivärahaikauden ensimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen ensimmäisajan alkamisesta ja jos henkilön päivärahan perusteena oleva palkka on laskettu edellisen päivärahaikauden ensimmäisajan alkaessa. Säännöstä sovellettaisiin niin, että verrattaisiin edellisen 500 päivän päivärahaikauden ensimmäistä maksettua päivää uuden 500 päivän päivärahaikauden ensimmäiseen maksettavaan päivään. Jos nämä päivät olisivat vuoden sisällä, päivärahaa ei laskettaisi uudelleen, vaan päivärahan maksamista jatkettaisiin vanhan palkan perusteella. Jos esimerkiksi ensimmäinen maksettava päivä olisi 14.3.2013, päivärahan perusteena olevaa palkkaa ei laskettaisi uudelleen, jos henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen, ja uuden 500 päivärahaikauden ensimmäinen maksettava päivä olisi viimeistään 13.3.2014.

Säännöstä sovellettaessa ei olisi mitään merkitystä sillä syyllä, minkä vuoksi uusi päivärahaikäsi alkaa vuoden kuluttua edellisen päivärahaikauden alkamisesta. Jos henkilö täyttää työssäoloehdon vuoden aikana, mutta maksun alkaminen esimerkiksi korvausajan, työkyvyttömyyden tai työnhauksen alkamisen vuoksi siirtyy siten, että uusi päivärahaikäsi ei ala vuoden kuluessa edellisen päivärahaikauden alkamisesta, päivärahan perusteena oleva palkka laskettaisiin uudelleen. Säännöstä sovellettaisiin niissä tilanteissa, joissa päivärahan perusteena oleva palkka on laskettu edellisen päivärahaikauden alkaessa. Tämän vuoksi esimerkiksi jatkuvaa, työssäoloehdon täyttävää osa-aikatyötä tekevällä päivärahan perusteena oleva palkka laskettaisiin joka toisen työssäoloehdon täyttymisen yhteydessä.

Säännöksen tarkoituksena on toisaalta kannustaa työntekijää ottamaan vastaan tarjolla olevaa työtä ja toisaalta vähentää työttö-

myyispäiväraahakemusten käsittelyyn liittyvää työtä. Paremmiin palkatuista työstä työttömäksi jääneelle ei ole kannustavaa työllistystä huonommin palkattuun työhön, jos se johtaa päivärahan alenemiseen työn jälkeen. Ehdotettu säännös mahdollistaa sen, että ensimmäisenä työttömyysvuotena tehty ja päätynyt työ ei vaikuttaisi päivärahan tasoon alentavasti. Säännös myös vähentäisi hallinnollista työtä työttömyyskassoissa, kun palkanmäärityksiä tehtäisiin vähemmän. Esimerkiksi osittain lomautetuilla palkka laskettaisiin uudelleen aikaisintaan silloin, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut vuosi. Tämä nopeuttaisi hakemusten käsittelyä.

Säännös suosisi myös nopeaa työllistymistä, koska palkkaa ei laskettaisiin uudelleen niille, jotka ovat työttömäksi jäämisestään vuoden sisällä ehtineet hankkia työssäoloehdon.

Pykälän 3 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 2 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan päivärahaa ei laskettaisiin uudelleen, jos työssäoloehdoton on luettu 5 luvun 4 §:n 1 momentin mukaisesti aikaa, jonka henkilö on ollut työllistymistä edistävässä palvelussa. Jos henkilön työssäoloehto täyttyisi sekä työstä että työllistymistä edistävästä palvelusta, päivärahan määrittely oli sattumanvaraista, koska työssäoloa voisi vähimmillään olla viikko. Muutoin 4 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 3 momenttia.

9 §. Lisäpäiväoikeus. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi lisäpäiväoikeuden alkamisesta. Säännös vastaa muutoin voimassa olevaa lain 9 §:ää, mutta vuonna 1957 tai sen jälkeen syntyneellä lisäpäiväraha-oikeuden alkamista ehdotetaan korotettavaksi vuodelle. Vuonna 1957 tai sen jälkeen syntyneen olisi täytettävä 61 vuotta ennen 500 päivän enimmäisajan täyttymistä, jotta hänelle voidaan maksaa päivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun, jona hän täyttää 65 vuotta.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa työntekijä osallistuu julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentin mukaisen veloitteen perusteella järjestettyyn työllistymistä edistävään palveluun. Työ- ja elin-

keinotoimistolla olisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan velvollisuus järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle työtä tai työllistymistä edistävää palvelua niin pitkäksi aikaa, että työnhakija täyttää uudelleen työssäoloehdon ennen päiväraha-kauden enimmäisajan päättymistä. Työllistymistä edistävän palvelun aikana maksettava työttömyyspäiväraha kuluttaa 500 päivän enimmäisaikaa. Jotta työllistymistä edistävään palveluun ohjatun työnhakijan työttömyyspäiväraha-oikeus ei päättyisi kesken palvelun, ehdotetaan, että päivärahaa voitaisiin maksaa enimmäisajan estämättä koko palvelun keston ajan.

11 §. Työssäoloajan laskeminen. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan muutettavaksi siten, että työssäolokuukausien laskennassa käytettävä luku muutetaan vuoden 2013 tasoon. Työttömyysturvalain 14 luvun 1 §:n mukaan lukua tarkistetaan vuosittain tammi-kuun alusta lukien työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettua palkkaker-toimella. Laissa oleva luku on vuoden 2007 tasossa.

7 luku **Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset**

1 §. Oikeus työmarkkinatukeen. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Säännös on estänyt sovitellun päivärahan maksamisen työntekijälle, jonka palkkaukseen työnantaja saa korkeinta korotettua palkkatukea tai muuta julkisesta työvoima- ja yritys-palvelusta annetussa laissa tarkoitettua palkkatukea, jota rahoitetaan mainitun lain 7 luvun 12 a §:n 2 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista. Säännös monimutkaistaa lain toimeenpanoa eikä kohtelee työttömiä yhdenvertaisesti.

3 §. Oikeus työmarkkinatukeen matka-avustuksena. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus kumottavaan 1 §:n 2 momenttiin. Lisäksi korjattaisiin virheellinen viittaus julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin.

5 §. Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin voimassa olevan lain

1 momentissa säädetty työttömyyden kestoa koskeva rajaus. Säännös rajaa pisimpään työttömänä olleet korotusosan ulkopuolelle. Muutos lisääisi kannusteita osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin ja yksinkertais-taisi etuuksien maksatusta.

Pykälän 1 ja 2 momentti vastaa voimassa olevan lain 2 ja 3 momenttia.

8 §. Työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Puolison tulojen tarveharkinnan poistumisen myötä sen merkitys on vähentynyt ja yhtenä lisäehtona se monimutkaistaa lainsäädäntöä tarpeettomasti.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Säännöksen tarkoituksena on ollut poistaa puolison tarveharkinta niiltä apurahansaajilta, jotka on vakuutettu maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti. Kun puolison tulojen tarveharkinta poistui vuoden 2013 alusta, on säännös käytännössä tarpeeton.

10 §. Omavastuu-aika. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevaa lakia. Kansaneläkelaitos on tulkinnut työmarkkinatuen omavastuuta koskevia säännöksiä siten, että omavastuu-aika on laskettu samalla tavalla kuin peruspäivärahassa, vaikka säännösten sanamuodot ovat erilaiset. Muutoksenhakuelimet ovat ratkaisukäytännössään vahvistaneet tämän menettelyn. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan työttömyyspäivärahan omavastuu-aikaa koskevaa säännöstä sillä poikkeuksella, että 2 momentissa olisi viittaus odotusaikaan, joka koskee vain työmarkkinatukea.

11 §. Omavastuuajan voimassaolo. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että työmarkkinatuessa omavastuu-aika otettaisiin vain kerran työttömyyden alkaessa. Omavastuu-aika voi jäädä myös kokonaan ottamatta, jos työnhakijan oikeus työmarkkinatukeen alkaa välittömästi työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä. Muutoksen tarkoituksena on vähentää niitä haitallisia taloudellisia seurauksia, joita työn vastaanottamiselle voi olla, ja siten lisätä kannusteita työllistyä. Voimassaolevan lain mukaan omavastuu-aika on kalenterivuosisikohtainen ja uutta omavastuu-aikaa ei oteta seuraavana vuonna niin kauan kuin henkilö työmarkkinatukioikeuteen ei tule 14 päivän katkoa. Tästä seuraa se, että esimerkiksi kolmen viikon työn johdosta

menettää päivärahan neljältä viikolta. Käytännössä esitys tarkoittaa sitä, että työmarkkinatuen saaja voisi tehdä työtä ilman omavastuu-aikaa niin pitkään, kunnes hän täyttää työssäoloehdon ja siirtyy työttömyyspäivärahalle. Tämä vastaisi työttömyyspäivärahassa noudatettavaa menettelyä, jossa omavastuu-aika otetaan uudelleen sen jälkeen, kun työnhakija täyttää työssäoloehdon.

Omavastuu-aika koskeva ehdotus myös yksinkertaistaisi merkittävästi omavastuu-aikaa koskevia säännöksiä.

11 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §. Velvollisuus tietojen antamiseen. Pykälän 5 momentin johtolauseesta ehdotetaan poistettavaksi termi puolisoaan sekä kumottavaksi momentin 2 kohta. Vuoden 2013 alusta puolison tuloja ei ole otettu huomioon työmarkkinatuen tarveharkinnassa, minkä vuoksi viittaus puolison tuloihin on tarpeeton.

4 §. Työvoimapolitiittinen lausunto. Pykälän 1 momentin 6 kohta kumottaisiin tarpeettomana, koska muutosturvan piiriin kuulumisella ei olisi enää vaikutusta työttömyysetuuden määrään.

12 luku Muutoksenhaku

4 b §. Asian uudelleen ratkaiseminen työllistymistä edistävästä palvelusta poissaolon vuoksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 b §, joka koskisi tilanteita, joissa työttömyysetuuden saajalle on myönnetty työttömyysetuutta ja ylläpitokorvausta työllistymistä edistävän palvelun ajalta. Pykälässä ehdotetaan, että jos etuutta on maksettu virheellisesti sen vuoksi, että hakija on hakeumuksessaan antanut virheellisen tiedon osallistumisestaan palveluun, työttömyyskassa tai kansaneläkelaitos voisi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen työnhakuvalmennuksen, uravalmennuksen, kokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan aikana niiltä päiviltä, joina hän ei osallistu palveluun, ellei poissaolo johdu työkyvyttömyydestä, kerrallaan enintään nel-

jän työpäivän ajalta alle 10-vuotiaan lapsen sairaudesta taikka työhaastattelusta tai muusta tähän rinnastettavasta työllistymiseen liittyvästä syystä. Työnhakija hakee etuutta jälkikäteen ja hakemuksessaan ilmoittaa osallistumisestaan palveluun. Aiheeton työttömyys-etuuden maksaminen aiheutuu siitä, että hakija hakemuksessaan ilmoittaa olleensa palvelussa, vaikka hänellä on poissaoloja. Kun tämä myöhemmin tulee etuuden maksajan tietoon, päätösten oikaiseminen joudutaan tekemään raskaan ja hitaan poistomenettelyn kautta. Ehdotus vastaisi hallintolain (434/2003) 50 §:n säännöstä. Sen mukaan asianosaisen suostumusta ei tarvita virheellisen päätöksen poistamiseen ja asian uudelleen ratkaisemiseen, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä.

13 luku **Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset**

1 §. *Oikeus tietojen saamiseen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin 3 kohtaan lisätään toimeksiantaja tai muu työn teettäjä tahoksi, jolta Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, työttömyyskassalla, työttömyysturvasiamiehellä sekä tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

Säännöstä on tarpeen muuttaa, koska eduskunnan apulaisoikeusasiamies on pitänyt yksityisyyden suojan näkökulmasta ongelmallisena, että soveltamiskäytännössä toimeksiantaja on rinnastettu työnantajaan tiedonsaantisäännöksiä sovellettaessa. Työnantaja on käsitteenä vakiintunut ja apulaisoikeusasiamiehen mukaan säännöstä tulisi tulkita suppeasti, jolloin sitä ei tulisi ilman lain tukea laajentaa koskemaan toimeksiantajia tai muitakaan tahoja, joihin nähden työsuhteen vakiintunut määritelmä ei täyty.

Työttömyysturvalain toimeenpanossa on välttämätöntä tietää, millainen oikeussuhde työntekijän ja työn teettäjän välillä on. Se vaikuttaa muun muassa työssäoloehdon laskentaa ja työttömyysaikaisten tulojen huomiointa koskevien säännösten soveltamiseen. Tästä syystä oikeutta tietojen saamiseen ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan toimeksiantajia ja muita, jotka teettävät työtä muussa kuin työsuhteessa.

2 §. *Tiedot rahalaitoksilta.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta työmarkkinatuen hakijan tai saajan puolisoista. Vuoden 2013 alusta puolison tuloja ei ole otettu huomioon työmarkkinatuen tarveharkinnassa, minkä vuoksi puolisoa koskeva maininta on tarpeeton.

14 luku **Erinäisiä säännöksiä**

1 §. *Etuuksien korotus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin, minkä vuoden KEL-indeksillä laissa olevien peruspäivärahan, peruspäivärahan korotusosan ja lapsikorotusten määrät on laskettu. Aiemmin asiasta on säädetty voimaantulosäännöksessä.

1 a §. *Palkkakertoimella tehtävät tarkistukset.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi, koska palkkakertoimella tarkistettavia määriä ehdotetaan lisättäväksi. Pykälän 1 momentin ehdotetaan lisättäväksi viittaukset 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja 5 luvun 7 §:n 1 momentissa mainittuihin määriin. Lakiesityksen 5 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan yrittäjän työssäoloehtoon luetaan sellaiset kuukaudet, joina henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo taikka työntekijän eläkelain mukainen työansio on ollut yhteensä vähintään 1 000 euroa kuukaudessa. Nykyisin kyseisestä määrästä säädetään asetuksella, eikä sen tarkistamisesta ole säädetty, minkä vuoksi työssäoloehtoon vaadittavan ansion määrä on jäänyt ansiokehityksestä jälkeen.

Pykälän 2 momentti muutettaisiin, koska 1 momentissa mainitut määrät ehdotetaan muutettaviksi vuoden 2013 tasoon.

2 §. *Päivärahan perusteena olevan palkan ja työtulon tarkistaminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi, koska ansiopäivä-

rahan perusteena olevan tulon tarkistamista palkkakertoimella laajennettaisiin koskemaan myös yrittäjien työtuloa. Palkkaa tai työtuloa tarkistettaisiin palkkakertoimella niissä tilanteissa, joissa työssäoloehdon tarkastelujakso pidennetään hyväksyttävän syyn johdosta. Tarkistus kohdennettaisiin vain siihen palkanosaan, joka tulee työssäoloehdon tarkastelujakson pidentämisen vuoksi otettavaksi mukaan päivärahan perusteena oleva palkan tai työtulon laskentaan. Voimassa olevan lain mukaan tarkistus tehdään vain kerran, vaikka palkkaa olisi ansaittu useampana kalenterivuonna, ja tarkistusta tehtäessä käytetään sen vuoden palkkakerrointa perusteena, jona henkilö on viimeksi työskennellyt ennen tarkastelujakson pidentämistä. Tätä ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarkistuksen piirissä olevaa palkkaa tai työtuloa tarkistettaisiin siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisvuodelle vahvistettu palkkakerroin eroaa ansaintavuoden palkkakertoimesta. Jos palkkaa tai työtuloa on useammalta kalenterivuodelta, tarkistetaan kunkin vuoden aikana ansaittu tulo erikseen. Ehdotettu muutos vastaa paremmin säännöksen tarkoitusta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että myös yrittäjien ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa tarkistettaisiin palkkakertoimella tilanteissa, jossa yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy osatyökyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Muutoin säännös vastaa asiallisesti voimassa olevaa lakia.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Yrittäjien työssäoloehto ja tähän liittyvä yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaa koskevat säännökset, lain 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 § 1 momentti, ehdotetaan tulemaan voimaan kuitenkin vasta 1 päivänä tammikuuta 2015. Yrittäjien ansiopäivärahassa pelkästään työttömyyskassassa vakuutetulla tulolla ei ole merkitystä, koska yrittäjän ansiopäivärahan perusteena olevaa työtulo ei voi olla korkeampi kuin tulo, josta yrittäjä maksaa eläkevakuutusmaksuja. Osalla yrittäjiä, jotka ovat yrittäjäkassan jäseniä, vakuutus on alempi kuin uusi työssäoloehtoon vaadittava työtulo. Jotta heillä

olisi riittävä aika sopeutua muutokseen ja korottaa eläkevakuutustaan, yrittäjien työssäoloehtoon tehtävät muutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan vasta vuoden 2015 alusta.

Lain 3 luvun 7 §:n 2 momenttia sovellettaisiin henkilöön, jonka yritystoiminta päättyy ja työttömyys alkaa tämän lain tultua voimaan.

Lain 4 luvun 5 §:ää, 6 luvun 2 §:ää, 7 luvun 1, 5 ja 8 §:ää sovellettaisiin etuuteen, jota maksetaan lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta. Lain 4 luvun 5 §:n mukainen sovitellun päivärahan enimmäismäärä yhdessä työtulon kanssa olisi lain voimaantultua 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta. Tämä saattaa merkitä korotettua tai muutosturvan ansio-osaa saavalla työttömyyspäivärahan alenemista. Näitä etuuksia maksetaan kuitenkin työllistymistä edistävän palvelun ajalta. Vain harvalla on palvelun aikana työssäoloa niin paljon, että palkka yhdessä sovitellun päivärahan kanssa ylittäisi 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta. Työnhakijalle, joka on aloittanut ennen lain voimaantuloa työllistymistä edistävän palvelun tai jolla on oikeus korotettuun ansio-osaan pitkän työsuhteen päätyttyä, maksetaan korotettua ansio-osaa uusien laskentasääntöjen perusteella lain voimaantulosta alkaen. Työttömyysetuutta maksettaisiin soviteltuna lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta, vaikka työnhakija olisi palkattu työhön tuella, jota rahoitetaan työmarkkinatukimäärärahoista. Myös korotusosan voitaisiin maksaa lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta riippumatta siitä, miten pitkään työmarkkinatuen saaja on ollut työttömänä. Työmarkkinatuessa puolison tarveharkinnasta luovuttiin vuoden 2013 alusta. Käytännössä enää omat pääomatulot otetaan huomioon tarveharkinnassa. Kun tämän pääomatulojen tarveharkinnan piiriin ehdotetaan siirrettäväksi työttömyyspäivärahan enimmäisajan jälkeen enintään 180 päivää työmarkkinatukea saaneet ja apurahan saajan vakuutusehdon täyttäneet, työmarkkinatuen määrä tämän johdosta alenee osalla työmarkkinatuen saajista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että työnhakijoille, joille on ennen tämän lain voimaantuloa alettu maksaa työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa 7 luvun 8 §:n 3 tai 4 momentin perusteella, voitaisiin edelleen maksaa työmarkkinatukea ilman

tarveharkintaa vuoden 2014 loppuun asti nykyisen lain mukaisin perustein.

Työssäoloehdotetaan lyhennettäväksi 34 kalenteriviikosta 26 kalenteriviikkoon. Toimeenpanon yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että uutta lyhempiä työssäoloehdotettaisiin sen jälkeen, kun henkilö on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä 29 päivän joulukuuta 2013 jälkeen vähintään yhden kalenteriviikon. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaa 18 tunnin työtä kalenteriviikon aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos työnhakija on maanantaina 30 päivänä joulukuuta 2013 alkavalla kalenteriviikolla työssä vähintään 18 tuntia, sovelletaan häneen uutta 26 viikon työssäoloehdotetta. Tällöin välttyään työssäoloehdon takautuvalta selvittämiseltä niiden työnhakijoiden kohdalla, jotka ovat olleet lain voimaantuloa edeltävänä aikana työssä vähintään 26 viikkoa, mutta vähemmän kuin 34 viikkoa.

Lain 5 luvun 4 §:n 2 ja 4 momenttia ehdotetaan sovellettavaksi 29 päivän joulukuuta 2013 jälkeiseen työntekoon. Korkeimmalla korotetulla palkkatuella tehty työ kerryttäisi työssäoloehdotetta siten täysimääräisesti 30 päivänä joulukuuta 2013 alkavalla kalenteriviikolla.

Lain 6 luvun 3 §:ää sovellettaisiin työnhakijaan, jonka päivärahauden enimmäisaika alkaa tämän lain tultua voimaan. Jos työttömyyspäivärahan enimmäisajan ensimmäinen päivä maksettaisiin tämän lain voimaan tulon jälkeiseltä ajalta, sovellettaisiin työnhakijaan uusia, ansio-päivärahan kestoa koskevia säännöksiä.

Jos työnhakijan työttömyyspäivärahan enimmäisaika on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin häneen 31 päivään maaliskuuta 2014 lain 6 luvun 3 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. Jos siis työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäisajasta vähintään yksi päivä on maksettu ajalta ennen lain voimaantuloa, työnhakijalle voitaisiin maksaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa enintään 20 päivältä. Korotusosaa tai korotettu ansio-osaa ei maksettaisi enää 31 päivän maaliskuuta 2014 jälkeiseltä ajalta, vaikka 20 päivän enimmäisajasta olisi vielä osa maksumatta.

Lain 6 luvun 3 a §:n 1 momenttia sovellettaisiin työnhakijaan, jonka työsuhde on päätynyt tämän lain tultua voimaan. Jos työntekijä on jatkanut hänen irtisanoneen työnantajan palveluksessa määräaikaisessa työssä välittömästi työsuhteen päätyttyä, katsotaan häneen jääneen työttömäksi, kun määräaikainen työsuhde päättyy. Ennen tämän lain voimaantuloa päättyneisiin työsuhteisiin sovellettaisiin työsuhteen päättyessä voimassa olleita säännöksiä. Siten ennen vuotta 2014 päättyneiden työsuhteiden perusteella korotusosaa tai korotettua ansio-osaa saavilla korotusosan ja korotetun ansio-osan enimmäisaika säilyisi 100 päivänä ja ennen vuonna 2010 irtisanotuilla 150 päivänä.

Jos työnhakijan oikeus muutosturvallisään tai muutosturvan ansio-osaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, muutettaisiin etuus korotusosaksi tai korotetuksi ansio-osaksi lain voimaantulosta alkaen. Koska etuudet ovat samansuuruisia, etuudensaajan kannalta asialla ei ole merkitystä. Sen sijaan yhden etuuden poistuminen helpottaa toimeenpanoa. Työttömyyspäivärahapäivät, joilta on maksettu muutosturvallisää tai muutosturvan ansio-osaa, laskettaisiin mukaan korotusosan ja korotetun ansio-osan 200 päivän enimmäisaikaan.

Tämän lain voimaantullessa työttömyys-turvan muutoksenhakulautakunnassa vireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

1.2 Laki julkisesta työvoima- ja yritys-palvelusta

1 luku Yleiset säännökset

3 §. Määritelmät. Muutosturvan määritelmästä poistettaisiin lomautuksen keston liittyvät edellytykset tarpeettomina. Muutos liittyy muutosturvan piiriin kuulumista koskevan 2 luvun 10 §:n kumoamiseen.

2 luku Työnhakija

10 §. Muutosturvan piiriin kuuluminen. Koska muutosturvan piiriin kuuluminen ei

enää vaikuttaisi työttömyyspäivärahan määrään, säännös ehdotetaan kumottavaksi.

6 luku **Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu**

3 §. *Opintoja koskevat edellytykset.* Säännöksen 1 momentin johdantokappaleessa muutettaisiin siinä oleva virheellinen viittaus työttömyysturvalakiin oikeaksi.

11 luku **Työllistämisen- ja aluevelvoitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki**

1 §. *Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti, että niille vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneille, joilla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahan lisäpäiviin, turvattaisiin mahdollisuus tiettyihin palveluihin. Koska kaikki vuonna 1950 syntyneet ovat jo täyttäneet 60 vuotta, maininta syntymävuodesta poistettaisiin säännöksestä tarpeettomana.

Nykyisen säännöksen 2 momentissa säädetään oikeudesta työttömyysetuuteen ja kulkokorvaukseen työttömyyspäivärahan enimmäisajan estämättä. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi työttömyysturvalaissa.

Uudessa 2 momentissa säädettäisiin työ- ja elinkeinotoimiston velvollisuudesta järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus osallistua työllistymistä edistävään palveluun tai päästä palkkatuettuun työhön ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ tulisi järjestää kestoaltaan sellaisena, että työnhakija täyttäisi työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon. Säännöksen perusteella työllistymistä edistävään palveluun osallistuneiden työssäoloehto kertyisi myös palveluun osallistumisen perusteella. Tästä säädettäisiin työttömyysturvalaissa.

Ehdotetussa 2 momentissa tarkoitettujen työnhakijoiden osallistumisesta työvoimapolitiittisesti tarkoituksenmukaiseen palveluun sovitaisiin työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa, kuten muidenkin työnhakijoiden kanssa. Jos soveltuva

työllistymistä edistävää palvelua ei olisi tarjolla eikä työnhakijaa voitaisi työllistää palkkatuettuun työhön muun kuin kunnan palvelukseen, työnhakijalle järjestettäisiin mahdollisuus palkkatuettuun työhön pykälän 3 momentin perusteella.

Ehdotetun 3 momentin mukaan työnhakijan kotikunnalla olisi velvollisuus järjestää mahdollisuus palkkatuettuun työhön kuuden kuukauden ajaksi. Kunnan työllistämisvelvoite lyhenisi nykyisestä kahdeksasta kuukaudesta työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon lyhentymistä vastaavasti.

2 §. *Työllistämisvelvoitteen rajoitukset ja lakkaaminen.* Kunnan on järjestettävä palkkatuettua työtä työllistämisvelvoitteen perusteella kestoaltaan sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin työssäoloehdon lyhentymisestä johtuva muutos. Lisäksi 2 momentissa otettaisiin huomioon kunnan työllistämisvelvoitetta lyhentävänä aikana 60 vuotta täyttäneen työnhakijan osallistuminen työllistymistä edistävään palveluun, koska näiden henkilöiden kohdalla palveluun osallistuminen kerryttää työssäoloehdot.

12 luku **Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö**

3 §. *Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi.* Pykälän 3 kohtaan lisättäisiin maininta työ- ja elinkeinotoimiston velvollisuudesta varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin, kun toimisto on saanut työnantajan erityösopimuslain tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaisen ilmoituksen työntekijöiden irtisanomisesta taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla.

1.3 Työsopimuslaki

9 luku **Työsopimuksen päättämismenettely**

3 a §. *Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle.* Koska muutosturvan piiriin kuulumisella ei enää olisi merkitystä yksittäi-

sen työnhakijan kohdalla, työnantajalla ei enää olisi velvollisuutta ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle muutosturvan piiriin kuuluvan työntekijän irtisanomisesta taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla.

Työnantajan velvollisuutta muutettaisiin siten, että sen olisi ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle irtisanoessaan työntekijöitä, jos irtisanottavia on vähintään kymmenen. Työnantajan ilmoitusvelvollisuus turvaisi työ- ja elinkeinotoimiston mahdollisuudet ryhtyä tarvittaviin toimiin julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi muutosturvan toimintamallin mukaisesti.

Koska työ- ja elinkeinotoimiston tietotarve liittyy varautumiseen, yksittäistä työntekijää koskevat tiedot ovat tarpeettomia. Yksittäisten työnhakijoiden palvelu aloitettaisiin näiden oltua itse yhteydessä työ- ja elinkeinotoimistoon. Työsopimuslain mukaan työntekijät saavat työnantajalta tietoja työ- ja elinkeinotoimiston palveluista jo ennen irtisanomista.

3 b §. *Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta.* Säännöksestä poistettaisiin työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista johtuen viittaukset työttömyysturvalaissa tarkoitettuun muutosturvallisään.

1.4 Laki kunnallisesta viranhaltijasta

37 a §. *Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi ja työllistymisohjelmien korvaamisesta työllistymissuunnitelmilla johtuvat muutokset. Lisäksi säännöstä muutettaisiin vastaamaan työsopimuslakiin ehdotettuja muutoksia.

1.5 Merityösopimuslaki

10 luku Työsopimuksen päättämismenetely

4 §. *Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle.* **5 §.** *Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta.* Säännöksiin tehtäisiin vastaavat sisällölliset muutokset kuin työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ään.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Yrittäjien työssäoloehdot ja tähän liittyvää yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaa koskevat säännökset, työttömyysturvalain 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 § 1 momentti, ehdotetaan tulemaan voimaan kuitenkin vasta 1 päivänä tammikuuta 2015.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 2 momenttia sovellettaisiin vasta 1 päivästä tammikuuta 2017. Työttömyyspäivärahan lisäpäivien ikärajaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 1957 tai sen jälkeen syntyneillä on oikeus lisäpäiviin, jos he täyttävät 61 vuonna ennen enimmäisajan täyttymistä. Aiemmin syntyneillä lisäpäivien ikäraja on 60 vuotta. Siksi työ- ja elinkeinotoimiston velvollisuus järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön tulee sovellettavaksi vasta vuonna 2017.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä ei ehdoteta voimassa olevaan lainsäädäntöön nähden sellaisia muutoksia työttömyysetuuksien saamisedellytyksiin, joilla olisi merkitystä arvioitaessa esitystä perustuslain kannalta.

Esitetyt ehdotukset liittyvät säätämisjärjestysarvioinnin kannalta erityisesti perustuslain 6 §:n 2 momenttiin, 18 §:n 2 momenttiin ja 19 §:n 2 momentti, jotka on otettu esityksessä huomioon.

Esityksen keskeinen tavoite on työllistymisen edistäminen ja työttömyysjaksojen lyhentäminen. Työttömyysturvajärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi nykyistä paremmin työhön ja aktivointitoimenpiteisiin hakeutumista kannustavaksi. Esityksessä on ehdotettu tehtäväksi myös muutoksia, joiden tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa lainsäädäntöä nykyisestä. Yksinkertaisempi ja selkeämpi järjestelmä vähentää työn vastaanottamisesta työnhakijalle mahdollisesti aiheutuvia viivei-

tä etuuksien maksamisessa. Tämä puolestaan vähentää työn vastaanottamiseen liittyviä esteitä. Tavoitteiltaan esitys on perustuslain 18 §:n 2 momentin työllisyyden edistämistä koskevan säännöksen mukainen.

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus perustoimeentulon turvaan muun muassa työttömyyden perusteella. Perustuslakivaliokunta on katsonut käytännössään, ettei perustuslaki estä asettamasta ehtoja perustoimeentulon turvaavan etuuden saamiselle (PeVL 2/2012 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut mahdolliseksi myös sen, ettei kaikkien työttömyyden aikaista toimeentuloa turvata samalla tavalla. Ehdot voivat työttömyyden osalta hyvin rakentua sen varaan, että asianomainen itse aktiivisesti myötävaikuttaa sellaisiin toimiin, jotka viime kädessä ovat omiaan edistämään hänen työkykynsä ylläpitämistä ja työllistymistä. Edellytyksenä on, että tarjolla olevat toimet ovat omiaan edistämään hänen työkykynsä ylläpitämistä ja työllistymistään tai joilla on ainakin asiallinen yhteys pyrkimykseen madaltaa työllistymisen yksilötason esteitä. Lisäksi perustuslakivaliokunta on käytännössään edellyttänyt turvajärjestelmältä sellaista kattavuutta, ettei sen ulkopuolelle jää väliinputoajaryhmiä. Perustuslain 19 §:n 2 momentin suojan piirin luettavan etuuden saamisedellytysten ja suuruuden tarkistamista on pidetty mahdollisena edellyttäen, että etuuden edelleenkin saavat riittävän suurena ne, joille se kokonaisuutena arvioiden on välttämätön toimeentulon turvan kannalta.

Esityksen ehdotukset merkitsevät pääosin työttömyysetuuksien nykyisten saamisedellytysten tarkistamista. Ansiopäivärahan ansio-osan maksaminen ehdotetaan lyhennettäväksi 100 päivältä työnhakijalta, joka ei ole ollut työssä kolmea vuotta ennen päivärahaikauden enimmäisajan alkamista. Ansio-osan maksamista ehdotetaan tämän lisäksi lyhennettäväksi 100 päivällä sellaiselta ansiopäivärahan saajilta, jolle on 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite hänen menetettyään työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla moitittavasti. Edellytyksenä ansio-osan maksamisen lyhentämiselle olisi, että ansiopäivärahan saajalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen

työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa tai korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on lisätä kannusteita osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin ja siten edistää työttömien työllistymistä. Perustuslakivaliokunta ei ole katsonut työttömyysturvan ansio-osan kuuluvan toimeentulon lakisääteeseen perusturvaan (PeVM 7/1992). Koska työtön saisi aina vähintään perusosan tasoista työttömyysetuutta, ehdotetut muutokset eivät heikennä työttömyyden aikaista perustoimeentuloa eivätkä esitetyt ehdotukset eivät ole siten ongelmallisia perustuslain 19 §:n 2 momentin kannalta.

Esityksen mukaan työ- ja elinkeinotoimisto olisi velvollinen järjestämään 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuuden työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön muun työnantajan kuin kunnan palveluksessa ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä. Säännös asettaisi työ- ja elinkeinotoimistolle velvollisuuden tarjota iäkkäille työnhakijoille mahdollisuuden soveltuviin ja tarkoituksenmukaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin ja palkkatuettuun työhön. Työnhakijat eivät olisi eri asemassa iän perusteella, sillä myös 60 vuotta täyttäneiden kohdalla työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovittaisiin työnhakijan palvelutarpeen mukaisista tarkoituksenmukaisista palveluista. Säännöksellä ei luotaisi 60 vuotta täyttäneellä työnhakijalle subjektiivista oikeutta päästä työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön, eikä hän olisi esimerkiksi työvoimakoulutuksen opiskelijavalinnassa muita hakijoita paremmassa asemassa iän perusteella. Esitetty säännös täyttäisi iäkkäiden työnhakijoiden kohdalla myös julkisen vallan pyrkimystä turvata jokaiselle oikeus työhön.

Esityksessä ehdotetaan, että 60 vuotta täyttäneet voisivat kerryttää työssäoloahtoa tiettyissä tilanteissa myös osallistumalla työllistymistä edistäviin palveluihin. Tältä osin 60 vuotta täyttäneet olisivat paremmassa asemassa kuin muut työnhakijat. Erityiskohtelu olisi kuitenkin perusteltua, koska ikääntyneen henkilön todennäköisyys saada työtä on merkittävästi pienempi kuin nuorempien.

Vuotta 2010 koskevan arvion mukaan työttömien keskimääräinen todennäköisyys saada työtä oli lähes kaksinkertainen 55 vuotta täyttäneisiin verrattuna.

Kunnan työllistämiselvoitetta koskevat säännökset liittyvät erityisesti työllisyyden edistämiseen ja julkisen vallan tehtävään pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Säännökset ovat syntyneet perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella ja niiden on katsottu olevan sopusoinnussa perustuslain kanssa. Esityksen mukaan kunnan työllistä-

misvelvoite koskisi myös 60 vuotta täyttäneitä työttömiä työnhakijoita, joille ei voida järjestää työllistymistä edistävää palvelua tai palkkatuettua työtä muun työnantajan kuin kunnan palveluksessa.

Esitetyillä perusteilla hallitus katsoo, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisenjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvun 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 3 c ja 3 d §, 7 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 8 §:n 3 ja 4 momentti sekä 11 luvun 2 §:n 5 momentin 2 kohta ja 4 §:n 1 momentin 6 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 3 d § sekä 7 luvun 8 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1188/2009, 6 luvun 3 c laeissa 1188/2009 ja 918/2012, 7 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 918/2012 ja 11 luvun 4 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1001/2012,

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 2 luvun 5 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 4 luvun 5 §, 5 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1—4 momentti, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 ja 13 §, 6 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2, 3, 3 a ja 3 e §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6, 8 ja 9 §, 11 §:n 2 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 momentti, 5, 10 ja 11 §, 11 luvun 2 §:n 5 momentin johdantokappale, 13 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 § sekä 14 luvun 1 a ja 2 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 5 luvun 4 §:n 4 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 momentti ja 13 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 918/2012, 2 luvun 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti ja 3 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1001/2012, 4 luvun 5 § osaksi laissa 288/2012, 5 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentti, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 6 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 ja 3 e §, 5 §:n 1 momentti ja 9 § laissa 1188/2009, 6 luvun 8 § ja 7 luvun 5 § laeissa 1188/2009 ja 918/2012, 5 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1354/2007, 5 luvun 4 §:n 3 momentti, 6 luvun 11 §:n 2 momentti ja 14 luvun 1 a § laissa 1252/2006, 5 luvun 8 § osaksi laissa 1047/2004, 5 luvun 13 § osaksi laeissa 459/2005, 1188/2009 ja 288/2012, 6 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1256/2011, 6 luvun 2 § laeissa 1188/2009 ja 1439/2011, 6 luvun 3 a § laeissa 1188/2009 ja 764/2011, 6 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1049/2009, 7 luvun 10 § laeissa 1188/2009 ja 1001/2012, 7 luvun 11 § laissa 313/2010 sekä 14 luvun 2 § laeissa 608/2004 ja 1188/2009, sekä

lisätään 12 lukuun uusi 4 b § ja 14 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä* työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n

2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetusta syystä tai työsopimuksen ehdon takia sekä työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 63 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitetusta syystä; ei

kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;

2 luku

Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiiset edellytykset

5 §

Yritystoiminta ja oma työ

Henkilön katsotaan työllistyvän yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään päätoimisesti, jos toiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että se on esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Ellei muuhun arvioon ole aihetta, työllistyminen katsotaan sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään kuusi kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä.

7 §

Yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättyminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn yrityksessä katsotaan päättyneen, jos:

7) henkilön työ on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin 1 000 euroa kuukaudessa eikä yrityksessä työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä.

2 a luku

Työvoimapolitiisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 63 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitetusta syystä.

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §

Ikä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työttömyysetuutta myönnetään henkilölle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona hän täyttää 65 vuotta, jos hänen työntekonsa on estynyt 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa, 4 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 1 a §:ssä mainituista syistä taikka jos hänet on kokoaikaisesti lomautettu. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 68 vuotta.

7 §

Yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutus

Yritysomaisuuden myyntivoitto jaksotetaan enintään 24 kuukauden ajalle. Myyntivoittoa ei kuitenkaan jaksoteta, jos yritystoiminta on kestänyt enintään 18 kuukautta tai jos yrityk-

sen viimeisen tilikauden taseen loppusumma vähennettynä yritystoiminnan veloilla on enintään 20 000 euroa. Taseen puuttuessa käytetään omaisuusluetteloa.

4 luku

Sovitelu ja vähennetty työttömyysetuus

5 §

Etuuden määrä

Sovitelu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadusta tulosta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

Sovitelu ansiopäiväraha voi yhdessä työtu- lon kanssa olla enintään 95 prosenttia päivä- rahan perusteena olevasta palkasta, kuitenkin vähintään niin paljon kuin henkilöllä olisi oi- keus saada työttömyysetuutta peruspäivära- hana.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edelly- tykset

2 §

Palkansaajan oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaaja- kassan jäsenellä (*vakuutettu*), joka on ollut vakuutettuna vähintään 26 edellistä viikkoa ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon.

3 §

Palkansaajan työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) ollut vähintään 26 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitettussa työssä.

4 §

Palkansaajan työssäoloehdoton luettava työ

Palkansaajan työssäoloehdoton luetaan ka- lenteriviikot, joina henkilö on ollut vakuu- tuksenalaisessa työaika ja palkkaa koskevat edellytykset täyttävässä työssä. Työssäoloeh- doton luetaan myös sellaiset täydet kalenteri- viikot, joina henkilö on ollut 60 vuotta täytet- tyään työ- ja elinkeinotoimiston julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella järjes- tämässä työllistymistä edistävässä palvelussa. Kukin kalenteriviikko luetaan työssäoloeh- doton vain kerran.

Työaika koskevat edellytykset täyttyvät, kun henkilön työaika yhdessä tai useammas- sa työssä on yhteensä vähintään 18 tuntia tai kun jaksotyössä työsopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoittumisjakson ai- kana keskimäärin yhteensä vähintään 18 tun- tia kalenteriviikossa. Työaikaan ei lueta sitä työaika, joka on säästetty työaikapankkiin.

Palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoai- ka-työn palkan on oltava vähintään 1 134 euroa kuukaudessa.

Työssäoloehdoton ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Työssäoloehdoton ei myöskään lueta aikaa, jolta henkilölle on maksettu työ- tai virkaeh- tosopimuksen perusteella alennettua sairaus- ajan palkkaa.

6 §

Yrittäjän oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus yrittäjäkassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna vähin- tään 15 edellistä kuukautta ja joka vakuutet- tuna ollessaan on täyttänyt yrittäjän työssä- oloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus yrittäjällä, joka on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

7 §

Yrittäjän työssäoloehto

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) on työskennellyt vähintään 15 kuukautta yrittäjänä. Työssäoloehtoon luetaan sellaiset kuukaudet, joina henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo taikka työntekijän eläkelain mukainen työansio on ollut yhteensä vähintään 1 000 euroa kuukaudessa. Työssäoloehtoon luetaan vähintään neljä kuukautta kestäneet työskentelyjaksot ja kukin yrittäjänä työskennelty jakso luetaan yrittäjän työssäoloehtoon vain kerran. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan.

8 §

Yrittäjälle hyväksi luettavat vakuutuskaudet

Jos yrittäjäkassan jäsen kassasta erottuaan kuukauden kuluessa liittyy toiseen yrittäjäkassaan, jäsenen hyväksi luetaan hänen työssäoloaikansa ja vakuutettunaoloaikansa edellisessä yrittäjäkassassa.

Peruspäivärahassa yrittäjän työssäoloehtoon luetaan lähinnä 28 edellisen kuukauden aikana tehty palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ.

13 §

Ostavastuu aika

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuu aika asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Omavastuu aikaa ei kuitenkaan aseteta, jos päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos omavastuu aika on asetettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa.

Omavastuu päiviksi ei lueta niitä päiviä, joina henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun työttömyyspäivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika rajojen ylittymisen vuoksi. Omavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuu aika. Omavastuu päiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyyssetuutta 10 luvun perusteella.

Henkilöllä on 1—3 momentista huolimatta oikeus työttömyyspäivärahaan, jos työnteon estymisen syynä on sellainen työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa ja jos hän muutoin täyttää työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §

Työttömyyspäivärahan määrä

Peruspäiväraha on 3 1,36 euroa päivältä
Peruspäivärahan korotusosa on 4,59 euroa päivältä.

2 §

Ansio päivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansio päiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansio päivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka

kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää

3 §

Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen

Ansiopäivärahan saajalle, joka ei ole ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Jos ansiopäivärahan saajalle on 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite hänen menetettyään 2 a luvun 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla moitittavasti, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Jos ansiopäivärahan saajalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua työssäoloa, ansiopäiväraha maksetaan enimmäisajan 200 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Edellytyksenä 2 momentin soveltamiselle on, että ansiopäivärahan saajalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa eikä korotettua ansioosaa yhteensä vähintään 40 päivältä.

3 a §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 90 päivältä työnha-

kijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen vuoksi, että:

1) hänen työsopimuksensa on irtisanottu eikä irtisanominen ole 2 a luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla hänen syytään;

2) hän on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi määräaikaisesta työsuhteesta, jonka hän on aloittanut hänet irtisanoneen työnantajan palveluksessa välittömästi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun työsuhteen päätyttyä.

Korotusosan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitettun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta.

Korotetun ansio-osan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitettun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta ja palkansaajakassan jäsenyyssuhteensa yhteensä vähintään viisi vuotta.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettuun työssäolokaan ei lasketa sellaista aikaa, jonka perusteella työnhakijalle on aiemmin myönnetty korotusosaa tai korotettua ansioosaa. Jos hakija on työsuhteen päättyessä estynyt olemasta työmarkkinoilla 5 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyväksyttävästä syystä, lasketaan 3 ja 4 momentissa tarkoitettu 60 päivän aika tämän esteen päättymisestä.

3 e §

Korotusosien ja korotettujen ansio-osien maksamisjärjestys

Jos työnhakijalla on oikeus saada korotusosaa tai korotettua ansio-osaa 3 a ja

3 b §:n perusteella, maksetaan hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

20 prosenttia suurempaa korotusta ei oteta huomioon.

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä edeltäneeltä ajanjaksolta, jona henkilö on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Jos työ ja siitä saatava palkkatulo on ollut kausiluonteista, ansioon suhteutettu päiväraha lasketaan vuositulosta. Päivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa palkasta tai vuositulon työtulo-osuudesta vähennetään 60 prosenttia sairausvakuutuslain 18 luvun 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun sairausvakuutuksen päivärahamaksun, työntekijän eläkelain 153 §:n 1 momentissa tarkoitetun alle 53-vuotiaan työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun yhteismäärästä.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo

Yrittäjän ansiopäiväraha määrätään sen työtulon perusteella, jonka mukaan yrittäjä on vakuuttanut itsensä yrittäjäkassassa yhteensä enintään 15 kuukauden ajan ennen työttömyyttä. Ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa ei kuitenkaan saa määrätä suuremmaksi kuin henkilön yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettu työtulo sekä työntekijän eläkelain mukainen työansio keskimäärin mainittuna aikana ovat yhteensä olleet. Jos työtuloa on edellä mainittuna aikana muutettu, päivärahan suuruuden perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Tällöin työtulon

6 §

Lapsikorotus

Työttömyyspäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 5,06 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 7,43 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 9,58 euroa.

8 §

Päivärahakauden alkaminen alusta ja palkan uudelleenlaskeminen

Kun palkansaaja on työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamisen jälkeen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, 7 §:ssä tarkoitetun päivärahakauden enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta ja ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan uudelleen. Samoin menetellään, jos yrittäjä on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Päivärahan perusteena olevaa palkkaa ei kuitenkaan lasketa uudelleen, jos uudelleen lasketun palkan mukainen päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos henkilön päivärahakauden perusteena oleva palkka on laskettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa.

Jos palkansaaja on täyttänyt työssäoloehdon ennen enimmäisajan täyttymistä, uusi ansiopäiväraha on vähintään 80 prosenttia palkansaajalle aikaisemmin maksetusta ansiopäivärahasta. Vertailu tehdään täysimääräiseen 2 §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvään päivärahaan. Vertailtaviin päivärahoihin ei lueta lapsikorotuksia.

Jos työnhakijan työssäoloehto on täyttynyt työssä, johon hänet on työllistetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaisen velvoitteen perusteella, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei lasketa uudelleen, ellei uusien tulotietojen perusteella las-

kettu palkka ole aiemmin määrättyä palkkaa suurempi. Jos työnhakijan työssäoloeseen on luettu aikaa, jona hän on ollut työllistymistä edistävissä palvelussa, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei lasketa uudelleen.

9 §

Lisäpäiväoikeus

Palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on syntynyt:

- 1) vuosina 1950—1954 ja jos hän täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä;
- 2) vuonna 1955 tai 1956 ja jos hän täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä;
- 3) vuonna 1957 tai sen jälkeen ja jos hän täyttänyt 61 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä.

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että työnhakijalla on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä työnhakijalle työllistymistä edistävän palvelun ajalta, jos työllistymistä edistävä palvelu on järjestetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentin mukaisen velvoitteen perusteella.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 510. Kalenterivuosiskohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

3 §

Oikeus työmarkkinatukeen matkaavustuksena

Poiketen 2 momentissa säädetystä työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää matkaavustuksen, jos palkkatukea rahoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 9 §:n 2 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

5 §

Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Korotusosaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä. Korotusosan maksaminen aloitetaan alusta, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

10 §

Ostavastuu-aika

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viittä täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Ostavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä:

1) joina henkilö ei täytä työttömyysetuuden saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä;

2) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi;

3) joilta henkilöllä ei ole oikeutta soviteltuun työttömyysetuuteen 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika-rajajen ylittymisen vuoksi;

4) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 2 luvun 12 pykälän mukaisen odotusajan vuoksi.

Ostavastuuajaksi luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuuajaksi. Omavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu 10 luvun perusteella työmarkkinatukea.

Ostavastuuajaksi ei kuitenkaan edellytetä, jos henkilö muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset ja:

1) hänen oikeutensa työmarkkinatukeen alkaa välittömästi 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitettua työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttyä; tai

2) hänen työntekonsa estyy sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa.

11 §

Ostavastuuajan voimassaolo

Ostavastuuajaksi on voimassa siihen asti, kun henkilö täyttää 5 luvun 3 tai 7 §:ssä tarkoitettua työssääntöä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Työmarkkinatuen saajan on lisäksi ilmoitettava työttömyysetuuden maksajalle seuraavat itseään ja perhettään koskevat tiedot ja niissä tapahtuneet muutokset:

12 luku

Muutoksenhaku

4 b §

Asian uudelleen ratkaiseminen työllistymistä edistävistä palvelusta poissaolon vuoksi

Jos työttömyysetuuden saajalle on myönnetty työllistymistä edistävän palvelun ajalle työttömyysetuutta ja 10 luvun 6 §:ssä mainittua kulukorvausta, koska hakija on antanut osallistumisestaan työllistymistä edistävään palveluun virheellisen tiedon, työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, työttömyyskassalla, työttömyysturva-asiamiehellä sekä tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä eläkesäätiöltä;

3) työnantajalta, toimeksiantajalta tai muulta työn teettäjältä, työttömyyskassalta, työpaikkakassalta sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettua koulutuspalvelujen tuottajalta ja muulta oppilaitokselta.

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmarkkinatukea koskevan asian ratkaisemista varten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittämistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Etuuksien korotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetut määrät vastaavat sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2012 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

1 a §

Palkkakertoimella tehtävät tarkistukset

Edellä 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohdassa, 5 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa sekä 6 luvun 11 §:n 2 momentissa mainittuja määriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkakertoimella (*palkkakerroin*).

Edellä 1 momentissa tarkoitetut määrät ovat vuoden 2013 tasossa.

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan ja työtulon tarkistaminen

Jos palkansaajan 28 tai yrittäjän 48 kuukauden työssäoloehdon tarkastelujaksoa pidennetään hyväksyttävän syyn johdosta, tarkistetaan palkkakertoimella sitä palkkaa tai työtuloa, joka tarkastelujakson pidentämisen vuoksi otetaan mukaan laskettaessa ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa tai työtuloa. Palkka tai työtulo tarkistetaan ansiopäivärahan alkamisvuoden tasoon.

Jos palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy 6 luvun 4 §:n 3 momentin tai yrittäjän työtulo 6 luvun 5 §:n 3 momentin perusteella, palkka tai työtulo tarkistetaan palkkakertoimella ansiopäivärahan alkamisvuoden tasoon. Edellytyksenä palkan tai työtulon tarkistamiselle on, että osatyökyvyttömyyseläke tai osa-aikaeläke on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta ja että eläke tai sen rinnalla tehty osa-aikatyö on päättynyt.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015.

Henkilöön, jonka yritystoiminta on päättynyt ja työttömyys alkanut ennen tämän lain voimaan tuloa, sovelletaan 3 luvun 7 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Etuteen, jota maksetaan ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 4 luvun 5 §:ää, 6 luvun 2 §:ää sekä 7 luvun 1, 5 ja 8 §:ää sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Jos työnhakijalle on ennen tämän lain voimaantuloa alettu maksaa työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa 7 luvun 8 §:n 3 tai 4 momentin perusteella, sovelletaan häneen 7 luvun 8 §:ää 31 päivään joulukuuta 2014 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Lain 5 luvun 2 §:ää ja 3 §:n 1 momenttia sovelletaan työnhakijaan sen jälkeen, kun hän on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä 29 päivän joulukuuta 2013 jälkeen vähintään yhden kalenteriviikon.

Lain 5 luvun 4 §:n 2 ja 4 momenttia sovelletaan 30 päivänä joulukuuta 2013 ja sen jälkeen tehtyyn työhön.

Lain 6 luvun 3 §:ää sovelletaan työnhakijaan, jonka päivärahakauden enimmäisaika alkaa tämän lain tultua voimaan.

Jos työnhakijan työttömyyspäivärahan enimmäisaika on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan häneen 6 luvun 3 §:n 1 momenttia 31 päivään maaliskuuta 2014 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Työnhakijaan, jonka työsuhde on päättynyt ennen tämän lain voimaan tuloa, sovelletaan

6 luvun 3 a §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Jos työnhakijan oikeus muutosturvalisään tai muutosturvan ansio-osaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, hänelle maksetaan korotusosaa tai korotettua ansio-osaa lain voimaantulon jälkeiseltä siltä ajalta, jona hän on työllistymistä edistävässä palvelussa. Työttömyyspäivärahapäivät, joilta on maksettu muutosturvalisää tai muutosturvan ansio-osaa, lasketaan mukaan korotusosan ja korotetun ansio-osan 200 päivän enimmäisaikaan.

Tämän lain voimaan tullessa työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa vireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 2 luvun 10 § sekä *muutetaan* 1 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohta, 6 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale, 11 luvun 1 § ja 2 §:n 2 momentti sekä 12 luvun 3 §:n 3 kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *muutosturvalla* työ- ja elinkeinotoimiston, työnantajan ja työntekijöiden yhteistyönä toteutettavaa toimintamallia, jonka avulla pyritään edistämään irtisanotun, lomautetun tai määräaikaissa työsuhteessa olevan työttömäksi jäävän työntekijän mahdollisimman nopeaa uudelleen työllistymistä ja joka muodostuu työllistymissuunnitelmassa sovituiista tämän lain mukaisista palveluista ja mahdollisista muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä palveluista;

6 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

3 §

Opintoja koskevat edellytykset

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan opintoihin, joita pidetään työttömyysturvain 2 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan päätoimisinä ja:

11 luku

Työllistämis- ja aluevelvoitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 §

Kuntoutus-, koulutus tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön muun kuin kunnan palveluksessa ennen kuin hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan takia. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ on järjestettävä kestoaltaan vähintään sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työllistymistä edistävää palvelua, kuntoutusta tai palkkatuettua työtä muun kuin kunnan palveluksessa 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkei-

notoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kuuden kuukauden ajaksi (*työllistämiselvoite*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämiselvoitteen nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 13 §:ssä.

Työllistämiselvoitteen perusteella järjestettävän työn tulee olla alan säännöllisen työajan mukaista kokoaikatyötä. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavalle järjestetään hänen työkykyään vastaavaa työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon täyttävää osa-aikatyötä.

Työllistämiselvoitteen toimeenpanosta ja siihen liittyvistä ilmoituksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Työllistämiselvoitteen rajoitukset ja lakikaaminen

Työttömyysturvalaissa säädetyn työssäoloehdon tarkastelujakson kuluessa tehty työssäoloehtoon luettava työ ja osallistuminen työssäoloehtoon luettavaan työllistymistä

edistävään palveluun vähentävät kuuden kuukauden työllistämiselvoitetta vastaavasti.

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

3 §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

3) varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta työsopimuslain 9 luvun 3 a §:ssä, merityösopimuslain 10 luvun 4 §:ssä tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 11 luvun 1 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2017.

3.

Laki**työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 9 luvun 3 a ja 3 b §, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 3 a § laissa 456/2005 ja 3 b § laissa 920/2012, seuraavasti:

9 luku

tekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät
ja työsuhteiden päättymisajankohdat.**Työsopimuksen päättämismenettely**

3 a §

3 b §

*Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle**Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta*

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työn-

Työnantajalla on 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

4.

Laki**kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 450/2007, seuraavasti:

37 a §

*Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitus-
velvollisuus*

sista tai tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle viranhaltijan taloudelli-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2014.

5.

Laki**merityösopimuslain 10 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 10 luvun 4 ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 10 luvun 5 § laissa 921/2012, seuraavasti:

10 luku	tekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.
Työsopimuksen päättämismenettely	
4 §	5 §
<i>Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle</i>	<i>Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta</i>
<p>Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 8 luvun 3, 4, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työn-</p>	<p>Työnantajalla on 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.</p> <p>Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.</p>

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2013

Pääministerin estyneenä ollessa, ulkoasiainministeri

ERKKI TUOMIOJA

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvun 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 3 c ja 3 d §, 7 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 8 §:n 3 ja 4 momentti sekä 11 luvun 2 §:n 5 momentin 2 kohta ja 4 §:n 1 momentin 6 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 3 d § sekä 7 luvun 8 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1188/2009, 6 luvun 3 c laeissa 1188/2009 ja 918/2012, 7 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 918/2012 ja 11 luvun 4 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1001/2012,

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 2 luvun 5 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 4 luvun 5 §, 5 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1—4 momentti, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 ja 13 §, 6 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2, 3, 3 a ja 3 e §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6, 8 ja 9 §, 11 §:n 2 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 momentti, 5, 10 ja 11 §, 11 luvun 2 §:n 5 momentin johdantokappale, 13 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 § sekä 14 luvun 1 a ja 2 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta, 5 luvun 4 §:n 4 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 momentti ja 13 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 918/2012, 2 luvun 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti ja 3 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1001/2012, 4 luvun 5 § osaksi laissa 288/2012, 5 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentti, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 6 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 ja 3 e §, 5 §:n 1 momentti ja 9 § laissa 1188/2009, 6 luvun 8 § ja 7 luvun 5 § laeissa 1188/2009 ja 918/2012, 5 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1354/2007, 5 luvun 4 §:n 3 momentti, 6 luvun 11 §:n 2 momentti ja 14 luvun 1 a § laissa 1252/2006, 5 luvun 8 § osaksi laissa 1047/2004, 5 luvun 13 § osaksi laeissa 459/2005, 1188/2009 ja 288/2012, 6 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1256/2011, 6 luvun 2 § laeissa 1188/2009 ja 1439/2011, 6 luvun 3 a § laeissa 1188/2009 ja 764/2011, 6 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1049/2009, 7 luvun 10 § laeissa 1188/2009 ja 1001/2012, 7 luvun 11 § laissa 313/2010 sekä 14 luvun 2 § laeissa 608/2004 ja 1188/2009, sekä

lisätään 12 lukuun uusi 4 b § ja 14 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä* työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n 2 mo-

14) *lomautukseen rinnastettavalla syyllä* työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n

mentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua syystä tai työsopimuksen ehdon takia sekä työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 9 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitettua syystä; ei kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;

2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua syystä tai työsopimuksen ehdon takia sekä työnteon ja palkanmaksun keskeytymistä kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 43 §:ssä, kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 6 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain (100/2012) 42 §:ssä tai valtion virkamieslain (750/1994) 40 §:ssä tarkoitettua syystä; ei kuitenkaan, jos keskeytymisen syynä on virkasuhteessa olevan kieltäytyminen hänen terveydentilaansa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka terveydentilaansa koskevien tietojen antamisesta;

2 luku

Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset

5 §

Yritystoiminta ja oma työ

Henkilön katsotaan työllistyvän yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään päätoimisesti, jos toiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että se on esteenä kokoaika-työn vastaanottamiselle. Ellei muuhun arvioon ole aihetta, työllistyminen katsotaan sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään kahdeksan kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä.

7 §

Yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättyminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn yrityksessä katsotaan päättyneen, jos:

2 luku

Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset

5 §

Yritystoiminta ja oma työ

Henkilön katsotaan työllistyvän yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään päätoimisesti, jos toiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että se on esteenä kokoaika-työn vastaanottamiselle. Ellei muuhun arvioon ole aihetta, työllistyminen katsotaan sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään *kuusi* kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä.

7 §

Yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättyminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn yrityksessä katsotaan päättyneen, jos:

7) henkilön työ on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin 5 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yritystoiminnan olennaisuutta osoittava työtulon määrä eikä yrityksessä työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä.

7) henkilön työ on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin 1 000 euroa kuukaudessa eikä yrityksessä työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä.

2 a luku

Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 9 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virka virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitettusta syystä.

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §

Ikä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työttömyysetuutta myönnetään henkilölle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona hän täyttää 65 vuotta, jos hänen työntekonsa on estynyt 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa, 4 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai

2 a luku

Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 63 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitettusta syystä.

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §

Ikä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työttömyysetuutta myönnetään henkilölle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona hän täyttää 65 vuotta, jos hänen työntekonsa on estynyt 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa, 4 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa

2 momentissa mainituista syistä taikka jos hänet on kokoaikaisesti lomautettu. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 68 vuotta.

tai 1 a §:ssä mainituista syistä taikka jos hänet on kokoaikaisesti lomautettu. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 68 vuotta.

7 §

Yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutus

Yritysomaisuuden myyntivoitto jaksotetaan enintään 24 kuukauden ajalle. Myyntivoittoa ei kuitenkaan jaksoteta, jos yritystoiminta on kestänyt enintään 18 kuukautta tai jos yrityksen viimeisen tilikauden taseen loppusumma vähennettynä yritystoiminnan veloilla on enintään 10 000 euroa. Taseen puuttuessa käytetään omaisuusluetteloa.

7 §

Yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutus

Yritysomaisuuden myyntivoitto jaksotetaan enintään 24 kuukauden ajalle. Myyntivoittoa ei kuitenkaan jaksoteta, jos yritystoiminta on kestänyt enintään 18 kuukautta tai jos yrityksen viimeisen tilikauden taseen loppusumma vähennettynä yritystoiminnan veloilla on enintään 20 000 euroa. Taseen puuttuessa käytetään omaisuusluetteloa.

4 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

5 §

Etuuden määrä

Soviteltu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadusta tulosta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

Sovitellun ansiopäivärahan määrä lasketaan siten, että se mahdollisine lapsikorotuksineen ja tulo sovittelujakson aikana yhteensä ovat enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta palkasta, kuitenkin vähintään niin paljon kuin henkilöllä olisi oikeus saada peruspäivärahana.

Jos henkilöllä on oikeus 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun korotettuun ansio-osaan tai muutosturvan ansio-osaan, soviteltu ansiopäiväraha mahdollisine lapsikorotuksineen voi yhdessä työtulon kanssa olla enintään päivärahan perusteena olevan palkan suuruisen, kuitenkin vähintään niin paljon kuin

4 luku

Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus

5 §

Etuuden määrä

Soviteltu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadusta tulosta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

Soviteltu ansiopäiväraha voi yhdessä työtulon kanssa olla enintään 95 prosenttia päivärahan perusteena olevasta palkasta, kuitenkin vähintään niin paljon kuin henkilöllä olisi oikeus saada työttömyysetuutta peruspäivärahana.

Voimassa oleva laki

henkilöllä olisi oikeus saada mahdollisella lapsikorotuksella ja 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisella korotusosalla tai muutosturvallisällä korotettua peruspäivärahaa.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

2 §

Palkansaajan oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaajakassan jäsenellä (*vakuutettu*), joka on ollut vakuutettuna vähintään 34 edellistä viikkoa ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon.

3 §

Palkansaajan työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) ollut vähintään 34 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitetussa työssä.

4 §

Palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ

Palkansaajan työssäoloehtoon luetaan kalenteriviikot, joina henkilö on ollut vakuutusenalaisessa työaika ja palkkaa koskevat edellytykset täyttävässä työssä. Kukin kalenteriviikko luetaan työssäoloehtoon vain kerran.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

2 §

Palkansaajan oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaajakassan jäsenellä (*vakuutettu*), joka on ollut vakuutettuna vähintään 26 edellistä viikkoa ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon.

3 §

Palkansaajan työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) ollut vähintään 26 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitetussa työssä.

4 §

Palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ

Palkansaajan työssäoloehtoon luetaan kalenteriviikot, joina henkilö on ollut vakuutusenalaisessa työaika ja palkkaa koskevat edellytykset täyttävässä työssä. Työssäoloehtoon luetaan myös sellaiset täydet kalenteriviikot, joina henkilö on ollut 60 vuotta täytettyään työ- ja elinkeinotoimiston julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella järjestämässä työllistymistä edistävässä palvelussa. Kukin kalenteriviikko luetaan työssäoloehtoon vain kerran.

Työaika koskevat edellytykset täyttyvät, kun henkilön työaika yhdessä tai useammassa työssä on yhteensä vähintään 18 tuntia tai kun jaksotyössä työsopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoittumisjakson aikana keskimäärin yhteensä vähintään 18 tuntia kalenteriviikossa. *Työssäoloehtoon luetaan sellainen neljän peräkkäisen kalenteriviikon ajanjakso, jossa työaika on yhteensä vähintään 80 tuntia jakaantuneena kullekin kalenteriviikolle, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää ennen työssäoloehdon täyttymistä.* Työaikaan ei lueta sitä työaika, joka on säästetty työaikapankkiin.

Palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaika-työn palkan on oltava vähintään 940 euroa kuukaudessa.

Laskettaessa 3 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon täyttymistä huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Työssäoloehtoon ei myöskään lueta aikaa, jolta henkilölle on maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen perusteella alennettua sairausajan palkkaa.

5 §

Palkansaajalle hyväksi luettavat vakuutuskaudet

Jos yrittäjäkassan jäsen kuukauden kuluessa palkansaajaksi ryhtymisestä ja yrittäjäkassasta eroamisesta liittyy palkansaajakassaan, hänen hyväkseen luetaan ansiopäivärahan työssäoloehdossa enintään 10 viikkoa työs-kentelyaikaa ja vakuutettunaoloaikaa yrittä-jäkassassa.

6 §

Yrittäjän oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus yrittäjäkassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna vähin-

Työaika koskevat edellytykset täyttyvät, kun henkilön työaika yhdessä tai useammas-sa työssä on yhteensä vähintään 18 tuntia tai kun jaksotyössä työsopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoittumisjakson ai-kana keskimäärin yhteensä vähintään 18 tun-tia kalenteriviikossa. Työaikaan ei lueta sitä työaika, joka on säästetty työaikapankkiin.

Palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaika-työn palkan on oltava vähintään 1 134 euroa kuukaudessa.

Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Työssäoloehtoon ei myöskään lueta aikaa, jolta henkilölle on maksettu työ- tai virkaeh-tosopimuksen perusteella alennettua sairaus-ajan palkkaa.

5 §

Palkansaajalle hyväksi luettavat vakuutuskaudet

(kumotaan)

6 §

Yrittäjän oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus yrittäjäkassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna vähin-

tään 18 edellistä kuukautta ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus yrittäjällä, joka on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

tään 15 edellistä kuukautta ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus yrittäjällä, joka on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

7 §

7 §

*Yrittäjän työssäoloehto**Yrittäjän työssäoloehto*

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) on työskennellyt vähintään 18 kuukautta yrittäjänä *siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista*. Työssäoloehdoton luetaan vähintään neljä kuukautta kestäneet työskentelyjaksot ja kukin yrittäjänä työskennelty jakso luetaan yrittäjän työssäoloehdoton vain kerran. Työssäoloehdoton ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. *Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen työtulosta sekä työntekijän eläkelain mukaisesta työansioista, joka osoittaa, että yritystoiminta on laajuudeltaan olennaista.*

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) on työskennellyt vähintään 15 kuukautta yrittäjänä. *Työssäoloehdoton luetaan sellaiset kuukaudet, joina henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo taikka työntekijän eläkelain mukainen työansio on ollut yhteensä vähintään 1 000 euroa kuukaudessa*. Työssäoloehdoton luetaan vähintään neljä kuukautta kestäneet työskentelyjaksot ja kukin yrittäjänä työskennelty jakso luetaan yrittäjän työssäoloehdoton vain kerran. Työssäoloehdoton ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan.

8 §

8 §

*Yrittäjälle hyväksi luettavat vakuutuskaudet**Yrittäjälle hyväksi luettavat vakuutuskaudet*

Jos yrittäjäkassan jäsen kassasta erottuaan kuukauden kuluessa liittyy toiseen yrittäjäkassaan, jäsenen hyväksi luetaan hänen työssäoloaikansa ja vakuutettunaoloaikansa edellisessä yrittäjäkassassa.

Jos yrittäjäkassan jäsen kassasta erottuaan kuukauden kuluessa liittyy toiseen yrittäjäkassaan, jäsenen hyväksi luetaan hänen työssäoloaikansa ja vakuutettunaoloaikansa edellisessä yrittäjäkassassa.

Ansiopäivärahassa yrittäjän työssäoloehdoton luetaan enintään kuusi kuukautta palkansaajakassan jäsenenä hankittua työssäoloehdoton ja vakuutettunaoloaikaa, jos palkansaajakassan jäsen kuukauden kuluessa yrittäjäksi ryhtymisestä ja palkansaajakassasta eroamisesta liittyy yrittäjäkassaan.

Peruspäivärahassa yrittäjän työssäoloehdoton luetaan lähinnä 28 edellisen kuukauden aikana tehty palkansaajan työssäoloehdoton luettava työ.

Peruspäivärahassa yrittäjän työssäoloehdoton luetaan lähinnä 28 edellisen kuukauden aikana tehty palkansaajan työssäoloehdoton luettava työ.

13 §

Omavastuu aika

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuu aika asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Omavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä, joi- na henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun työttömyyspäivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika rajojen ylittymisen vuoksi. Omavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuu aika. Omavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta 10 luvun perusteella.

Henkilöllä on 1 ja 2 momentista huolimatta oikeus työttömyyspäivärahaan, jos työnteon estymisen syynä on sellainen työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa ja jos hän muutoin täyttää työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §

Työttömyyspäivärahan määrä

Peruspäiväraha on 26,09 euroa päivältä

13 §

Omavastuu aika

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuu aika asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Omavastuu aikaa ei kuitenkaan aseteta, jos päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos omavastuu aika on asetettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa.

Omavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä, joi- na henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun työttömyyspäivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika rajojen ylittymisen vuoksi. Omavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuu aika. Omavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta 10 luvun perusteella.

Henkilöllä on 1—3 momentista huolimatta oikeus työttömyyspäivärahaan, jos työnteon estymisen syynä on sellainen työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa ja jos hän muutoin täyttää työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §

Työttömyyspäivärahan määrä

Peruspäiväraha on 31,36 euroa päivältä

Peruspäivärahan korotusosa ja muutosturvalisä ovat 3,82 euroa päivältä.

Peruspäivärahan korotusosa on 4,59 euroa päivältä.

2 §

Ansiopäivärahan ansio-osa, korotettu ansi-osa ja muutosturvan ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 57,5 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muutosturvan ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, muutosturvan ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja muutosturvalisällä korotetun perusosan suuruinen

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päivävastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

2 §

Ansiopäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päivävastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää

3 §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työttömyyden alkaessa

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 20 päivältä työnhakijalle, joka on ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista. Jos työnhakija työttömäksi jäädessään täyttää 3 a §:n mukaiset pitkään työuraan perustuvat korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamisen edellytykset, hänellä ei ole työttömäksi jäädessään oikeutta tämän pykälän mukaiseen korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan.

Työnhakijalla, jolle on maksettu korotusosaa tai korotettua ansio-osaa 3 a §:n perusteella, on oikeus korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan tämän pykälän perusteella, jos hän on 3 a §:ään perustuvan korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamisen alettua täyttänyt uudelleen palkansaajan työssäoloehdon.

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon.

3 a §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä

Korotusosaa maksetaan työnhakijalle, joka on menettänyt työnsä työsopimuslain 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä, vastaavista syistä erityisopimuslain mukaan tai julkisen yhteisön toiminnasta johtuvista vastaavista syistä ja jolla on ennen työn menettämistä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta.

Henkilön katsotaan menettäneen työnsä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tuotannollisista tai taloudellisista syistä myös, jos hän on irtisanonut työnsä työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen ke-

3 §

Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen

Ansiopäivärahan saajalle, joka ei ole ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Jos ansiopäivärahan saajalle on 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite hänen menetettyään 2 a luvun 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla moitittavasti, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Jos ansiopäivärahan saajalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua työssäoloa, ansiopäiväraha maksetaan enimmäisajan 200 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Edellytyksenä 2 momentin soveltamiselle on, että ansiopäivärahan saajalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa eikä korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä.

3 a §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 90 päivältä työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen vuoksi, että:

- 1) hänen työnsä on irtisanottu eikä irtisanominen ole 2 a luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla hänen syytään;*
- 2) hän on irtisanonut työnsä työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.*

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi määräaikaisesta työsuhhteesta,

tyä yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

Korotettua ansio-osaa maksetaan työnhakijalle, joka täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja joka on ennen työn menettämistä ollut palkansaajakassan jäsenenä vähintään viisi vuotta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 100 päivältä. Jos irtisanomisperuste on riitautettu, ansiopäivärahaa ja peruspäivärahaa ei myönnetä tai makseta korotettuna ennen asiassa tehtyä lopullista ratkaisua.

jonka hän on aloittanut hänet irtisanoneen työnantajan palveluksessa välittömästi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun työsuhteen päättyttyä.

Korotusosan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitetun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta.

Korotetun ansio-osan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitetun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta ja palkansaajakassan jäsenyyttä yhteensä vähintään viisi vuotta.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettuun työssäoloaikaan ei lasketa sellaista aikaa, jonka perusteella työnhakijalle on aiemmin myönnetty korotusosaa tai korotettua ansio-osaa. Jos hakija on työsuhteen päättyessä estynyt olemasta työmarkkinoilla 5 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hyväksyttävästä syystä, lasketaan 3 ja 4 momentissa tarkoitettu 60 päivän aika tämän esteen päättymisestä.

3 c §

Muutosturvallisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen edellytykset

Muutosturvallisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan työnhakijalle:

1) joka kuuluu julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 10 §:n mukaisesti muutosturvan piiriin;

2) jolla on voimassa oleva työllistymissuunnitelma tai työllistymissuunnitelmaa korvaava suunnitelma; ja

3) jolla on oikeus työttömyyspäivärahaan täytettyään palkansaajan työssäoloehdon.

Muutosturvallisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa

(kumotaan)

suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Jos irtisanomisperuste on riitautettu, ansio-päivärahaa ja peruspäivärahaa ei myönnetä tai makseta muutosturvalisällä tai muutosturvan ansio-osalla korotettuna ennen asiassa tehtyä lopullista ratkaisua.

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa ei makseta, jos työnhakijalla on oikeus tämän luvun 9 §:n mukaisiin lisäpäiviin.

3 d §

Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen enimmäisaika

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 200 päivältä.

Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon.

3 e §

Korotusosien ja korotettujen ansio-osien sekä muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisjärjestys

Korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ei makseta työnhakijalle, jolla on oikeus muutosturvalisään tai muutosturvan ansio-osaan.

Jos muutosturvalisää tai muutosturvan ansio-osaa on maksettu enimmäisaika, työnhakijalla ei ole tämän jälkeiseltä ajalta oikeutta 3 b §:n mukaiseen korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan saman päivärahaikauden enimmäisajan kuluessa.

Jos työnhakijalla on oikeus saada korotusosaa tai korotettua ansio-osaa useammalla kuin yhdellä perusteella, maksetaan hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa tai korotettua ansio-osaa, tämän jälkeen 3 §:n mukaista työttömyyden alkaessa maksettavaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ja vii-

(kumotaan)

3 e §

Korotusosien ja korotettujen ansio-osien maksamisjärjestys

Jos työnhakijalla on oikeus saada korotusosaa tai korotettua ansio-osaa 3 a ja 3 b §:n perusteella, maksetaan hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

mesijaisesti 3 a §:n mukaista pitkän työuran päätyttyä maksettavaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä välittömästi edeltäneeltä ajanjaksolta, jona henkilö on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Jos työ ja siitä saatava palkkatulo on ollut kausiluonteista, ansioon suhteutettu päiväraha lasketaan vuositulosta. Päivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa palkasta tai vuositulon työtulo-osuudesta vähennetään 60 prosenttia sairausvakuutuslain 18 luvun 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun sairausvakuutuksen päivärahamaksun, työntekijän eläkelain 153 §:n 1 momentissa tarkoitettun alle 53-vuotiaan työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun yhteismäärästä.

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä edeltäneeltä ajanjaksolta, jona henkilö on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Jos työ ja siitä saatava palkkatulo on ollut kausiluonteista, ansioon suhteutettu päiväraha lasketaan vuositulosta. Päivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa palkasta tai vuositulon työtulo-osuudesta vähennetään 60 prosenttia sairausvakuutuslain 18 luvun 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun sairausvakuutuksen päivärahamaksun, työntekijän eläkelain 153 §:n 1 momentissa tarkoitettun alle 53-vuotiaan työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun yhteismäärästä.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo

Yrittäjän ansiopäiväraha määrätään sen työtulon perusteella, jonka mukaan yrittäjä on vakuuttanut itsensä yrittäjäkassassa yhteensä enintään 18 kuukauden ajan ennen työttömyyttä. Ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa ei kuitenkaan saa määrätä suuremmaksi kuin henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettu työtulo *mainittuna aikana* tai työntekijän eläkelain mukainen palkka keskimäärin mainittuna aikana on ollut. Jos työtuloa on edellä mainittuna aikana muutettu, päivärahan suuruuden perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen työtulojen yhteismäärä

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo

Yrittäjän ansiopäiväraha määrätään sen työtulon perusteella, jonka mukaan yrittäjä on vakuuttanut itsensä yrittäjäkassassa yhteensä enintään 15 kuukauden ajan ennen työttömyyttä. Ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa ei kuitenkaan saa määrätä suuremmaksi kuin henkilön yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettu työtulo *sekä* työntekijän eläkelain mukainen *työansio* keskimäärin mainittuna aikana *ovat yhteensä olleet*. Jos työtuloa on edellä mainittuna aikana muutettu, päivärahan suuruuden perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen työtulojen yh-

vastaavalla ajalla. Tällöin työtulon 20 prosenttia suurempaa korotusta ei oteta huomioon.

teismäärä vastaavalla ajalla. Tällöin työtulon 20 prosenttia suurempaa korotusta ei oteta huomioon.

6 §

Lapsikorotus

Työttömyyspäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 4,21 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 6,18 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 7,97 euroa.

6 §

Lapsikorotus

Työttömyyspäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 5,06 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 7,43 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 9,58 euroa.

8 §

Päivärahakauden alkaminen alusta

Kun palkansaaja on työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamisen jälkeen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, 7 §:ssä tarkoitetun päivärahakauden enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta ja ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määrätään uudelleen. Samoin menetellään, jos yrittäjä on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

8 §

Päivärahakauden alkaminen alusta ja palkan uudelleenlaskeminen

Kun palkansaaja on työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamisen jälkeen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, 7 §:ssä tarkoitetun päivärahakauden enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta ja ansiopäivärahan perusteena oleva palkka *lasketaan uudelleen*. Samoin menetellään, jos yrittäjä on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Päivärahan perusteena olevaa palkkaa ei kuitenkaan lasketa uudelleen, jos uudelleen lasketun palkan mukainen päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos henkilön päivärahan perusteena oleva palkka on laskettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa.

Uusien tulotietojen perusteella määräytyvä palkansaajan ansiopäiväraha on vähintään peruspäivärahan suuruinen ja, jos palkansaaja on täyttänyt työssäoloehdon ennen enimmäisajan täyttymistä, vähintään 80 prosenttia palkansaajalle aikaisemmin maksetusta ansiopäivärahasta. Vertailu tehdään täysimääräiseen 2 §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvään päivärahaan. Vertailtaviin päivärahoihin ei lueta lapsikorotuksia.

Jos työnhakijan työssäoloehto on täyttynyt työssä, johon hänet on työllistetty julkisesta

Jos palkansaaja on täyttänyt työssäoloehdon ennen enimmäisajan täyttymistä, *uusi ansiopäiväraha on vähintään 80 prosenttia palkansaajalle aikaisemmin maksetusta ansiopäivärahasta. Vertailu tehdään täysimääräiseen 2 §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvään päivärahaan. Vertailtaviin päivärahoihin ei lueta lapsikorotuksia.*

Jos työnhakijan työssäoloehto on täyttynyt työssä, johon hänet on työllistetty julkisesta

työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaisen velvoitteen perusteella, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei määrätä uudelleen, ellei uusien tulotietojen perusteella määrätty palkka ole aiemmin määrättyä palkkaa suurempi.

työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaisen velvoitteen perusteella, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei lasketa uudelleen, ellei uusien tulotietojen perusteella laskettu palkka ole aiemmin määrättyä palkkaa suurempi. *Jos työnhakijan työssäoloehtoon on luettu aikaa, jona hän on ollut työllistymistä edistävässä palvelussa, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei lasketa uudelleen.*

9 §

Lisäpäiväoikeus

Ennen vuotta 1950 syntyneelle työnhakijalle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan päättymistä, voidaan enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona hän täyttää 60 vuotta. Ennen vuotta 1950 syntyneelle henkilölle, joka on täyttänyt 60 vuotta ennen 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan täyttymistä, päivärahaa maksetaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona 500 päivän enimmäisaika täyttyy.

Vuosina 1950—1954 syntyneille työnhakijoille voidaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja hänellä on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneelle työnhakijalle voidaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja hänellä on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

9 §

Lisäpäiväoikeus

Palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on syntynyt:

1) vuosina 1950—1954 ja jos hän täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä;

2) vuosina 1955—1956 ja jos hän täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä;

3) vuonna 1957 tai sen jälkeen ja jos hän täyttänyt 61 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä.

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että työnhakijalla on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä työnhakijalle työllistymistä edistävän palvelun ajalta, jos työllistymistä edistävä palvelu on järjestetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentin mukaisen velvoitteen perusteella.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 423. Kalenterivuosi-kohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 510. Kalenterivuosi-kohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

1 §

Oikeus työmarkkinatukeen

Tuella palkatulla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ajalta, jolta työnantajalle maksetaan korkeinta korotettua palkkatukea tai muuta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettua palkkatukea, jota rahoitetaan mainitun lain 12 luvun 9 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan taikka 3 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

3 §

Oikeus työmarkkinatukeen matkaavustuksena

Poiketen 2 momentissa ja 1 §:n 2 momentissa säädetystä työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää matka-avustuksen, jos palkkatukea rahoitetaan julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta annetun lain 12 luvun 9 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan taikka 3 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

(kumotaan)

3 §

Oikeus työmarkkinatukeen matkaavustuksena

Poiketen 2 momentissa säädetystä työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää matka-avustuksen, jos palkkatukea rahoitetaan julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta annetun lain 12 luvun 9 §:n 2 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

5 §

Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Työmarkkinatuen korotusosaan on oikeus henkilöllä, joka aloittaessaan 2 momentissa tarkoitetun työllistymistä edistävän palvelun on saanut työmarkkinatukea:

- 1) enintään 500 päivältä; tai*
- 2) enintään 180 päivältä sen jälkeen, kun hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päättynyt 6 luvun 7 tai 9 §:ssä säädetyn enimmäisajan täyttymisen vuoksi.*

Korotusosaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä. Korotusosan maksaminen aloitetaan alusta, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

8 §

Työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa

Henkilölle, joka on saanut työttömyyspäivärahaa 6 luvun 7 §:ssä tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun enimmäisajan, työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa 180 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta. Edellä tarkoitetun 180 työttömyyspäivän laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö tulee työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

Henkilölle maksetaan työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa 130 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta, jos hän on ennen työttömyyden alkamista ollut vakuutettuna maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukaisesti yhteensä 24 kuukautta lähinnä edellisen 48

5 §

Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Korotusosaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä. Korotusosan maksaminen aloitetaan alusta, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

(kumotaan)

(kumotaan)

kuukauden aikana (apurahansaajan vakuutusehto). Edellä tarkoitetun 130 työttömyyspäivän laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on työmarkkinatukioikeuden alkamisen jälkeen uudelleen täyttänyt apurahansaajan vakuutusehdon. Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, edellä mainittua 48 kuukauden tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

10 §

Ostavastuuuauka

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viisi työpäivää enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana (*omavastuuuauka*). Omavastuuuaukaan ei lueta 8 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun odotusaikaan tai korvauksettomiin määräaikoisiin taikka työssäolovelvoitteisiin sisältyviä työttömyyspäiviä.

Omavastuuuauka täyttyy myös, kun lyhennettyä työviikkoa tai osa-aikatyötä tekevän työntekijän 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työttömyysaika on kertynyt yhteensä viittä työttömyyspäivää vastaava aika.

Omavastuuuaukaan luetaan myös ne päivät:

- 1) jotka henkilö työttömyyden alkamisen jälkeen on ollut työkyvytön saamatta siltä ajalta sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa tai muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta taikka työnantajalta sairausajan palkkaa; tai
- 2) joilta henkilölle on maksettu 10 luvun perusteella työmarkkinatukea.

10 §

Ostavastuuuauka

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viittä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Omavastuuuapäiviksi ei lueta niitä päiviä:

- 1) jona henkilö ei täytä työttömyysetuuden saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä;
- 2) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi;
- 3) joilta henkilöllä ei ole oikeutta sovitettuun työttömyysetuuteen 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika-rajojen ylittymisen vuoksi;
- 4) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 2 luvun 12 pykälän mukaisen odotusajan vuoksi.

Omavastuuuaukaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuuuauka. Omavastuuuapäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu 10 luvun perusteella työmarkkinatukea.

Ostavastuuaikaa ei kuitenkaan edellytetä:

- 1) jos henkilön oikeus työmarkkinatukeen alkaa välittömästi 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitetun työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä; tai
- 2) jos hänen työntekonsa estyy sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa; ja
- 3) hän muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset.

Ostavastuuaikaa ei kuitenkaan edellytetä, jos henkilö muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset ja:

- 1) hänen oikeutensa työmarkkinatukeen alkaa välittömästi 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitetun työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä; tai
- 2) hänen työntekonsa estyy sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa.

11 §

11 §

*Ostavastuuajan voimassaolo**Ostavastuuajan voimassaolo*

Ostavastuu aika on voimassa sen kalenterivuoden loppuun, jona se on kokonaan hankittu.

Ostavastuu aika on voimassa siihen asti, kun henkilö täyttää 5 luvun 3 tai 7 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon.

Alkavan kalenterivuoden aikana uutta ostavastuuaikaa ei edellytetä:

- 1) niin kauan kuin henkilö yhdenjaksoisesti saa työmarkkinatukea;
- 2) kun ostavastuu aika ajoittuu kahdelle kalenterivuodelle;
- 3) kun ostavastuu aika on täyttynyt kalenterivuoden päättyessä ilman, että työmarkkinatuen maksu on vielä alkanut;
- 4) kun oikeus työmarkkinatukeen alkaa uudelleen 14 päivän kuluessa edellisen työmarkkinatukioikeuden päättymisestä; tai
- 5) kun henkilö on saanut 3 luvun 4 §:n 5 kohdassa tarkoitettua kuntoutusetuutta tai sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja palaa uudelleen työttömäksi työnhakijaksi 14 päivän kuluessa edellä tarkoitetun etuuden päättymisen jälkeen.

11 luku

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset**Toimeenpanoa koskevat säännökset**

2 §

2 §

*Velvollisuus tietojen antamiseen**Velvollisuus tietojen antamiseen*

Työmarkkinatuen saajan on lisäksi ilmoitettava työttömyysetuuden maksajalle seuraavat

Työmarkkinatuen saajan on lisäksi ilmoitettava työttömyysetuuden maksajalle seu-

itseään, puolisoaan ja perhettään koskevat tiedot ja niissä tapahtuneet muutokset:

2) puolison ansio- ja pääomatulot ja sosiaalietuudet;

raavat itseään ja perhettään koskevat tiedot ja niissä tapahtuneet muutokset:
(kumotaan)

4 §

Työvoimapoliittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon:

6) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 10 §:ssä säädetystä muutosturvan piiriin kuulumisesta;

(kumotaan)

12 luku

Muutoksenhaku

12 luku

Muutoksenhaku

4 b §

Asian uudelleen ratkaiseminen työllistymistä edistävästä palvelusta poissaolon vuoksi

Jos työttömyysetuuden saajalle on myönnetty työllistymistä edistävän palvelun ajalle työttömyysetuutta ja 10 luvun 6 §:ssä mainittua kulukorvausta, koska hakija on antanut osallistumisestaan työllistymistä edistävään palveluun virheellisen tiedon, työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeino-

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella, työ- ja elinkeino-

toimistolla, työttömyyskassalla, työttömyys-
turva-asiamiehellä sekä tämän lain mukaisella
muutoksenhakuelimellä on oikeus saada sa-
lassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia
koskevien rajoitusten estämättä maksutta kä-
siteltävänä olevan asian ratkaisemista tai
muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosi-
aaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa kos-
kevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä
säädettyjen tehtävien toimeenpanemista var-
ten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä
muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuu-
tuslaitokselta sekä eläkesäätiöltä; sekä
- 3) työnantajalta, työttömyyskassalta, työ-
paikkakassalta sekä julkisesta työvoima- ja
yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettulta
koulutuspalvelujen tuottajalta ja muulta oppi-
laitokselta.

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mu-
kaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus
saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon
saantia koskevien rajoitusten estämättä pyyn-
nöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmark-
kinatukea koskevan asian ratkaisemista var-
ten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa
tai saajaa *taikka hänen puolisoaan* koskevat
tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja
selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua
syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan anta-
mien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta ei-
kä hän ole antanut suostumustaan tietojen
saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee
esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittä-
mistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä
tieto.

toimistolla, työttömyyskassalla, työttömyys-
turva-asiamiehellä sekä tämän lain mukaisel-
la muutoksenhakuelimellä on oikeus saada
salassapitosäännösten ja muiden tiedon saan-
tia koskevien rajoitusten estämättä maksutta
käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai
muuten tämän lain tai Suomea sitovassa sosi-
aaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa kos-
kevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä
säädettyjen tehtävien toimeenpanemista var-
ten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä
muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuu-
tuslaitokselta sekä eläkesäätiöltä;
- 3) työnantajalta, *toimeksiantajalta tai
muulta työn teettäjältä*, työttömyyskassalta,
työpaikkakassalta sekä julkisesta työvoima-
ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoite-
tulta koulutuspalvelujen tuottajalta ja muulta
oppilaitokselta.

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mu-
kaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus
saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon
saantia koskevien rajoitusten estämättä
pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan
työmarkkinatukea koskevan asian ratkaise-
mista varten välttämättömät työmarkkinatuen
hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitok-
silta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muu-
toin saada ja on perusteltua syytä epäillä
etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen
riittävyyttä tai luotettavuutta eikä hän ole an-
tanut suostumustaan tietojen saamiseen.
Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kir-
jallisena ja ennen pyynnön esittämistä on ha-
kijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Etuuksien korotus

1 a §

Palkan vähimmäismäärän ja työssäolokuukausien laskennassa käytettävän määrän korotus

Edellä 5 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 6 luvun 11 §:n 2 momentissa mainittuja määriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkakertoimella.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut määrät ovat vuoden 2007 tasossa.

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan tarkistaminen

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa 5 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentin perusteella pidennetyn tarkastelujakson ajalta, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta, jona henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Etuuksien korotus

1 a §

Edellä 1 momentissa tarkoitetut määrät vastaavat sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2012 tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Palkkakertoimella tehtävät tarkistukset

Edellä 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohdassa, 5 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa sekä 6 luvun 11 §:n 2 momentissa mainittuja määriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkakertoimella (*palkkakerroin*).

Edellä 1 momentissa tarkoitetut määrät ovat vuoden 2013 tasossa.

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan ja työtulon tarkistaminen

Jos palkansaajan 28 tai yrittäjän 48 kuukauden työssäoloehdon tarkastelujaksoa pidennetään hyväksyttävän syyn johdosta, tarkistetaan palkkakertoimella sitä palkkaa tai työtuloa, joka tarkastelujakson pidentämisen vuoksi otetaan mukaan laskettaessa ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa tai työtuloa. Palkka tai työtulo tarkistetaan ansiopäivärahan alkamisvuoden tasoon.

Jos palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy 6 luvun 4 §:n 3 momentin tai yrittäjän työtulo 6 luvun 5 §:n

olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osaaikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta, jona eläke on alkanut.

3 momentin perusteella, palkka tai työtulo tarkistetaan palkkakertoimella ansiopäivärahan alkamisvuoden tasoon. Edellytyksenä palkan tai työtulon tarkistamiselle on, että osatyökyvyttömyyseläke tai osaaikaeläke on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta ja että eläke tai sen rinnalla tehty osa-aikatyö on päättynyt.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015.

Henkilöön, jonka yritystoiminta on päättynyt ja työttömyys alkanut ennen tämän lain voimaan tuloa, sovelletaan 3 luvun 7 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Etuuteen, jota maksetaan ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 4 luvun 5 §:ää, 6 luvun 2 §:ää sekä 7 luvun 1, 5 ja 8 §:ää sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Jos työnhakijalle on ennen tämän lain voimaantuloa alettu maksaa työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa 7 luvun 8 §:n 3 tai 4 momentin perusteella, sovelletaan häneen 7 luvun 8 §:ää 31 päivään joulukuuta 2014 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Lain 5 luvun 2 §:ää ja 3 §:n 1 momenttia sovelletaan työnhakijaan sen jälkeen, kun hän on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä 29 päivän joulukuuta 2013 jälkeen vähintään yhden kalenteriviikon.

Lain 5 luvun 4 §:n 2 ja 4 momenttia sovelletaan 30 päivänä joulukuuta 2013 ja sen jälkeen tehtyyn työhön.

Lain 6 luvun 3 §:ää sovelletaan työnhakijaan, jonka päivärahakauden enimmäisaika alkaa tämän lain tultua voimaan.

Jos työnhakijan työttömyyspäivärahan enimmäisaika on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan häneen 6 luvun 3 §:n 1 momenttia 31 päivään maaliskuuta 2014 sellaisena kuin se oli tämän lain voi-

maan tullessa.

Työnhakijaan, jonka työsuhde on päättynyt ennen tämän lain voimaan tuloa, sovelletaan 6 luvun 3 a §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Jos työnhakijan oikeus muutosturvalisään tai muutosturvan ansio-osaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, hänelle maksetaan korotusosaa tai korotettua ansio-osaa lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta, jona hän on työllistymistä edistävässä palveluksessa. Työttömyyspäivärahapäivät, joilta on maksettu muutosturvalisää tai muutosturvan ansio-osaa, lasketaan mukaan korotusosan ja korotetun ansio-osan 200 päivän enimmäisaikaan.

Tämän lain voimaan tullessa työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa vireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 2 luvun 10 § sekä
muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohta, 6 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale,
 11 luvun 1 § ja 2 §:n 2 momentti sekä 12 luvun 3 §:n 3 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

3 §

3 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *muutosturvalla* työ- ja elinkeinotoimiston, työnantajan ja työntekijöiden yhteistyönä toteutettavaa toimintamallia, jonka avulla pyritään edistämään irtisanotun, *toistaiseksi tai vähintään 180 päiväksi lomautetun* tai määräaikaisessa työsuhteessa olevan työttömäksi jäävän työntekijän mahdollisimman nopeaa uudelleen työllistymistä ja joka muodostuu työllistymissuunnitelmassa sovitusta tämän lain mukaisista palveluista ja mahdollisista muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä palveluista;

7) *muutosturvalla* työ- ja elinkeinotoimiston, työnantajan ja työntekijöiden yhteistyönä toteutettavaa toimintamallia, jonka avulla pyritään edistämään irtisanotun, lomautetun tai määräaikaisessa työsuhteessa olevan työttömäksi jäävän työntekijän mahdollisimman nopeaa uudelleen työllistymistä ja joka muodostuu työllistymissuunnitelmassa sovitusta tämän lain mukaisista palveluista ja mahdollisista muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä palveluista;

2 luku

Työnhakija

10 §

Muutosturvan piiriin kuuluminen

Muutosturvan piiriin kuuluu työnhakija:
 1) *jonka työnantaja on irtisanonut työsopimuslain 7 luvun 3, 7 tai 8 §:ssä tai merityösopimuslain 8 luvun 3, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä*

(kumotaan)

ja jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä;

2) joka on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viikoksi kuluneiden 42 kuukauden aikana;

3) jonka työsuhde on päätynyt työsopimuksen määräaikaisuuden takia ja jolle työsuhteen päättyessä on kertynyt työhistoriaa saman tai eri työnantajien työssä yhteensä vähintään viisi vuotta työsuhteen päättymistä edeltäneiden seitsemän vuoden aikana;

4) joka lomautetaan vähintään 180 päiväksi ja jolla on lomautusilmoituksen saadessaan 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

5) joka on ollut yhdenjaksoisesti lomautettuna 180 päivää ja jolla on tällöin 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

6) joka on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n tai erityyösopimuslain 6 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestettyä yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää ja jolla on työsuhteen päättyessä 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria.

Muutosturvan piiriin kuulumisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, että henkilön työnhaku on alkanut 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä tai 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettujen lomautuksen kestoja koskevien edellytysten täyttymisestä, jollei työnhaun alkaminen myöhemmin johdu työssäolohehtoon luettavassa työssä olemisesta, sairaudesta, laitoshoidosta, kuntoutuksesta, asevelvollisuudesta, siviilipalveluksesta, vapausrangaistuksesta, opinnoista, apurahakaudesta, lapsen syntymästä, alle kouluikäisen lapsen hoidosta, vammaisen tai vanhuksen hoidosta tai muusta näihin rinnastettavasta syystä taikka muutosturvan piiriin kuulumisen epäminen muutoin ole kohtuutonta.

Työ- ja elinkeinoviranomainen tutkii 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen muutosturvan piiriin kuulumisen edellytykset työllistymissuunnitelman laatimisen tai tarkistamisen yhteydessä. Työnhakijan työssäoloaika otetaan huomioon työnhakijan tai työnantajan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena.

Voimassa oleva laki

Henkilö kuuluu muutosturvan piiriin sinä aikana, kun hän on työnhakijana. Muutosturvan piiriin kuulumisen lakkaa, kun työnhakijan oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

6 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

3 §

Opintoja koskevat edellytykset

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan opintoihin, joita pidetään työttömyysturvalain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätoimisina ja:

11 luku

Työllistämis- ja alueveloitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneelle työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Jos työttömälle työnhakijalle järjestetään 1 momentin nojalla työvoimakoulutusta, hänellä on koulutusaikana oikeus työttömyyspäivärahaan ja kulukorvaukseen sen estämättä, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 7 ja 9 §:ssä säädetään enimmäisajasta.

Jos 1 momentissa tarkoitettua työtöntä työnhakijaa ei voida työllistää avoimille työ-

6 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

3 §

Opintoja koskevat edellytykset

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan opintoihin, joita pidetään työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan päätoimisina ja:

11 luku

Työllistämis- ja alueveloitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 §

Kuntoutus-, koulutus tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön muun kuin kunnan palveluksessa ennen kuin hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan takia. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ on järjestettävä kestoltaan vähintään sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkki-

markkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työvoimakoulutusta tai kuntoutusta, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kahdeksan kuukauden ajaksi (*työllistämismäärä*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämismäärän nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 13 §:ssä.

Työllistämismäärän perusteella järjestettävän työn tulee olla alan säännöllisen työajan mukaista kokoaikatyötä. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavalle järjestetään hänen työkykyään vastaavaa työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon täyttävää osa-aikatyötä.

Työllistämismäärän toimeenpanosta ja siihen liittyvistä ilmoituksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Työllistämismäärän rajoitukset ja lakkaaminen

Työttömyysturvalaissa säädetyn työssäoloehdon tarkastelujakson kuluessa tehty työ, joka luetaan työssäoloehdoton, vähentää kahdeksan kuukauden työllistämismäärää vastaavasti.

noille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työllistämistä edistävää palvelua, kuntoutusta tai palkkatuetta työtä muun kuin kunnan palveluksessa 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kuuden kuukauden ajaksi (*työllistämismäärä*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämismäärän nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 13 §:ssä.

Työllistämismäärän perusteella järjestettävän työn tulee olla alan säännöllisen työajan mukaista kokoaikatyötä. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavalle järjestetään hänen työkykyään vastaavaa työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon täyttävää osa-aikatyötä.

Työllistämismäärän toimeenpanosta ja siihen liittyvistä ilmoituksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Työllistämismäärän rajoitukset ja lakkaaminen

Työttömyysturvalaissa säädetyn työssäoloehdon tarkastelujakson kuluessa tehty työssäoloehdoton luettava työ ja osallistuminen työssäoloehdoton luettavaan työllistämistä edistävään palveluun vähentävät kuuden kuukauden työllistämismäärää vastaavasti.

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

3 §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

3) varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta työsopimuslain 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

3 §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

3) varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta työsopimuslain 9 luvun 3 a §:ssä, *merityösopimuslain 10 luvun 4 §:ssä tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:ssä* tarkoitetun ilmoituksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 11 luvun 1 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivänä tammikuuta 2017.

3.

Laki**työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 9 luvun 3 a ja 3 b §, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 3 a § laissa 456/2005 ja 3 b § laissa 920/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Työsopimuksen päättämismenettely

Työsopimuksen päättämismenettely

3 a §

3 a §

Työnantajan ilmoitus työvoimatoimistolle

*Työnantajan ilmoitus **työ- ja elinkeinotoimis-**
tolle*

Työnantaja, joka irtisanoo 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla työntekijän, jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman työnantajan tai eri työnantajien työssä, on velvollinen ilmoittamaan viipymättä irtisanomisesta työvoimatoimistolle. Sama velvollisuus on työnantajalla, jonka työssä työntekijä on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneen 42 kuukauden aikana.

Työnantajan on, työntekijän suostumuksella, liitettävä tähän 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen käytettävissään olevat tiedot työntekijän koulutuksesta, työtehtävistä ja työkokemuksesta.

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

Voimassa oleva laki

3 b §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta ja muutosturvalisästä

Työnantajalla on 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan sekä oikeudesta työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuun muutosturvalisään.

3 b §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

4.

Laki**kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 450/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

37 a §

Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Ehdotus

37 a §

Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työvoimatoimistolle viranhaltijan taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta *tai määräaikaisen palvelussuhteen päättymisestä* sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymisohjelmaan *ja työllistymisohjelmallisään* määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa *työ- ja elinkeinotoimistolle* viranhaltijan taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta *työllistymissuunnitelmaan* määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

5.

Laki**merityösopimuslain 10 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 10 luvun 4 ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 10 luvun 5 § laissa 921/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Työsopimuksen päättämismenettely**Työsopimuksen päättämismenettely**

4 §

4 §

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Työnantaja, joka irtisanoo 8 luvun 3, 4, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla työntekijän, jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman työnantajan tai eri työnantajien työssä, on velvollinen ilmoittamaan viipymättä irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle. Sama velvollisuus on työnantajalla, jonka työssä työntekijä on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneen 42 kuukauden aikana.

Työnantajan on, työntekijän suostumuksella, liitettävä tähän 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen käytettävissään olevat tiedot työntekijän koulutuksesta, työtehtävistä ja työkokemuksesta.

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 8 luvun 3, 4, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

5 §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta ja muutosturvalisästä

Työnantajalla on 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan sekä oikeudesta työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuun muutosturvalisäen.

5 §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.